

SOKOL AMERICKÝ

ČÍSLO 4.

ROČNÍK XXVII.

**ZVLÁŠTNÍ
VÝHODY**

poskytujeme
ct. sborům
sokolským
při objednávání
sborových.

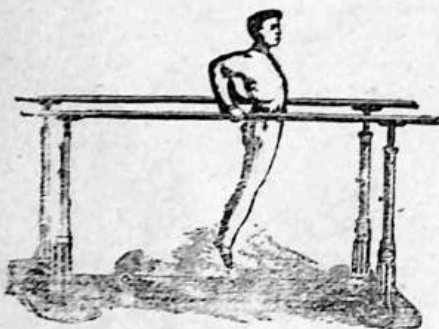
Dr. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Největší ryze český střižní a modní závod v Americe.

Úplný výběr zboží střižního, obleků pro pány i chlapce, žaketů,
pláštěnek, šálů, dámských klobouků, obuvi, nádobí skleněného,
porcelánového a plechového, karpětů, hraček, atd., atd.

**ÚPLNÉ
CVIČEBNÍ
OBLEKY**

pro žáky máme
velmi lacino.
Máme na skladě
pravé české tri-
kotové modré
kalhoty do cvi-
čení, též košile,
pasy a střevíce.

JACOB WILLIG

— vyrabitel —

tělocvičného nářadí

Zařízení tělocvičen věnuje se zvláštní
pozornost.

71 W. Washington St., Chicago.

V. J. STIBR

vlastní první třídy

Oděvní Obchod

V C. 1415 BROADWAY,
vedle Ces. Nár. Síně, Cleveland, O.

Má na skladě úplný výběr obleků pro
pány a chlapce, klobouky, čepice, košile
atd. Veškeré sokolské potřeby k stejno-
kroji i ku cvičení jsou vždy u něj k do-
stání.

SOKOLSKÉ STEJNOKROJE.

SOKOLSKÝ KROJ CVIČEBNÍ.

J. J. Dvořák & Sp.

oděvní a zakázkoví krejčí. 598-600 Blue Island Ave.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pasy i
monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice, atd.

Matěj Houdek

(dříve Mužík)

Zlatnický a hodinářský obchod

— v čísle —

1338—1. Ave., mezi 71. a 72. ul.

Bohatý výběr zlatých a stříbrných šperků, hodi-
nek, řetízků, náušnic, prstenů, atd. Vlastní vý-
roba klenotů s českými granáty, zlatých náušnic
zvaných "čoček", spolkových odznaků, snubních
prstenů a pod. Správkám věnuje se pečlivá po-
zornost, zvláště zasazování drahokmů. — Dlouho-
letá zkušenost jest zárukou dobré práce.

Vyhláška.

Tímto upozorňujeme bratrské Jed-
noty, že Výk. Výbor N. J. S. prodá
1200 lb. činek, bez dovozu, za 3c libru.

Dále prodá Výk. Výb. RYTINY
(cuts) obrazů z Památníku N. J. S. za
ceny mírné. Rytiny hodí se dobře
pro jednoty a zvláště pro bratry ob-
chodníky.

Objednávky přijímá jednatel V. V.
Jan Černý, 437 E. 71st St., New York.

Ferda Martyny

zařídil první třídy

modní obchod pro pány a hochy

1329 První Avenue,
NEW YORK

Nejnovější vzorky košil, nákrčníků a
spodního prádla mám na skladě vždy
hojnost, jakož i chlapecké oděvy. So-
kolské košile, nákrčníky a vůbec ve-
škeré cvičební potřeby jsou u mně
vždy k dostání.

Všichni Sokolové

měli by znáti:

Úvahy a řeči **Dra. Miroslava
Tyrše.** Pořádá Dr. J. E. Scheiner.

**I. Povšechné úvahy o věci
sokolské.** — Díl první 25c. Díl
druhý 25c.

Objednávejte buď u svých sborů neb
u jednatele výkonného výboru N. J. S.

Učme se od začátku!

Základové tělocviku. — Sepsal
Dr. Miroslav Tyrš. Cena \$1.00.

Objednávejte buď u svých sborů neb
u jednatele výkonného výboru N. J. S.

OBSAH.

Strana

Ke dni 30. dubna 1905 (báseň s vy- obrazením) od J. J. Hájka	97
Redakční úvahy	98
Kde to vězí?	102
Poučení o tuberkulóze	103
Století sedícího lidstva	105
O tělesné výchově školní mládeže ..	106
Hry evropské a hry americké	107
Původ kůželů	108
Nevděk	108
O rozšíření národního programu naše- ho Sokolstva (L. J. Palda)	108
Coliseum v Chicagu (vyobr.)	109
Osvětu k svobodě (J. Borecký)	110
Sokolstvo a náš lid (J. Štíbr)	111
Vzpomínka k našemu sdružení (Aug. Tesař)	111
Zábavy sokolské (K. L. Jadrníček) ..	112
Veřejné cvičení žactva (Jos. A. Knedl- hans)	113
Něco o zubech (Dr. K. Štastný)	114
Grafické odd. Náprstkova čes. průmysl. musea v Praze	115
Cvičení žactva (s 5 vyobr.)	116
Ku zprávě vrchního náčelníka	118
Ze sjezdu Sokolstva slovenského ..	119
Z našich kruhů	120
Věda, umění a práce	123
Dopisy	124
Tiché vody, román od Havlašy	126

ZPRÁVA NÁČELNÍKA NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ ZA ROK 1904.

JMÉNO TĚL. SOK. JEDNOT	POČET VŠECH PŘISLUŠNÍKŮ JEDNOTY								SOKOLOVÉ				ŽÁCI OD 14 ROKŮ				ŽÁCI DO 14 ROKŮ				ŽAČKY OD 14 ROKŮ				ŽAČKY DO 14 ROKŮ				SOKOLKY			
	Všech členů	Členů cvičících	Žáků od 14 roků	Žáků do 14 roků	Žáček od 14 roků	Žáček do 14 roků	Všech Sokolek	Sokolek cvičících	Kolikrát cvičili	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kolikrát cvičili	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kolikrát cvičili	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kolikrát cvičily	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kolikrát cvičily	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kolikrát cvičily	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva		
ŽUPA VÝCHODNÍ.																																
New York, N. Y.	496	70	40	219	39	212	213	41	98	6	5115	52	84	3	2626	31	93	16469	177	46	2	1229	26	97	15468	159	46	3	1383	30		
Bleak, Baltimore, Md. ..	195	18	14	43	—	44	30	17	91	2	1349	15	94	1	895	10	98	3228	35	—	—	—	—	85	3144	36	88	2	1353	15		
Fügner, L. I., N. Y. ..	78	12	14	22	6	8	17	6	100	1	499	5	101	1	857	8	98	1673	17	41	1	260	6	41	328	8	41	1	162	4		
Newark, N. J.	45	18	7	18	—	18	36	16	101	2	1132	11	101	1	525	5	52	746	14	—	—	—	—	52	799	15	53	2	698	13		
Svornost, N. Y.	56	8	7	20	—	8	—	—	72	1	406	6	48	1	225	5	73	1247	17	—	—	—	—	73	591	8	—	—	—	—		
Philadelphia, Pa.	68	9	2	22	—	—	25	—	55	1	302	5	4	1	7	2	12	223	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Westfield, Mass.	21	—	—	23	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	1027	20	—	—	—	—	32	468	15	—	—	—	—		
Bayonne, N. J.	23	10	5	—	—	—	—	—	43	1	307	7	42	1	199	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
New Bedford, Mass. ...	22	20	—	—	—	—	—	—	16	2	272	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Horymír, C. B., N. Y. ...	28	28	—	—	—	—	—	—	12	1	192	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Uhrnný počet	1032	193	89	367	45	305	321	80																								
ŽUPA SEVEROVÝCHODNÍ																																
Ceeh, Clev., O.	268	24	27	105	7	39	41	18	92	2	1584	17	92	2	1734	19	92	8168	89	43	1	278	6	38	1203	32	44	2	579	13		
Cleveland, O.	112	10	13	62	14	28	27	5	97	1	771	8	69	2	627	9	73	3896	53	38	2	484	13	39	1044	27	4	—	5	1		
C. Z. S., Clev., O.	62	6	11	34	—	17	23	—	30	1	159	5	32	1	350	11	64	1604	25	—	—	—	—	22	302	14	—	—	—	—		
Budivoj, Detroit, Mich.	75	16	8	18	—	—	—	—	106	2	1300	12	58	1	404	7	57	925	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Podlipný, Detroit, Mich.	59	10	8	23	—	15	65	15	131	1	1078	8	107	1	743	7	56	1024	18	—	—	—	—	36	468	13	36	2	390	13		
Uhrnný počet	576	66	67	242	21	99	156	38																								
ŽUPA STŘEDNÍ.																																
Pilzenský Sokol, Chicago	295	35	15	94	15	79	202	29	94	3	2332	25	93	—	1327	14	92	7633	83	93	2	1083	15	90	6168	69	93	2	2312	25		
Ceehie, Chicago	71	10	14	35	12	18	—	—	98	1	681	7	98	1	992	10	90	2723	30	42	1	407	10	50	812	16	—	—	—	—		
Tábor, Chicago	96	14	15	39	16	36	12	5	96	2	949	10	94	1	942	10	96	3399	35	109	1	1612	15	106	3331	31	106	1	402	4		
Praha, Chicago	106	21	10	55	—	—	51	—	126	2	1691	13	126	1	1098	9	90	4232	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Tyrš C. R. Sokol	158	40	21	10	13	15	85	40	148	3	2664	18	105	1	940	9	97	876	9	101	1	1030	10	101	959	9	75	3	2330	31		
St. Louis, Mo.	194	41	21	50	11	60	74	25	83	4	2322	28	69	2	1217	18	69	3059	44	35	1	320	9	74	3739	51	29	2	513	18		
C.A.S. Manitowoc, Wis.	35	13	3	18	—	—	—	—	59	1	548	9	43	—	67	2	21	306	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Slov. Lípa, Chicago . . .	169	30	14	18	18	19	17	—	53	1	408	8	53	1	453	8	52	880	17	21	1	345	16	26	531	20	—	—	—	—		
Chicago, Chic.	188	21	18	73	—	50	55	20	22	2	256	12	22	2	342	15	22	1401	64	—	—	—	—	22	957	43	12	2	164	14		
Mt. Pleasant, St. Louis	44	8	4	24	—	20	—	—	25	1	122	5	25	1	82	3	30	499	17	17	—	—	—	26	347	13	—	—	—	—		
Uhrnný počet	1356	233	135	416	85	297	496	119																								
ŽUPA ZÁPADNÍ.																																
S. v Omaha, Neb.	122	18	14	47	—	40	4	—	97	1	878	9	74	1	556	8	83	2397	29	—	—	—	—	50	1822	36	46	2	969	21		
S. v Schuyler, Neb.	93	8	8	—	—	—	—	—	31	1	182	6	34	1	234	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
S. v Bruno, Neb.	33	8	15	14	—	10	—	—	23	1	124	5	21	2	266	13	16	126	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
S. v So. Omaha, Neb. ...	66	14	5	40	5	18	3	—	80	2	632	18	75	1	194	3	52	2020	39	13	—	42	3	62	691	11	13	1	139	11		
Sok. v Prague, Neb.	42	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	810	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Uhrnný počet	356	48	42	133	5	68	7	—																								

SOKOL AMERICKÝ

POZNÁMKY KU ZPRÁVĚ NÁČELNÍKA N. J. S.

na předcházející stránce.

K župě Východní:

T. J. S. Westfield.—Zpráva za první a druhé čtvrtletí — ostatní schází.

T. J. S. Bayonne.—Zpráva za druhé, třetí a čtvrté čtvrtletí — jednota začala cvičit v dubnu.

T. J. S. New Bedford.—Nové přijatá jednota. Zpráva jest za čtvrté čtvrtletí.

T. J. S. Horymír, Curtis Bay.—Zpráva pouze za druhé čtvrtletí, ostatní schází.

T. J. S. Brooklyn nezaslala žádné zprávy.

K župě Severovýchodní:

Česko-Zábavní Sokol Cleveland.—Schází zpráva za třetí čtvrtletí.

T. J. S. Lorain.—Nezaslala žádnou zprávu.

K župě Střední:

Č. A. S. Manitowoc.—Schází zpráva za čtvrté čtvrtletí.

T. J. S. Slovanská Lípa.—Znovu přistoupila k N. J. S. Zpráva jest za třetí a čtvrté čtvrtletí.

T. J. S. Chicago.—Zaslala zprávu pouze za první čtvrtletí.

T. J. S. v Mt. Pleasant.—Zaslala zprávu za prvé čtyry měsíce, ostatní schází.

K župě Západní:

Pouze T. J. S. Omaha a So. Omaha mají celkové zprávy. Ostatní jednoty mají zprávy jen částečné. Docela žádných zpráv nemáme od T. J. S. Jonáš, Abie — Hvězda Západu, Black Wolf, Kans. — Crete, Neb. — Milligan, Neb. — Plattsmouth, Neb. — Jonáš, Wilson, Kans. — Wilber, Neb. — nepočítaje v to nově přijaté jednoty.

Celkový přehled všech cvičících, rozvržený dle župních zpráv.

ŽUPA	Všech členů	Členů cvičících	Žáků od 14 let	Žáků do 14 let	Žáčků od 14 let	Žáčků do 14 let	Všech sokolek	Sokolek cvičících
Východní	1032	193	89	367	45	305	321	80
Sev.-Východní	576	66	67	242	21	99	156	38
Střední	1356	233	135	416	85	297	496	119
Západní	356	48	42	133	5	68	73	39
V Nár. Jed. Sok.	3320	540	333	1158	156	769	1046	276

Počet všech členů udán tuto dle zpráv náčelníků sebraný a není proto úplný, jak dle zprávy jednatele V. V. poznati můžeme. Však pro poznání poměrů cvičícího členstva k počtu členů všech, nemožno tuto uváděti počet členů sborů, které ani počet cvičících neoznámily. Dle tohoto pouze 16.3 procent členstva na cvičení podílilo bralo.

* * *

Kolik cvičenců připadalo na jednu cvičební hodinu v župách.

ŽUPA	Členů	Žáků od 14 let	Žáků do 14 let	Žáčků od 14 let	Žáčků do 14 let	Sokolek
Východní	134	66	299	32	241	62
Sev.-Vých.	50	53	201	19	86	27
Střední	135	98	364	75	252	92
Západní	28	31	100	3	47	32
V Nár. J. Sok.	347	248	964	129	626	213

* * *

Rok 1903—1904.

	Rok 1903	Rok 1904	Při- bylo
Všech členů	3303	3763	460
členů cvičících	405	540	135
žáků od 14 roků	274	333	59
žáků do 14 roků	1064	1158	54
žáčků od 14 roků	118	156	38
žáčků do 14 roků	740	769	29
všech sokolek	845	1046	201
sokolek cvičících	??	276	?

Průměrně cvičilo v roce 1904 ve sborech N. J. S. 3142 cvičenců, t. j. sokolů, sokolek a všeho žactva.

Počet členstva udán tuto dle zprávy jednatele V. V. a jest tedy úplný. Počet cvičícího členstva udán dle zpráv náčelníků a tudíž neúplný jest. Ku zprávě z roku 1903 za měřítko sloužila zpráva náčelníků ze IV. čtvrtletí. Ku zprávě z roku 1904 opět průměr zpráv za celý rok. Jelikož všechny zprávy vykazují v I. IV. čtvrtletí největší počet cvičících i návštěv cvičení, jest průměr zprávy z roku 1903 větší než jaký při celoročním průměru docíliti možno.

Dle náčelníckých zpráv z roku 1903 oznámeno všech členů 3081 a z těch bylo jich 405 členů cvičících, to jest 13.1 proc. všeho členstva. Roku 1904 oznámeno 3320 všech členů a z těch označeno jich 540 za členy cvičící, což dělá 16.3 proc. všeho členstva.

A. Haller.

POSUDEK O PAMÁTNÍKU.

Šotek píše: "Památník Nár. Jednoty Sokolské, jenž vydán byl na oslavu jejího pětadvacetiletého trvání je skvostná práce po stránce zevnější a také literární dosti cenná — zvláště pro sokoly, jež seznamuje důkladně s dějinami jednotlivých sborů a s rozkvětem jednoty vůbec. Mezi spolupracovníky na části literární nalézáme J. J. Hájka, L. J. Paldu, J. Čermáka, pí. B. Pavlíkovou, F. B. Zdrůbka, J. C. Stuchlíka a mnoho jiných, redakci pak obstaral dr. R. Jičínský. Památník je ozdoben množstvím ilustrací a podobizen a typografická práce na něm je skvělým doporučením pečlivosti a dovednosti, jaká vládne v chicažské Národní tiskárně."

SOKOL AMERICKÝ

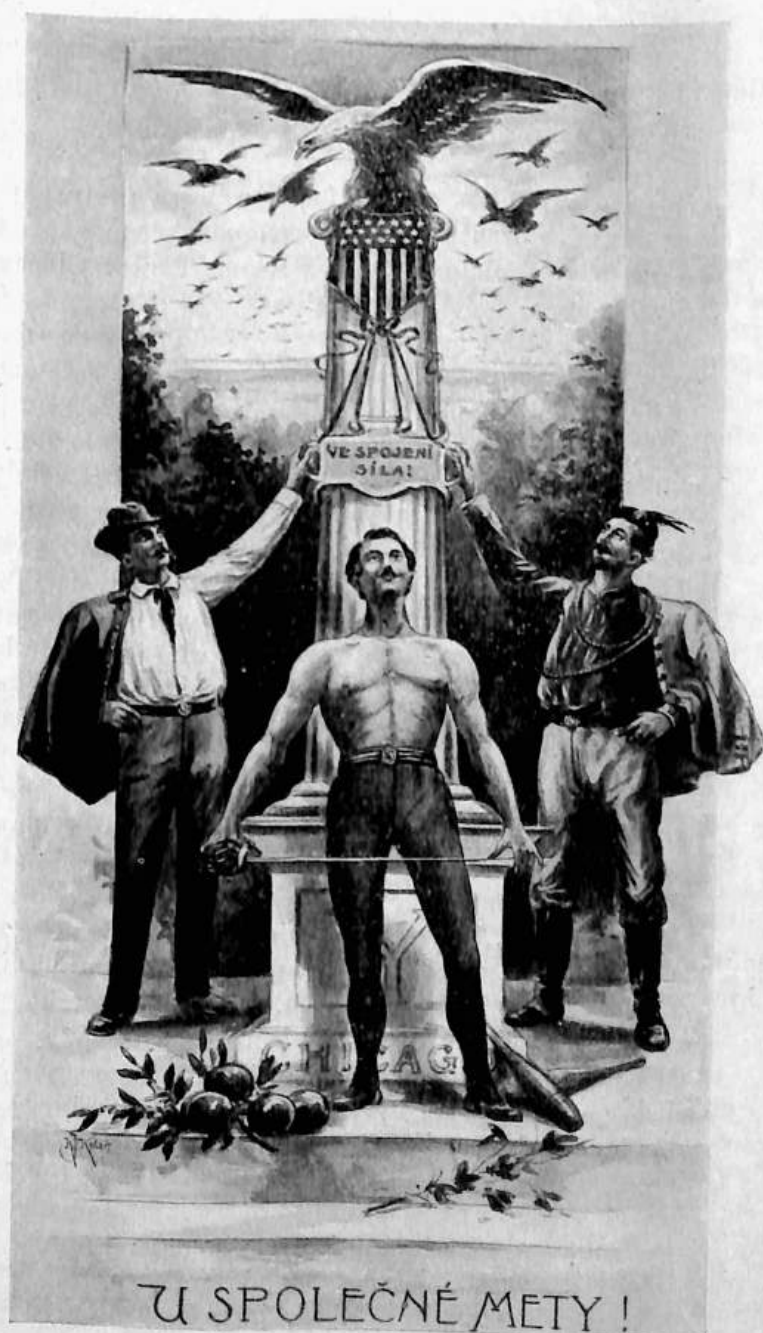
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

Ročník XXVII.

CHICAGO, 15. DUBNA 1905.

Číslo 4.

Ke dni 30. dubna 1905.

Jak v hnízda svá na strmých skalinách
se bystří sokolové slétají,
by ukázali rozmach perutí
a zostrili své spáry v další boj —
tak snesli jejich zemští druhové
svou lásku bratrskou a nadšení
do české metropole západu,
a odhodlanost pevná zračí se
v radostné tváři bratří, sester všech
Vari, z cesty!
Slyš ten hlas:
“Chei!” — žít bude
národ zas.

Jsou vznešené to věru ideje,
jež napsali jsme na své prapory,
však v sílu vlastní třeba spolehat
Kdo v nebe zří, ztad pomoc čekaje
za humny svými dole zabloudí,
kdo odhodlaně v před se ubírá,
na pravo nehledí, ni na levo,
za pravdy stále zářnou pochodní,
ten s očí nikdy neztratí svůj cíl.
Vari, z cesty!
Slyš ten hlas:
“Chei!” — a ze tmy
bude jas.

My dobro k vůli dobru konali,
ni zisk, ni slávu nechceme pro sebe
a služba naše, věru poctivá,
už začíná nést sladké ovoce;
však mnoho práce ještě před námi,
k níž Herkulových sil je potřeba
a šiky naše dosud každý zvlášť.
Nuž spojme se! a jako lavina
překážky všechny hravě smeteme.
Vari, z cesty!
Slyš ten hlas:
“Chei!” — nuž chťejme,
bude Svaz!!

Jos. J. Hájek.

Různé léky jsou jedy pakli v množství a dávce přílišné se užívají a jako každá nestřídmost se na nás vymstí, ať již toho, aneb jiného jest druhu, tak i požívání alkoholu přílišné může způsobiti poruchy a choroby, jako postupnou obrnu, padoucnici, třetění, přeludy, úbytě míchy, zánět ledvin, nemoc Brightovu, zkornatění cév, ztučnění srdce, zánět jater, ztučnění a zduření jater a jiného více.

Nemůžeme konati hned divy, avšak k opravám přistoupiti musíme, neheceme nic zastaralého a zpátečnického, ale chceme tu starou a vždy dobrou pravdu, již hájiti a šířiti má za povinnost každý člověk pokrokový. Kdo pravdy se bojí a brzy ty a ony má ohledy na jazyku, aneb ten, kdo s přesvědčením svým čachruje, na obou nose ramenou, mezi nás rozhodně nepatří. Člověk nejprve sám musí býti lidským, chce-li aby jméno člověka na světě dosáhlo uznání a plného oprávnění.

Bylo by již na čase, bychom odložili ta stereotrpní slova, bez nichž skoro žádné svolání až posud obejít se nemohlo a sice "že to neb ono pořádáme, bychom v očích ciziny jméno české povznegli" — aneb "že to neb ona má za účel přesvědčiti cizinu, že my Čechové" . . . atd. atd. My jsme pevně přesvědčeni, že dnes již žádných extra-manifestací není třeba, aby jimi jméno české před zraky ciziny bylo teprv nyní povznášeno, neb v širší známost uváděno. Český živel jest dnes již dostatečně znám, že není mu třeba bráti útočiště k zvláštním slavnostem — ale my jsme si oblíbená slova ta "o povznášení jména českého" vzali do takové obliby, že myslíme, že by bez nich žádné svolání nebylo úplným. ě.

Slyšeli jsme kdysi historku o jistém lékaři, který měl bohatého pacienta, jehož sice mohl rázem vyléčit — ale neučinil tak. Dával mu léky, které nemocnému k zdraví nepomohly, ale umřít mu také nedaly. Na chytrého toho lékaře si vzpomeneme vždy, kdykoliv slyšíme neb čteme úvahy o našem národním tělese. Těleso ono také churaví — my bychom ho mohli vyléčit, ale počínáme si při tom jako ten lékař: staráme se o to, aby to chorobné těleso nezahynulo — ale při tom jsme též velmi opatrní, aby se tak rychle neuzdravilo. Proč asi? na to mohl by nám s hora zmíněný lékař podati odpověď ze své vlastní zkušenosti. ě.

Když jsou měchýř i střeva plná jest při cvičení vždy jisté nebezpečí. Tolik by každý cvičitel nevyhnutelně měl věděti, když volí různé cviky dorostu. Pokud děvčat se týče, platí totéž, však o vhodnosti cviků nejlépe se přesvědčí při volbě látky, nemaje zvláštní osnovy, když ponechá jim co nejvíce volnosti při výkonech jednotlivých, jež nepůsobí nikterak ná-

mahy i vyhovují konstrukci jednotlivých děvčat, vedle ladné formy a způsobu provedení. Tu však padá na váhu náležité vycvičení svalů břišních, jež nesmírné jest důležitosti, vedle všech těch cvičení jiných, jež nikdy nikde nemají nikomu ublížiti a prospěti vždy všem.

Bratři naši Poláci jsou všude stejní, v Prusku a dojista právem stěžují na útisk německý, na Rusi na útisk ruský, v Rakousku na útisk rakouský, ale v Haliči, kde jest jim poměrně nejvolněji, chovají se k bratrům svým Rusínům velmi podivně. Utiskují zase je. V tom katolické vychování jejich nikterak není na závalu a toto vychování o bratrství nikde ani slyšeti nechce, kde jen zmínka o bratru je ruském. A takovou i máme s nimi zkušenost zde v zemi této volné, takovou máme zkušenost i se Sokolstvem polským, jež nejprve jest katolické a druhu takového, že sotva s živly pokrokovými se dá srovnati. Tolik neměli bychom pouštěti nikdy se zřetele, až napadne nás opět pobratimstvo veškeré zváti ku práci společné.

Ku předběžným krokům a pracem přípravným za účelm založení Svazu česko-slovanského Sokolstva v Americe zvoleni u Župy Fugner-Tyrš v Chicagu členové cvičitelského sboru bratři Jar. Košar, B. Zeman a K. Rajman, za Národní Jednotu Sokolskou pak jsou jmenováni bratři Jos. Čermák, Petr Churaň a Fr. Klepal, rovněž v Chicagu. Jména těchto bratrů vesměs ručí nám za práci nejen postupnou, ale opravdovou. Nyní bude ještě na organisaci Dělnických Amerických Sokolů, aby dali o sobě slyšet a výbor si jmenovali, již proto, že i bratři slovenští ve směru tom pilně se snaží. Dobře praví přítel věci naší nad jiné dobrý: "Půda jest nyní dosti zkyprěna, a tu jen čas, aby símě dobré bylo zaseto, a pak? — ukáže budoucnost zdali i naše Sokolstvo jest schopno opravdové, vznešené práce, jež mu přisouzena byla."

Nesmyslné jest tvrzení některých těch "přátel" našich, že dělník po veliké dřině v tom, aneb onom závodu, továrně a dílně, tělocviku má dost v práci, že dosti se tam nadře, ba tolik, že nové dřiny si přidělavati nemusí. Dnes, kdy stroje za člověka mnohé konají, ta dřina dělníková jest příliš jednostranná, čili dřina pouze svalů některých. Následkem toho povstávají mezery v jiných svalech těla našeho, jež jen tělocvikem vyrovnati se dají, tělocvikem soustavným. Kdo pak i po práci jde cvičit shledá sám nejprve, že počáteční obtíže záhy pominou a místo dřiny vlastní osvěžení svalů a tedy i těla následuje. Vždyť i ta první hodina cvičební toho, kdo v zaměstnání svém se zrovna nepřetrhne, bývá hodinou zkušební a na druhý den každý i ten nejpohodlnější si stěžuje, že po tom tělocviku je jako přelámaný. Tak snad jest

i v druhé hodině, ale záhy svaly si zvyknou a cvičení stává se jim potřebou a osvěžením, o němž vám jen ten pověditi může, kdo pocity ty zažil, kdo je zná

Přistupuje-li (ať mladík či dívka, muž neb žena) k spolku pěveckému, činí tak proto, že má v úmyslu zpívat. Nikomu by ani na mysl nepřipadlo přistupovati k spolku pěveckému a zpěvu se vůbec neúčastniti. Kdo přistupuje k spolku ochotnickému, činí tak proto, aby hrál divadlo — nikdy by mu nenapadlo k ochotníkům se hlásiti, kdyby neměl v divadle záliby. Jenom když přistupují ku spolku sokolskému — ku spolku tělocvičnému, často mnohým ani nenapadne, že by měli též cvičiti. Co bychom řekli o pěveckém sboru, čítajícím 100 členů, z nichž by pouze 10 — 15 zpěv pěstovalo — co bychom řekli o spolku ochotnickém, jehož členové by se divadlu vyhýbali — ale čítá-li sbor sokolský 200 členů a pouze 20—30 jich eviči, tomu jsme již tak uvykli, že v tom nespátřujeme pranic zvláštního. Jednou bychom ale rádi slyšeli odpověď těch, kteří k tělocvičným spolkům přistupují, a ve cvičení se neukážou, na sokolské práci se nepodílí, kdybychom se jich otázali: jaké pohnutky vlastně měli jste k tomu, že jste se stali členy Sokola neb Sokolek? č.

Velké překvapení způsobila před krátkým časem zpráva, že jeden z nejmočnějších sborů turnerských v St. Louisu (ba snad v celém Turner-Bundu) rozhodl, aby budoucně jednacím řečí ve schůzích jeho byla řeč anglická. Zmíněný sbor byl všelijak za tento krok svůj posuzován, ale pohlédneme-li na událost tu zrakem střízlivým, seznáme, že německé tělocvičné sbory mají s mladou generací tytéž zkušenosti, jako my. Mládež německo-americká patrně vyhledávala si tělocvičné kluby americké a když Němci viděli, že tělesné výchově hrozí v "Turnvereinech" pohroma, rozhodli se obětovati jí — svoje němectví. My nevěříme, že by bylo třeba jíti tak daleko, aby tělocvičné sbory byly zachovány v původní své ryzosti budoucnosti, že by bylo nutno přinášeti tak velké oběti, jakou přinesl st. louisický sbor německý. Kdyby naše sbory sokolské, kde jich více stává, srazily se v jeden šik, a zřídily opravdový ústav tělocvičný, jakými se chlubí dnes Američané a které naši mládež tak neodolatelně vábí, zachovali bychom sborům sokolským česko-americkou mládež, aniž bychom byli nuceni obětovati za to českou řeč. č.

"Nic na světě nesetkává se s takovým úspěchem, jako úspěch sám" — praví známé americké pořekadlo, a to osvědčilo se opět v rusko-japonské válce. Dávno-li tomu, co na Japonce pohlíženo bylo zde jako na národ ještě polobarbarský, jenž málo lišil se od Číňana, před kterým naše republika tak úzkostlivě brány zavírá? A dnes? Štěstí válečné přálo rozhodně

Japoncům a proto stavěn jest Japonec celému světu jako vzor dokonalého člověka. Japonec jest domá něžným chotěm, dobrým otcem. Japonec jest vzorným občanem — Japonec jest nadšeným vlastencem: Japonec střídme jí, střídme pije — Japonec překonává celý svět v tělesné výchově; Japonec jest neohrožený — povrhne smrtí — Japonec směje se, když smrtící kule kolem hlavy jeho sviští — pohled na zohyzdělé mrtvé dodává mu ještě více odvahy. Matka japonská děkuje bohu za to, že syn její padl v boji — otec touží dočkati se chvíle, kdy mu bude oznámeno, že syn jeho padl se zbraní v rukou. Není jediné krásné vlastnosti, které by dnes Japonci neměli — a to jenom proto, že přesila japonská dovedla v krvavých bitvách přemoci vojska carova. Jsme žádstivi, kdyby štěstí válečné bylo se obrátilo proti Japoncům, jakými krásnými vlastnostmi anglický tisk by byl ozdobil Rusy. č.

Plzeňský Sokol v Chicagu minulý měsíc učinil opět značný krok ku předu, neboť připojením se pěveckého sboru "Smetana" a klubu "Čechie", vzrostl počet sboru jmenovaného přes 500! A co těší nás nejvíce, že pod prapor sokolský hlásí se jak starší pracovníci národní, tak i mladší, zde rozená generace. Jaký vliv bude to míti na budoucnost Sokola? To záleží na sboru samém. Plz. Sokol má dnes budoucnost svoji ve svých rukou. Podaří-li se mu v mladší generaci probuditi lásku k věci sokolské, dočkáme se doby, kdy budovu Plzeňského Sokola budeme moci nazvati ryzím stánkem sokolským, ohniskem čisté, té pravé činnosti národní. Nespustme ale při tom nikdy s mysle, že množství členstva veřejnosti nikdy tak neimponuje, jako jako st jeho. Octli jsme se na té pravé cestě — a sice připoutati česko-americkou mládež k sokolské věci a zde ji pak odchovávat. Prostředků k tomu máme celé řady. rozumná, tělesná výchova, poučné přednášky, ušlechtilé zábavy, v nichž vane upřímné přátelství, pravé bratrství, kde cítiti se bude každý šťastným, jako ve středu vlastní rodiny. Počátek byl učiněn — a byl to počátek velmi pěkný, mnohoslibný, neboť na večer 25. března ještě dnes každý účastník rád vzpomíná. A neúnavný, obětavý starosta br. Šiman již dovede se postarati o to, aby nezůstalo jen při tom krásném počátku. Jen ku předu — ku předu sokolové — zpátky ni krok! č.

Na divno nám bylo, když v naši největší organizaci podpůrné v Č. S. P. S. angličina, jako jazyk jednacím těm mladším na minulém sjezdu povolen byl a hle, dnes starý sbor turnerů v St. Louis, Mo., po úsilovné námaze a práci celého desetiletí dokázal, že u sboru jednacím řečí ustanovena byla také angličina. Jak se ty časy mění, kdo před lety mohl by něco podobného turnerům jen vytknouti? A vidíte, turnéři

dnes na vzdor tomu pokračují, soustava jejich tělocvičná všude, jen kde lze do škol veřejných se zavádí, turnéři jako cvičitelové a učitelové anglicky a odborně vzdělání mají téměř veškerá místa na školách i mnohých ústavech a ve svém tělocvičném ústavě, semináři to v Milwaukee, Wis., kde cvičitele odchovávají mají dnes již celou řadu Američanů posluchačů, a také angličtinu, vedle němčiny jako jazyk vyučovací. A u nás myslíme si, že když jsme si zdraví své téměř utancovali v českých síních, když za celou řadu let jsme se z našeho uzounkého kroužku neopovážili vybočit, když jsme po léta u baru a jinde "vlastenčili" hubou, nepouživše příležitosti mnohdy vhodné ani k naučení se jazyka země této, jež chleba nám poskytla, kdo ví, co jsme vykonali. Některá ta síň zlatými hřeby mohla býti pobita, co dollarcův zbytečně a nerozumně i neprakticky se tam probilo, co zdraví mnohých našich lidí podrylo a to vše pod rouškou, již říkali jsme "národní." A tak jsme stáli mnohdy času drahocenného marně a zatím jiní vedle nás a pod našema rukama přímo k cílům spěli.

Podle "Daily Medical", zdravotní rada státu Utah vede válku proti všem vyrabitelům patentních léků, humbukářům to nejhrubšího zrna, již z hlouposti lidu těžice bohatnou, a veřejné mínění, čili časopisectvo pitomými oznámkami v otroctví si udržují. Takový vyrabitel najme a koupí si lidi, již proň dělají reklamu a ubohé, nic netušící obecenstvo platí, až se ohýbá za břčky bezcenné, ba mnohdy i nebezpečné. Tajemník oné zdravotní rady dal nakoupiti si v lékárnách různé patentky a odevzdal je státnímu lučebníku k prozkoumání. A tak se našlo, že lék nazvaný "Hyomei" vlastně ani lékem není, alebrž jen obyčejným hrubým olejem, který rozředěn jest praobyčejným vaselinem. Cena láhve jest jeden dollar. "Kaufman's Sulphur Bitters" jest jiný "lék," který prý se hodí asi na padesát různých nemocí vnitřních. Na obalu napsáno jest, že tekutina ta neobsahuje žádného líhu, však státní lučebník vynašel tu 23.4 procent líhu v pintové láhvi, jež rovněž za dollar se prodává. Nejzajímavější však, že v té přípravce není ani stopy po síře a také ne jiné látky léčebné vůbec. "Swamp Root" jest třetí přípravek na všechny nemoci se hodící, zvláště ale ony ledvin. Také tu jest 9.6 procent líhu v pintové láhvi se spoustou cukru a s trocha borovičky. "Paine's Celery Compound" jest čtvrtý "lék" za dollar pintová láhev. Rozbor lučební jeví tu 20.9 procent líhu, tak jako v obyčejném víně a mimo to značné množství fuslu. Horší to nápoj obyčejný tedy whisky. Hlavním však ve sbírce této jest prášek zvaný "Birney's Catarrhal Powder." V tomto drahocenném krámu našel lučebník Harms skoro dvě procenta kokainu, s 90 procenty cukru spolu s látkami, jež dávají přípravce té jakéhos takého vzhledu. Lahvička obsahující 1.5 gr. kokainu

stává se tudíž hodně nebezpečnou. A zvyknouti si na kokain aneb morfin, jest pro člověka nejen hrozné neštěstí, ale dá mu poklesnouti hůře, než mnohemu opileci.

Jistá panička Antoinette Brown Blackwellová, jest takto také kazatelkou unitariánského kostela kdes v New Yorku a tudle si vzpoměla, že by také trochu do novinářů se mohla pustit ve svém kázání. Učinila tak, nazvavši všeliké ty veliké listy pravým pařeništěm zločinu, kde prý k zločinům se přímo dávají návody a lid se svádí a pod. Jen proto prý tu zločinů přibývá. Pravda, pokud "žlutých" žurnálů se týče, ve slovech těch mnoho správného. Ale "New York Sun" si paničky povšiml i jejího povídání, a když ji byl vyčetl, že vlastně jen její obrazotvornost pracuje i s mnohou pravdou pokud "žlutých" se týče, prál následovně: "Paní Blackwellová, již bude nyní as osmnácte let, jest unitariánskou kazatelkou. Bible jest základem celé jejich morálky a soustavy, které ona učí. A kde jest více až do podrobností rozvedeného záznamu neřestí a zločinu, nežli jak je poskytuje písmo? Tak zřejmé jest toto biblické vypsání mravních nedostatků, že pouhé čtení bible mladými i starými, ženami i dětmi, často bylo odsouzeno zvláště v kruzích nevěreckých. Pakli oznámení pouhé nemravného chování stává se zřídlem "zločinného vnuknutí" a svádí k zločinu, pak dojista nejvíce se tak děje a daleko účinněji po tisíciletí svatou knihou křesťanství, tou knihou, která se rozšiřuje a dosud více se v oběhu nalézá, nežli kterákoliv jiná, jež byla napsána." Potud onen list. A co pravdy v těchto slovech? Kniha na nejvyšší nemravná, plna ohavných líčení od nejsprostších zločinů, až po smilství a jiné. Čtením takové knihy člověk musí, když ne zblbnouti, tož mysl svou otrávit. A přec najdou se "bratřkové," již k vůli "větší etí a slávě boží" roznáší ji a po domech prodávají, ba najdou se učitelky, jež z takové knihy svým žákům i na školách veřejných předčítají v přímém porušení ústavy a zákonů země této. Proto každý protest našich sborů, jako onen minule v Cedar Rapids, Ia., tamní školní radě poslaný proti modlení a čtení bible na školách veřejných jest jen správný a všude, kde naši jsou, dojíti by měl následování.

Kratičká již jen doba dělí nás od té chvíle, kdy Sokolstvo velikého Chicaga k velikému přistoupí činu, průkazu, seč vykonati lze při dobré vůli a pílí u věci naší. Doba nedlouhá, jako nedlouhá byla doba vlastních příprav k tomuto dílu společnému, v němž zastoupeny jsou téměř veškeré sbory slovanské, až na bratry Poláky. Budou tu cvičiti družstva na nářadí nejlepší, dorost a sestry naše sokolky a také česká hudba a zpěv vedle tělocviku přispěti mají ku zdaru dne sokolského, jenž v obrovských místnostech

Colisea, dne 30. dubna t. r. se pořádá. Z některých bližších osad českých, zvláště ale ze St. Louisu, Cedar Rapids, Milwaukee, Racine a Clevelandu a odjinud přijedou se mnozí našinci na sokoly podívat, kdežto některé pěvecké sbory vyšlou své deputace spolu s bratřími a sestrami sborů z jmenovaných míst. Těšíme se, že podnik se zdaří úplně, že bude opravdovou manifestací práce sokolské i české písně, jako se těšíme, že ten lid náš český naplní rozsáhlé místnosti Colisea do posledního místečka i znovu projeví tak přízeň svou Sokolstvu, které v činu a stálém ruchu vidí pobídku ku snahám nejlepším, snahám na prospěch lidu veškerého. Netřeba si tajiti, že naši v Chicagu podjali se úkolu obrovského. Pokud však my známe naše v Chicagu musí výsledek býti jen nejlepší, když všude a ve všech sborech síly veškeré se napnou. Ostatně den ten bude i nejlepším dokladem, pokud opravdu práce společné bez rozdílu jsme schopni, pokud otázka vzájemnosti slovanské a pravé bratrství u nás trvati mohou. Tento prvý krok k navázání styků na poli tělocvičném, prvý krok k rozmachu práce společné a vespolečnému projevu síly mravní i fysické může všem nám býti posilněním ku krokům dalším, může ukázati nám cesty, jež nastoupiti musíme v šiku pevném. A v šiku pevném síla zdvojená musí najíti docenění i těch, kdož nám třeba nepřáli a podle převahy sil našich u vývoji tělesném i duševním, stoupne vážnost věci sokolské, stoupne vliv náš v boji postupném, nežli v boji rozptýlených. Chicagských heslo: "I will", necht' platí i tentokráte naším bratřím a sestrám a s pevnou vůlí, necht' k práci přikročí překážek žádných se nelekajíce.

Není a nemůže přece býti o tom pochyby zcela žádné, že čím větší k tomu, aneb onomu účeli jest zdroj, že tím více dá se vykonati a při dobré vůli zdroje hojnějšího tak použití, aby výsledky byly opravdové. Jestli tedy přičiňujeme se o Svaz, o svornou a jednotnou práci ve věcech našich pokrokových a tělocvičných zvláště, konáme tak nejen povinnost svou jako lidé jednoho původu, ale staráme se, aby zjednali jsme si k ruchu a práci úspěšnější i větší zdroj. Čím více bude nás starati se o zájmy tělocvičné všech našich sborů, zájmy tyto do jista větší získají podpory a s tou věc naše nejlepší dále pronikne v lid na jehož prospěch veškeré jest naše konání. Již několikrát jsme si řekli na těchto místech, že nesmí to býti ani kraj, ani vnitřní zařízení těch kterých jednot, ani smýšlení jednotlivých členů, jen když pokrokových, aby styky vzájemné se k vůli tomu neměly navázati. Tělocvičné zájmy všech nás jsou společné, pokrokové snahy jeví Sokolstvo americké rovněž ve všech třech sdruženích, jaké tedy obavy? Proč ještě váhati? Nikdo nikomu neupírá a nehodlá bráti co nyní jest v té, aneb druhé organizaci, a tu jen zá-

jem velikého a mocnějšího celku na zřeteli majíce, zájem na lepším pochopení věci sokolské, uzdravení lidu a pokroku ve vývinu ducha i těla si přejeme a v mocném i počtem silnějším celku spíše dosáhneme. Toť vše! Čím více bude sil, tím více můžeme pořádati kursu velikých i župních, tím lepších vychováváme si učitelů i učitelek, tím větší bude pokrok náš ve všech evičiřnách čím lepší budou evičitelé odborně vzdělaní, technická práce naše se zdokonalí, listy naše sokolské se zlepší a my ve Svazu jako mohutný celek, tím spíše věnovati se budeme práci nám přináležící, závodu čilejšímu a ruchu sokolskému, jenž prospěje každému jedinci hned v první řadě a celku v řadě druhé. Považovali jsme za svou povinnost promluvití opět a opět o věci této, jednak z toho ohledu, že Jednota Dělnických Amerických Sokolů odbývá ku konci tohoto měsíce svůj sjezd, kde otázka Svazu do jista projednána bude, jednak proto, že i naši v Čechách u věci této očekávají od nás, jako občanů země volné i náležité a Sokolstva amerického jen důstojné rozhodnutí, jež vreholiti má v pochopení opravdového bratrství, pochopení tělocvičných snah a věci naší na ten čas u nás do jista nejdůležitější. A tu jen důležitá jsou slova bratří našich českých, jakž nalézáme je v "Práporu", listě to sokolském, jenž nikdy neváhal a radou svou za časté k nám se obrátil, varuje i pomáhaje. Jen slyšte, píseň:

"Mezitím, co u nás tajní i zjevní nepřátelé Sokolstva všemožně vyuzítují každé příležitosti, aby nasekali rozkolu do Sokolství, kteréžto počínání bohudík naše silná a zdravá organizace statně odráží, chystá se Sokolstvo americké k velikému a rozhodnému kroku, k urovnání protiv, a seelení všeho Sokolstva amerického v jednu pevnou Jednotu Sokolskou. Jak známo, a snad i neznámo — byly dosud v Americe tři organizace sokolské a sice: Národní Jednota Sokolská, Sokolská župa Fugner-Tyrš a Dělnicko-Americká Organizace Sokolská. Mezi první a druhou od dávných dob trval boj o — kraj. Župa Fugner-Tyršova užívala našeho kroje sokolského, kdežto členové N. J. S. odívali se jednoduchým (černým či tmavomodrým) oblekem civilním s páskem, označující příslušnost k té které jednotě. Jest k neuvěření, jak mnoho sil a slov vyplýtváno v boji tomto, sil, které jinak s prospěchem použity býti mohly. Zdržíme se úsudku našeho o této věci, nechtějíc předcházeti rozhodnutí amerických bratří, ale to pevně doufáme, že všichni puzení jsouce snahou, neblahé tyto spory urovnati, budou především na zřeteli míti ideální myšlenku sokolskou, která — jak dokázáno — i v Americe výborně se dá uplatňiti, a přičiní se ze všech sil o odstranění sporu. Pokud se týče jednoty Dělnicko-amerických Sokolů, myslíme, že se nemýlíme v tom, že odluka jejich od N. J. S. leží pouze v jich smýšlení sociálním (socialistickým)? — Je-li tomu tak, musíme projevití udivení své nad tím, že v zemi vše-

obecně za zem volnosti a svobody vyhlašované jest něco podobného možno. Nechceme těmto bratřím ničeho vytýkati — toho jsme daleci — pak také známe poměry pouze z časopisů, ne ze skutečnosti, ale upozorňujeme pouze na to, že pravý svobodomyšlný člověk dopřeje volnost smýšlení a přesvědčení každému druhému, a že právě v organizaci sokolské je možna největší volnost přesvědčení. Že se tu setkají protivy a stane se skutkem příklad nedávno v "Besídce Sokolské" o bratru zaměstnavateli a bratru zaměstnaném uvedený, jest samozřejmo; ale vždyť ještě nejsme, bratři, tak daleko, abychom nejen absolutně sobě rovni, ale také absolutně jeden k druhému spravedliví byli. Toť jeden z našich ideálů, který snad časem dosažen bude, ale protože dosud není lidstvo tak připraveno, aby i toho dosaženo bylo, nesmí se celá věc sokolská jen s této stránky a podle ojedinělých případů posuzovati, ale nutno tu k všeobecnému její prospěchu přihlížeti. Ostatně ani nás nenapadá, vyvolati nějakou polemiku, zvláště když víme, že i Jednota Dělnicko-amerických Sokolů jeví ochotu spojit se s N. J. S. Dobrá vůle, pokud jsme o věci zpraveni, jest zde na všech stranách a ačkoli zde nebo tam ozve se nějaký rušivý tón, přece hledíme s nadějí vstříci sjezdu delegátů všech tří organizací, jsouce přesvědčení, že rozhodujícím činitelům podaří se všechny protivy urovnati a sdružení Sokolstvo americké v jeden mocný šik pod hvězdnatým praporem N. J. S., v šik, který by nejen vnější nárazy snadno odrážel, ale který by také lépe všemu okolí svému imponoval a sympatie pro náš národ i ve svobodné Americe budil. Tomu platí naše srdečné "Na zdar!"

KDE TO VĚZÍ?

II.

Představujeme si tak v duchu ty "dobré" duše křesťanské, jak mnuly si radostí ruce, jak radovaly se, že konečně sami museli jsme přiznati v článku minulém, že u výchově lidu našeho svobodomyšlného mnohé nebylo až dosud dobrým, mnohé že jsme zanedbali a máme nyní co dohánět. A jak teprve radovali se ti "bratřkové" známí z doby pověstného "sebevražedného letáku", již tolik ostudy nám svobodomyšlným nadělali. Jak musela jim přijíti vhod ta slova naše upřímná, ta mnohá perná pravda, kterouž o svých a jiných lidech našeho původu minule jsme pronesli. A jak bychom je viděli, jak potutelně se šklebí do hrsti, co zatím druhá ruka ještě více natahuje se pro americké dollary missijní na spásu těch nevěrců českých v Americe, již proto že nevěří šmahem se ničí a vraždí...

Nám pak, kteří věříme co jest pravdou a nic více, co dokázati se dá a znáti, již volní jsouce myšlénkou pečujeme o to, aby mezi námi byli nebojácní odhodlanci, muži celí a pevné vůle, kteří s nadšením

dovedli by podstoupiti cokoliv, z čeho by lidu našemu mohl vzejíti prospěch mravní i hmotný, co prospělo by jménu českému i v zemi této, jen útrpný úsměv pohrává na ústech, vidouce lidi naši jak na vzájem si škodí. A tu již pravdy bylo třeba, pravdy jaké nám, již v mládí svém se tužili, neznajících vytáček, nám již jdeme na vše s otevřeným hledím, na přímou otázku vždy přímou chtěje odpověď.

Stěžovali jsme si do výchovy lidu našeho dosavadní. Vytkli jsme různé ty vady u vlastního prahu, tak mimochodem připomínajíce i těm na druhé straně, kde i oni chybují i řekli jsme to bez obalu. Lépe znáti zdrcující pravdu a připravit se dle toho, nežli stále si nalhávati co vlastně jsme za chlapíky.

Minule zametli jsme tedy před svým prahem a nyní podíváme se v tu stranu, odkud na nás svobodomyšlné veden jest útok soustavný, podíváme se k "bratřkům", již letáky nás ostudili a dnes ještě hanobí před tváří ciziny. První co povědí vám bude, že oni to nebyli, již krmili ten lid náš krváky, ba i listy katolické tutěž vám nadhodí výmluvu, poukazující na obsah listů svých. Ano, ten obsah! Jestli kdy někdo ve sprosté a opravdu hanebné polemice vynikl, jestli kdo čtenářstvu svému předkládal kdy horších a nechutnějších výrazů, balamutil je zázraky, pověrou a jinými nesmysly, jen když napadnouti mohl svého protivníka, pak byl to tisk klerikální. A jestli "máme čísti", jakž Brandes povídá, "tak, abychom ku vlastním zkušenostem připojili zkušenosti jiných, větších, důmyslnějších, ráznějších lidí," pak i takovéto vzdělávání v sesurování lidu vrcholící musíme zavrhnouti a výchovu také jen pochybnou nazvati, zejména, když povážíme, že katolicismus "neomylnosti" své a práv, kteráž z ní vyvozuje, vzdáti se nehodlá. Tvrdí, že jedině on má a může míti pravdu, třeba sebe více se mýlil, někdy i vědomě mýlil a tak jsa veden k násilí ve jménu víry, jest z principu nepokrokovým a tedy nevzdělavatelným. Výchova jejich strachuplná před bohem, očistcem, peklem a nebem nemohla vésti k poznání pravdy. Katolicismus musel by se vzdáti mnohého v základech svých, aby vychovaný jeho lid byl silným a utuženým, aby také on dovedl vzdorovati zápasu životnímu a nemusel někdy v sebevraždě jediného hledati východu z té mizerie tohoto žití našeho.

Myslíme, že jest ostatně také třeba pohlížeti na věc, ne s naivně zlomyslného a sprostě pomluvačného stanoviska, ale jakž minule jsme si již pověděli. A tu přicházíme k bodu hlavnímu. Řekli jsme si o důležitosti nevyhnutelné nápravy ve výchově lidu našeho svobodomyšlného, řekli jsme si v čem vidíme spásu jeho opravdovou, psali jsme o všech těch krvavých románech a znemrazení a dnes prohlašujeme a právě těm škůdcům věci naší největším přímo metáme v tvář, že není tak sprostého, znemravňujícího a hanebnějšího románu, není horší knihy, která po

celou řadu tisíciletí více znemravenění způsobila, více k promyšlení různých zločinů, smilství a vražd i sebevraždě nabádala, nežli ta kniha knih, na jejímž základě ty a ony víry spočívají. (Viz "N. Y. Sun".) A vidíte zrovna ti "bratěrkové" již neměli dosti bláta, jež na svobodomyšlné by k vůli množícím se sebevraždám, naházeli, knihu tu dnes, bibli, rozšiřují, kolportují po domech a prodávají, myslíce, kdo ví jak záslužnou práci před bohem svým konají. Duševně lid ubíjí a znemravňují hůře našich krváků! Brojí proti alkoholismu a sami již nejútlejší mládež otravují hnusem bible.

Paukert praví, že na knihu pohlíží jako na ti chého učitele a vychovatele. A tu rádi bychom věděli, který otec a která matka by dala některé ty kapitoly bible čísti synu svému, deři své. Vy pak, kteří mnuli jste si již radostí ruce o poklesnutí našem mravním, zdaliž do těch černých duší vašich se nemusíte zastyděti, když lidu svému věci také jako slovo boží předkládáte? Když chcete ten lid svůj opravdu vzdělati, když chcete mládež svou poučiti, vychovati, jest možné, aby stalo se tak na základě knih toho druhu. Jen lěkně ruku na srdce, uznáte-li a uznati musíte, že kniha není jediným pramenem poznání, že vedle ní tu jest vždy a v každém případě i vlastní pozorování, vlastní přemýšlení každého jednotlivého člověka, který podle vzorů napsaných posuzuje a jednati bude, třeba mozek jeho nebyl zrovna z těch nejlepších. On si již dovede vyhledati v bibli děj hodně napínavý, krvavý, lehtající zvědavost až do krajnosti, dovede tím spíše, že namlouvá se mu, že kniha to plná slov božích a vyznavačů i hlasatelů jeho. Nad knihou tolika sprostoty, tolika kalu a vylíčení neřestí mnohý se zamyslí, mnohý se zapomene, třeba potouchle a tajně, ale zapomene přec! A hle, zde na prvé již cestě jest ku špatným činům za živa, na celou dobu svého života třeba, kdežto ten ubohý a prokletý sebevrah, žití tomu rázem učinil konec, nežli, aby licoměrníkem a zločincem snad byl ještě po celou řadu let, vida že na svých, aneb jiných se prohřešuje a v tom zápase životním nikterak vydržeti, vzdorovati nemůže. Slabost a chabost, podřízenost a otroctví dnes již neplatí, nesmí platiti a pokrok, věda dnes je vše! Vždyť dnes již sotva Ježíš sám na oslátku by jel do Jeruzaléma, ale po dráze spíš.

Tak a nyní směle skončiti můžeme, vidouce, že nejsme to my jediná, již musí přistoupiti k nápravě a opravdové, vážné práci a činu. My poctivě chceme se přičiniti, chceme lidu svému prospěti a proto je-li kde jaké zlo snažíme se mu přijíti na kořen. To pouhé povídání, nadávka a spílání nestačí, ale stačí snahy na uzdravení lidu, povznesení jej a vzdělávání na těle i mysli utužení. Ano tužme se — nejenom ve svých síních cvičebních, ve svých jedinech, ale v celku svém, tužme se ve všech enostech, kteréž

krášlí pravého muže, pravou ženu, tužme se tak, abychom v tom boji a zápase životním spíše vydrželi a našli v práci své upřímné a poctivé na prospěch veškerého lidu svého, největší odměny a slasti. Ne mamon, ne klam a šalba, ale pravda, jako vždy ať vítězí, třeba mnohdy snad trpkou se zdála, pravdou proto přec zůstávajíc.

POUČENÍ O TUBERKULOSE.

Zmínili jsme se o trojím způsobu jakž nákaza tato se šíří. A když známe je i zapamatujeme si snáze uvarujeme se tuberkulosy. Uvarovati se nemoci daleko prospěšnější a snazší, nežli již nemoc povstalou léčiti. Proto jest jen důležité, abychom vzpoměli, kdy a kde nastává vyschnutí a rozprášení chrechlů souhoťinářů, již státi mohou se nám nebezpečnými. Stává se tak všude, kde nemocný nehledě vlastní čistoty a svých předmětů, nebyl upozorněn za v čas na dodržování naprosté čistoty ve všem svém konání, tak že sám sobě škodí a škodí též jiným. Sobě tím, že stává se zřídlem další nákazy, kdežto svým a jiným s nimiž přijde ve styk nákazu předává třeba mimoděk. Děje se tak hlavně pliváním na zemi, na ulici, v bytech, ve vozech různých dopravních prostředků, veřejných místnostech, továrnách, ústavech, pracovnách, školách a dílnách. Vedle toho však také plivání do šátek, jakož i do plivátek, pískem neb drtinami naplněných náků způsobiti může. Tomu všemu předejiti lze jednak upozorňováním nemocného, což státi se může velice šetrně naznačením prospěchu plynoucího z toho jemu samotnému. Takto spíše uposlechnou, nežli abychom je varovali, hned přímo, že svému okolí nákazu způsobiti mohou, ač i takovéto přímé upozornění v mnohém případě neškodí. Všeobecnou výchovou zdravotnickou obecnstva u věci této dá se mnoho získati a tu jen chvalitebná jest činnost jednotlivých odborů zdravotních větších měst, jež lid svůj varují a hlavně ve školách působí. Jestli pak naši mládež odnaučíme zlovyku plivání, jestli ji poučíme, tož ona sama stane se záhy šířitelem nauk a pravidel zdravotních. A což, teprve když jest to mládež naše sokolská, která zahrne dojísta i v to poučování nejlepší a nejvydatnější prostředek proti tuberkulose pěstování tělesných cvičení, jež zvláště ve volné přírodě se hodí.

Přihlédneme-li k jednotlivým místům, kde vysušení a rozprášení chrechlů nastává, tu nejméně nebezpečnější jsou tuberkulosní chrechle na ulici rozprášené, jelikož zde o odstranění nebezpečí člověkem zaviněného stará se příroda sama jedním ze svých ochranných prostředků. Není to tedy ten všemohoucí pánbu, ale ten prazdroj veškerého života na zemi — slunce — které přímými paprsky svými v několika minutách, při nepřímém světle v několika dnech, zárodky tuberkulosy ničí a takto ulice od nákazy čistí.

Kromě toho sluší uvážiti, že vyplivané a rozprášené bakterie proudem vzdušným do nekonečného prostoru moře vzduchového se dostávají a takto rozděleny, jakž Honl dí, v dávku nejmenší, již nijak nepůsobí. Přichází tu tedy v úvahu i náležité čistění ulic, kteréž přispívá, děje-li se správně k ochraně před mnohými nakažlivými nemocemi. Šetřiti tu však vodou a místo splachování pouze zametat a ve dne, bylo by chybou, kterou žel v mnohém menším městě často vídáte. Spláchnutím dostanou se zárodky do stok a tam hynou.

Jestli v bytě jsou chrchle nemocného rozprášeny, tu již bývá hůře. Sem tak snadno slunce nemůže jako ve volné přírodě. Uzavřené místnosti, špatné byty, uzavřené ulice a těsné dvorečky, tementní domy a nečisté dílny, přeplněné továrny a dílny potní dojista jen právem za stanice nákazy tuberkulosní se považují. V takovéhoto tmavých prostředích schopnost života vykašlaných bacillů dlouho se zdržuje, a zjištěny jsou případy, kde ještě šest neděl po smrti souchoťníků na stěnách poblíže postelí, kde nemocní leželi, nalezeny byly bacilly tuberkulosní. Zde není ochranného vlivu přírody a vedle toho ustavičným pliváním nemocného nahromaděné nesčetné množství bakterií omezeno bývá na nepatrný prostor vzduchový. Ve světnicích takých málo se myje, k vůli nemocnému, aby se nenachladil, a tak jen nebezpečí větším se stává. Že pak hlavně dělnictvo tuberkulosou trpí, jsou viny nejen společenské poměry a poměry pracovní, ale i to, že namnoze jen špatná jsou opatření ochranná, že schází poučení a náležité desinfekce chřchlů v plivátkách, že není dostatečné výživy pracujících, že holduje se alkoholismu a dítky zesláblé u vývinu svém zakrnělé honí se již od nejútlejšího mládí do práce a dřiny. Prachem přesylené místnosti, železniční vozy a různé útulny, kde mnoho lidí jest pohromadě, aneb denně se stýká, jsou ovšem místa kde se nákaza snadno šíří.

Při mluvení, kašli a kýchání šíří se nákaza tato rovněž. Také tu nastává rozprašování částíček zárodkonosných do nejbližšího okolí nemocného. Malé ty kapénky mohou se i po několik hodin ve vzduchu udržovati. Tu nemocný sám budiž k opatrnosti nabádán a při kašli buď vatou, neb rouškami se chraň. Kašle-li do čistých hadříčků, tyto ovšem nejlépe, když se hodí do kamen. Sem padá i nákaza z líbání.

Nahodilé roznesení nákazy děje se předměty jako šaty, peřinami pokrývkami, prádlem, knihami, nářadím kuchyňským a pod., jež přišly ve styk s nemocným a jeho chřchly. Předměty zděděné po nemocných tuberkulosou, nejlépe když se desinfekují, čistí, vysuší na slunci, proklepají a hlavně suchým teplem zárodků zbaví. Ve větších městech k cíli tomu zřízeny jsou zvláštní pece.

Jakž pověděli jsme si již, jest v druhé řadě tu

i nemocné zvíře, které státi se může vzniku tuberkulosy u lidí. A to dvojím způsobem:

a.) přímým stykem

b.) sloužíc člověku potravou svým tělem a svými produkty — mlékem, vejci a pod.

Jest sice o tom spor, zdali tuberkulosa může býti přenesena ze zvířete na člověka a opáčně, však do té doby, dokud víme, že tu jako onde onemocnění příčinou jest tentýž bacill, proč neměli bychom se raději míti na pozoru? Víme, že tuberkulosa jest rozšířena u všech domácích zvířat a to jak u dobytka hovězího, tak vepřového, u koní a koz, u psa i kočky, jakož i drůbeže a právě u plemene dobytka nejvíce šlechtěného na velikých farmách a raních, jež zásobují veliká města mlékem, jest tuberkulosa nejvíce rozšířena. Děje se tak hlavně tam, kdy nedbá se na prosté čistoty a vždy hlavně v tu dobu, kdy dobytek byl v nedostatku, aneb stísněn kdes po stájích a místech nečistých. Ve volné přírodě držán a opatrován svědomitě málo kdy perlovinou onemocní. Zvířata v domácnosti člověkem v zajetí chovaná jako papouškové, kanáři, holubi, opice atd. mívají tuberkulosu. —

Velikou měrou, nežli stykem přímým ohrožuje člověka tuberkulosní zvíře masem, mlékem, máslem a sýrem. Jestli jest trichinosa a sněť slezinná masem přenosná na člověka, tož jest i dojista tuberkulosa, hlavně proto, že obyčejným pečením a vařením masa nečistého zárodků tuberkulosních nezničíme. Mléko pak jest ještě nebezpečnější, zvláště nesvařené a dávali se dětem, jimž mnohdy jedinou jest potravou. Mléko krávy tuberkulosní jest nebezpečné, jako máslo a sýr z téhož mléka a tu dozor úřadů zdravotních a vládních zvláště ve velkých městech a na jatkách jest jen vhodný.

Tuberkulosa povstávající vniknutím zárodků do ran, jako u lékařův, v laboratorických bakterologických, studentů, řezníků, při poranění, tetování, rituální obřize, naušnicemi atd. nevyskytuje se tak často a proto stačí jen pro nás o věci se zmíniti. Však jak uvarovati se souchoťin, jak chrániti se třeba považujeme za nejdůležitější a proto uvedeme v následujícím celý ten souhrn dobrých rad a pokynů, jakž nalézáme je v letáku státní zdravotní rady illinoisské, jež v ohledu poučení lidu mnohé dobré již vykonala.

“Nejdůležitějšími podmínkami ochrany proti souchoťinám jsou: čistý vzduch, náležitý oděv, dobrá, náležitě uvařená strava, mírný odpočinek a osvěžení pohybem ve volné přírodě, uvarování se nestřídmostí — jinými slovy: spořádané žití. Nemírné požívání líhovin zeslabuje životní sílu člověka, usnadňuje nákazu a uspiší smrt.

Neplivejme na chodníky, podlahy a vůbec nikde, kde chrchle mohou vysehnouti a pak jako prach do vzduchu se dostat i se zárodky, které snad obsahují. Kdo má souchoť a plivá, šíří vědomě nákazu

mezi lidmi, s nimiž žije. Kdo musí plivati, nechť používá k tomu plivátka, zvláště takového, v němž nalézá se voda.

Každý člověk měl by pracovati k tomu, aby se neplivalo, zvláště ne ve veřejných místnostech, v síních a na chodnících. Zákony k účelu tomu směřující každý rozumný člověk schvaluje, jich šetří i o jejich šetření se strany jiných se zasazuje. Ženy neměly by nositi dlouhých sukní neb vléček, jimiž se smetou všechny chřehle souchotinářů a jiná nečistota s chodníků a zavlekou se domů.

Nedávejte do úst peněz ani jiných předmětů, jež brány jsou lidmi příliš často do rukou.

Neopomeňte si umýti ruce před jídlem.

Nespěme aneb vůbec nebydleme s osobami souchotinami stíženými. Nelíbejme souchotinářů ani souchotinářek.

Nestěhujme se do obydlí, kde bydleli souchotinářů, leč bychom náležitě desinfekovali. Pamatujme, že zárodky tuberkulosní zachovávají dlouho svoji životní sílu.

Nepoužívejme sklenice ani jiných nádob, jež byly používány osobou jinou, dokud jsme je náležitě nevymyli. Pravidlem tím řídíme se vždy.

Nepracujme v místnostech, kde není čerstvého vzduchu. Nespěme v místnosti, která čerstvého vzduchu postrádá. Mějme dostatek svěžího, čerstvého vzduchu v ložnicích i v místnostech obydelních jak v létě tak v zimě. Čerstvý vzduch a slunce pomáhají ničiti zárodky souchotin. Snažme se vdýchat co nejvíce zdravého vzduchu za dne i za noci.

Uvarujme se dýchání ústy. Dýchejme nozdrami. Nejste-li s to tak činiti, porad'te se s lékařem.

Nezanedbejme nachlazení neb kašle. Nedbalost taková plní hroby. Nachlazením se tělo zeslabuje a dává se zárodkům souchotin nejlepší příležitost uchytit se v plicích. Dbejme svého zdraví všeobecného. Dobrý prostředek proti kašli může nás uchrániti předčasně smrti souchotinami a jiné před nákazou. Varujme se patentních léků.

Nesliňme prstů při obracení listů knihy, počítání peněz aneb přebírání papírů."

Kdo chce povznášeti jiné, musí státi výše než oni.

STOLETÍ SEDÍCÍHO LIDSTVA.

Nynější společnost lidskou mohli bychom směle nazvati "Společností sedících" — píše přední časopis americký. "Každý člověk, ať muž či žena, starý či mladý, který dříve nucen byl čile sem a tam se pohybovati, dnes pohodlně po celý den sedí a při tom vykoná více práce, nežli dříve, kdy nucen byl přecházeti s místa na místo." Zmíněný časopis má pravdu, jsme skutečně "společností sedících". Farmer dnes nemusí kráčet za svým pluhem — pohodlně na

pluhu sedí a podržuje, a jediný pohyb, který vykoná jest, když musí trhnouti chvílemi otěžemi nebo zahrnutí dotěrnou mouchou nebo komára. Pomalu nebude nucen ani trmáceti se v čase nedělním hodinu trvající chůzi k nejbližšímu sousedu — sedne jednoduše k telefonu a pohovoří si s ním, aniž by se musil zbytečně namáhati. A lid městský? V továrnách již dávno veškerou fysickou práci konaly stroje a dělníci měli pouze ten pohyb, když ráno musili pěšky do práce a večer zase domů. Dnes jest tomu jináče. Hledá-li dělník byt, kouká, aby byl blízko dráhy, která jej i o ten poslední pohyb v čerstvém ovzduší připraví. Dříve se do práce, do obchodů chodilo, — dnes na cestě té pohodlně sedíme a předčítáme si buď to ranní nebo večerní noviny. A což obchodník? Dříve nucen byl přecházeti z jedné místnosti do druhé, musil po schodech nahoru a zase dolů — dnes pohodlně sedí ve své drátěné kleci a domlouvá se s řiditeli různých departmentů telefonem — a je-li nucen přece někam dohlédnouti, má po ruce elevator, který jej do nejhořejšího poschodí v několika vteřinách dopraví. Řemeslník dříve v dílně své přecházel z místa na místo, obcházel své dílo, odnášel a přinášel různé potřeby — ale moderní výroba v tom spatřovala ztrátu času. Dnes řemeslník sedí na svém místě, shotovuje mechanicky jen jedinou část stroje, tuto zase pomocí stroje pošle druhému, tento zase třetímu atd. Hospodyně na místě aby došly si do obchodu, činí své objednávky po telefonu, neb nařídí, aby si obchodník pro objednávku přišel do bytu a objednané zboží zase přivezl. Jest se potom co diviti, že má-li moderní žena vykonati několik blocků pěšky, jest na smrt znavena a proto bere útočiště k pouličním karám a má-li přesehnouti, raději v zimě bude státi na ulici půl hodiny, nežli by další kousek cesty vykonala pěšky? Maminky jsou též toho pečlivy, aby slabé a nervosní dítky jejich měly hezky blízko do školy, aby se příliš "neušly", aby ze školy byly brzy doma, by mohly zbytek dne strávit seděním u piana, malby, vyšívání. Jest se potom co diviti, že tato "společnost sedících" spěje rychle k tělesnému úpadku a že se všech stran volá se na lidstvo: "evičte — evičte! nežli nastane úplný bankrot!"

Nevěř proto nikdo, že tělesná výchova se přežila, jak nám chtějí naši nepřátelé namluviti. Přežily se její výstřednosti, přežil se tělocvik umělostkářský, jenom pro dobývání cen pěstovaný, přežil se tělocvik takový, jenž překročil hranice rozumné tělesné výchově vyměřené a stal se pouhým komediantstvím, to vše se přežilo — ale práce skutečné, vědecké výchovy tělesné teprve počíná!

č.

Podivno, že se nám prikazuje, abychom odpustili nepřátelům svým — a ne bychom odpustili svým přátelům, kteří nám více někdy ublíží než nepřátelé."

Cosmos.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé:

Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, 1562 W. 16th St., Chicago, Ill. Části těl. pověchné
A. HALLER, 818 So. Ashland Av., Chicago, Ill. Části technické

Editors:

Veškeré dopisy pro "Sokola Amerického" buďtež zasílány hlavnímu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sdělí tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateli V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatelové zvláštní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Přispěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají déle, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL

O TĚLESNÉ VÝCHOVĚ ŠKOLNÍ MLÁDEŽE.

I.

"Výchovou vyrozumíváme souměrný vývin celé bytosti" — to zdá se býti panujícím pravidlem, základním kamenem dnešní výchovy". Slova tato pronáší známá odbornice Belle Ragna Parsonsová v jednom pedagogickém časopise a dodává k tomu: "Pravidlo toto přijímá dnes učitel neb učitelka za svoji víru, svoje vyznání — přijímá je jako nepopíratelnou pravdu, pravdu tak posvátnou, že nepřipouští o ní ani nejmenší pochybnosti. Pravda tato uznána a přijata je vyššími autoritami, nežli jest pouhý obyčejný třídní učitel — proč by on měl o ryzosti její chovati nějakých pochybností?"

Ale jako každá theorie, má-li míti vůbec jaké ceny, musí býti pochopena a zkoušena, musí býti vynešena ze svého temného zákoutí na světlo. Má-li jí býti dobře porozuměno, musí podrobena býti nejdříve důkladné zkoušce. Jest dobře tedy, když učitel pozastaví se na chvíli při své práci, aby si položil k zodpovídání otázku: "Co znamená souměrný vývoj celé bytosti — celého dítěte?" Na tuto otázku

umíme velmi hbitě odpovídati obvyklou frází: "Jest to harmonický vývin těla i ducha". Ale jak shora uvedená otázka a tato odpověď souhlasí s vyučovacím pořádkem čili programem ve školní světnici?

Vyskytla se kdysi otázka: "Jest škola zodpovědnou za duševní i tělesný vývoj děcka? Neměl by domov zbaviti učitele této zodpovědnosti? Starali se škola o duševní výevik, není tím úkol její vykonán?" A na tuto poslední otázku po dlouhém uvažování ty největší autority odpověděly se vši rozhodností: "Nikoliv!" Psychologie i fyziologie učí nás, že děcko nelze rozdělit na rozdílné části. Zdravého vývoje duševního docílíme na prvním místě zdravým vývojem tělesným — zdravý vývoj duševní musí býti uložen a zajištěn v zdravém těle. Cítění, vědění, vůle — jsou nerozlučny, a aaznačily výchově cíl, k němuž se brátí má — to jest vychovati každé jednotlivé dítě na mravného a schopného člena společnosti lidské — ne na člena, který pouze v í, ale na člena, který také k o n á.

Má-li tedy škola býti zodpovědnou za výchovu nejenom jednotlivého "celého děcka", ale za výchovu celé generace dětí, jak měla by si počínati, aby těžkému závazku tomuto dostála?

My všichni souhlasíme v tom, že jest třeba, aby děcko osvojilo si uhlazený, volný pohyb, stejný vývoj duše i těla — pěkné držení těla, jakož i nevyčerpatelnou zásobu životní síly a zdraví. A toho že docílíme pouze každodenním pěstováním takových cviků tělesných, jaké nám zdravý rozum a moderní věda ukládá. Ale tu ozve se do jisté míry oprávněný hlas učitele: "Jak možno vtěsnati již do tak přelplněného programu vyučovacímho dosti cvičení tělesných, aby účelu toho bylo dosaženo?"

A na tuto otázku jest velmi obtížno naléztí uspokojivé odpovědi. Výchova tělesná posud stojí mimo výchovy duševní, posud nesplynula s ní v jedno, — jest posud něčím, co musí býti pouze vtěsnáno mezi ostatní předměty. Kdežto všechny ostatní předměty podřízeny byly pravidlům a zákonům dětské psychologie, výchova tělesná stojí zde posud osamocena — a proto také zůstává nepřispůsobenou potřebám děcka. Procvičí se předepsané cviky (drill) a naše vychovatelské svědomí jest s tím úplně spokojeno. Jednou denně velikomyslně dětem dovolíme, aby odložily knihy, postavily se mezi stolky v přesně vyřízených zástupech, dvakrát neb třikrát vykonaly předklon, úklon nebo záklon, předpažily nebo přednožily za jednotvárného počítání "jedna, dvě, tři, čtyři" — a za to pak očekáváme, aby s ošvězcem mysli, s novou chutí věnovaly se zase namáhavé práci duševní.

Kde vykazujeme cvičením takovým jaký "zájem" a "interes", jenž tvoří nejhlavnější podmínku dobré práce a kázně? Jakou svéráznost vypěstovati můžeme u děcka těmito mechanickými cviky? Jak

vyvolati můžeme u děcka vlastní tvůrčí sílu? Poskytuje i sebe lépe sestavené cvičení dítěti jen dosti malé pole, po němž by se dětská obrazotvornost mohla volně proběhnouti?

Tělesná výchova má svůj vlastní cíl — svůj vlastní úkol, ale jest úkolem jejím pouze sesílení a vývin svalstva? Nikoliv. Úkolem jejím jest též poskytnouti osvěžení mysle a vůle a nahraditi duševní námahou vyčerpanou schránku novou zásobou energie.

Svalová cvičení neodpovídají nikterak potřebám děcka — již z příčin fyziologických. Pokud není kostra vyvinuta a ustálena, těžká námaha svalstva mívá za následek porušení souměrného vývoje. V dětském těloeviku nutno hlavně povzbuzovati k činnosti plíce a srdce — rychlejší dýchání a rychlejší oběh krve — voliti eviky, při nichž děcko samo bezděčně, bez povelů osvojuje si přímé držení těla a uhlazený pohyb. Obyčejné monotonní eviky prostné, tak zvané "drills" jsou velmi chabým prostředkem k docílení těch výsledků, jaké od výchovy tělesné jmenovitě u dítek věku útlého očekáváme, jmenovitě když zkoumáním bylo nade vší pochybnost zjištěno, že cvičení taková jsou s to vysílit dítě duševně právě tak, jako těžká úloha mathematická. Má-li dítě po dvě hodiny trvajícím napnutím duševním upoutati opět veškerou svoji pozornost na cvičitele neb zopakovati několik eviků z paměti, jak se často děje, nenalézá ve cvičení takových osvěžení ducha, který před tím vysílen byl bedlivou pozorností, odříkáváním, studováním a přísným tichelem. Prostné eviky zbavují dítky poslední špetky vůle, poslední špetky energie — a my je dětem podáváme jako prostředek k duševnímu osvěžení. —

HRY EVROPSKÉ A HRY AMERICKÉ.

U některých našich lidí — jichž dosti nalezneme i mezi sokoly — jest ustálený náhled, že všechno pod sluncem, co jenom nese ráz americký, musí býti výstřední, surové. Mluvme o jakékoliv hře, kterou mládež americká pěstuje, jsme rázem odbyti poznámkou: "a co pak — taková surová hra —". Často zdreující úsudek tento pronese člověk, jenž o celé hře praničeho neví, ale dle jeho náhledu hra ta surovou býti musí již jen proto, že těší se oblibě amerického dorostu.

Připouštíme, že americká hra zvaná foot ball "Rugby" (mylně nazývaná "kopaná", neboť "kopaná" jest hrou zcela jinou) jest hrou, v níž udávají se dosti četné úrazy. A ač nejsme proti hře té tak zaujati, jako snad někteří naši krajané, přece neodvážili bychom se ji odporučovati. Ale navzdor tomu neostýcháme se pronésti náhled, že nebezpečí není ani ve hře samé, jako v té okolnosti, že se jí účastní četní hoši, kteří jsou pro hru tu tělesně nespůsobilými. Kdyby byl veden přísný dozor nad tím, aby se

jí účastnili jen pokročilí, otužilí cvičenci, zřídka kdy slyšeli bychom o těžkých nehodách, neboť tolik uznávají i odpůrci této hry, že není druhé hry, kde by hráč nucen byl osvědčiti tolik odvahy, tolik sebe-důvěry, tolik neohroženosti a důvtipu, jako při americkém foot-ballu, zvaném "Rugby".

Leč účelem článku tohoto nebylo bráti v ochranu foot-ball. Chtěli jsme jen poukázati na to, jak ti, kteří třeba ve staré vlasti oddávali se hrám mnohem surovějším, v Americe odvrací se ode všech her vůbec s opovržením, majíce za to, že mládež zdejší nepěstuje nic jiného nežli samou surovost.

Ryzí národní americkou hrou jest "base-ball", (pálená). I tato hra dána byla naším lidem v klatbu jako hra "surová" — ale porovnejme ji s míčovou hrou, jakou jsme jako chlapeč hrávali ve staré vlasti. Co jest na americkém "base-ballu" surového? Hráč, podaří-li se mu prudce nadhozený míč odpáliti, pokouší se oběhnouti tři mety, aby se šťastně dostal "domů". Jakým způsobem druhá strana snaží se na cestě "domů" ho "odstavit"? Dopadne-li jej mezi metami, může se ho míčem dotknouti, při čemž však míč z ruky pustiti nesmí. Kde jest v tom jaká surovost?

A nyní vzpomeňme míčové hry, jak jsme je my kdysi hrávali. Hrávali jsme tvrdým míčem jako zde a po odpálení, když spěli jsme od mety k metě, druhá strana měla právo míčem po utíkajícím mrštiti — a byl-li utíkající zasažen, byl "venku". Pisatel tohoto býval zuřivým "míčařem" a nejednou byl vrženým míčem tak zasažen, že toho nesl známky po několik dní. Pamatujeme se, že jeden spolužák byl zasažen míčem tak prudce ve skrání, že po nějaký čas tonul mezi životem a smrtí a jednomu málem že nebylo vyraženo oko. O které hře mohlo by se tedy větším právem říci, že je surovou? Pamatujeme se na jinou hru míčem zvanou "na rohy". Čtyři chlapeč stáli na metách a pátý byl ve středu, kde sloužil oněm čtyřem za terč. Nepodařilo-li se mu rychlým pohybem vrženému míči se uhnouti, měl se co ošívati — neb prudce vržený míč působil často bolest velikou. V Americe provádí se hra podobná jen míčem dutým, jehož se při "basket-ballu" užívá a který, zasáhne-li terč, působí svým moeným odrazem více veselosti nežli bolesti. Kdo by se nepamatoval na jinou hru míčovou, zvanou "kozel"? Který hráč chybil, že neudělal "kozla", musil státi u zdi a sloužiti za terč obratnějším hráči, při čemž nejednou zasáhl chlapeč tvrdý míč do obličeje neb do hlavy. Porovnejme tedy jen nejoblíbenější hry, jako jsou hry míčové, s míčovou hrou americkou, kde není dovoleno po hráči házet, kde jen tenkrát utíkající jest "venku", když druhý míčem se jej lehce dotkne a tento z ruky nepustí a učiníme si o tom svůj úsudek.

Chystá se opět výprava Sokolstva amerického do Čech. Přáli bychom si, aby sokolové američtí pro-

vedli v Praze na veřejném hřišti několik ryze amerických her — jako jest "base-ball", "indoor-base ball" a "basket-ball" a jsme přesvědčeni, že by naši bratři v Čechách nespatriili ve hrách těch té nejmenší známky surovosti a že by hry ty dobře znázorněné i v Čechách našly obliby. č.

PŮVOD KŮŽELŮ.

Když před lety objevily se v tělocvičnách česko-amerických kůže, mělo se všeobecně za to, že tento druh náradí pochází od domorodých Indianů. K omylu tomu přispívala hlavně ta okolnost, že kůže anglicky nazývány byly všeobecně "Indian clubs" a pak pověsti, sensačními, indianskými romány šířeně, že kyj, čili "club", byl rudého muže nejvydatnější a nejoblíbenější zbraní. Však vlastní kůželů není Amerika, nýbrž anglická država Indie, odkud přivezeny byly kůže do Anglie a z Anglie do Ameriky.

Již v dávných dobách různí angličtí cestovatelé a misionáři vyprávěli ve svých cestopisech, že Indové při svých národních hrách vykonávali různé produkce těžkým, dřevěným kůželem, který sloužil jim také za zbraň a jímž dovedli kolem hlavy velmi obratně točiti, čímž vyvinuli neobyčejnou sílu svalovou. Angličtí důstojníci, meškající s posádkami svými v Indii, líčili tyto cviky, "že házení a točení tímto dřevěným kůželem jest jedním z nejvydatnějších cviků tělesných, a že jest velice oblíbeno po celé Indii. Kůže byly různé velikosti a tíhy — dle síly cvičících. Nejvíce cviky tyto pěstovány byly vojíny, policisty a vůbec každým, jenž v povolání svém nucen byl spoléhati se na svoji tělesnou sílu. Obyčejné kůže měřily půl třetí stopy délky a byly mnohem těžší, nežli jakých se nyní užívá. Někteří Indové byli u cvičení kůžely těmito pravými mistry."

Angličané, odjakživa velcí milovníci sportu a tělesných cvičení vůbec, zavedli indické cviky kůželem do svého vojska v Indii meškajícího — ale bylo do jisté míry pozměněno tak že stalo se počátkem nynějších cvičení kůžely. Při návratu svém do vlasti přinesli s sebou z Indie cvičení to, které v Anglii záhy zdomácnělo.

V době té žil v Americe jistý S. D. Kehoe, jenž o tělesnou výchovu (neb to, čemu se v době té tělesná výchova říkalo) velmi se zajímal a byl při tom vyrábitelem tělocvičného náradí. V měsíci červnu r. 1861 navštívil Anglii a Irsko, a v Londýně seznámil se s učitelem tělocviku Harrisonem, u něhož ponejprv kůžel spatřil. Seznal jeho výhody, hned po svém návratu do Ameriky (téhož roku v měsíci září) dal zhotoviti kůže dle vzoru indického, ale poněkud menší, úhlednější, a kůže vešly v Americe v takovou oblibu, že Kehoe, aby všem objednávkám vyhověti mohl, nucen byl zříditi filiálky obchodu svého ve všech větších městech amerických. (Někteří staří

sokolové naši budou se ještě pamatovati, že jsme v dřívějších dobách kůže nenazývali jinak nežli bud' to "Indian clubs" anebo "Kehoe clubs".) Kehoe vyráběl pro muže kůže od 6 do 25 liber těžké, a cena páru obnášela od \$5 do \$16. Obchod jeho nalezal se na Williams ulici č. 100 v New Yorku.

Tak zdomácněly kůže v Americe a odtud opět českým Sokolstvem přineseny byly (r. 1887) do Čech, kde, jak se zdá, zvláště u odborů ženských těší se veliké oblibě. č.

NEVDĚK.

"Očekáváš-li vděk za jakoukoli svoji práci, otupuješ tím jen svoje dobré snažení," tak volá k nám jistá filosofka, která v poslední době objevila se na poli literárním. Kdo ohlíží se, následuje-li za činem v zápětí pochvala, podobá se hereci, jenž lacinou hrou snaží se strhnouti k potlesku poslední galerii — jest to vypočítavý obchodník, jenž za vše, čímkoliv k dobru celku přispěje, žádá hned na místě stvrzenku. Nevděk — co jest to nevděk? Opovrhujme jím — studíme vysoko povznešení nad tím, co ve všeobecné mluvě nazývá se nevděkem. Co jest to nevděk? Jest to něco, s čímž smíšeno jest značné množství našeho sobectví a marnivosti. Kdo naříká na nevděk, prozrazuje tím pouze, že toužil po odměně, po slávě, po veřejné pochvalě. A kde vlastně beře onen tak zvaný nevděk svůj vznik? Původem jeho jest z pravidla naše vlastní obrazotvornost, která nám nasazuje zvětšovací skla, jimiž pozorujeme ty své skutky, své zásluhy. Vykonáme-li dobrý skutek, nečekejme hned v zápětí odměny — neohlížeje se kolem brzo-li nám za čin ten zazní do uší hlučná pochvala. Chee-me-li konati dobro, konejme je proto jenom, že jest to dobro — jiné pohnutky vůbec neznejme. Nevděk bolí — říká se — a proč? poněvač dotýká se našeho nejchoulostivějšího místa a místem tím jest: naše marnivost. č.

O ROZŠÍŘENÍ NÁRODNÍHO PROGRAMU NAŠEHO SOKOLSTVA.

Napsal L. J. Palda.

Od zániknutí Národního Výboru, tedy plných jedenáct let, nestává mezi námi americkými Čechy žádného tělesa, jež by na paměti mělo naše širší neb celkové národní potřeby a o jejich opatření pečovalo. Z popudu soukromého povstalo tu, před několika roky, ve svém smyslu dost záslužné těleso, zvané Matice Vyššího Vzdělání, které na starost si vzalo péči o naši jednu společnou potřebu, najmě podporování chudší mládeže, ve snaze o dosažení vyššího školního vzdělání. Ale tělesu tomu schází pravý ráz veřejnosti a potom pečuje přeci jenom o jednu jedinou věc, beze vší naděje, že by kdy mohlo pole činnosti své rozšířiti, aspoň ne v nynějším složení svém více méně soukromém. Ostává tedy vše ostatní, co bychom v zájmu národního pokroku svého, v hmotném, duchovním i mravním ohledu, co celek, pro sebe učiniti mohli a měli, nedotknuto a nevykonáno.

Už před lety, nedlouho po zániknutí Národního Výboru, došly mne dotazy, zda-li by organizace ta nedala se nějakým

spůsobem znovuoživit. Možno, že by se dala, ač mrtvoly, třeba veřejných těles, neří snadno k novému životu vzkřísiti. Ti co působili v nich a doznali sklamání, neb docela trestu za to, sotva se zasadí o jejich vzkříšení, a zánik jejich není nikterak povzbuzujícím pro jiné i kdyby nakrásně nahlíželi a uznávali velkou jejich potřebu. Jako zdar povzbuzuje, tak zase nezdar odráží. Již z té příčiny neměli bychom slibné podniky své lehkomyšlně utloukati, neb z trossek svých zřídka jen znovupovstávají. Ovšem organizaci Národnímu Výboru podobné mohlo by se lépe dařiti než druhdy, protože sami od té doby jsme hezky vyspěli a poměry vyzrály pro lepší pochopení širšího snažení národního, což jeví se v ochotné podpoře "Matice vyššího vzdělání"; jakož i proto, že takové ústřední těleso mělo by nyní vzor v samotném lůně národa českého, což za doby Národního Výboru

o celkové či povšechné naše potřeby zde v Americe pečujícího, uznávati, a že nevidím nikde otvírati se cestu příchodu jeho, leda že by zase nějaký bohatý mecenáš svými penězi a mocným jejich vlivem ji otevřel, podotknul jsem na závěrku mých vzpomínek v "Osvětě Americké", vycházející v Omaze, uveřejňovaných za vlivem okamžitého nápadu, že by Sokolstvo americké, jen zájmům výchovy tělesné a pokroku duchovnímu a národnímu se věnovavší, mohlo snad někdy převzítí úkoly, pro něž, co americký celek národní, nedovedli jsme se zorganizovati. Tím reflektováno indirektně na úkoly Národním Výborem nevykonané. Tento závěrek nalezl místo v redakčních úvahách našeho milého "Sokola" a čilý redaktor jeho brzo vzal mne na paškál, abych prý vyzpovídal se z toho, jak asi představuji sobě, že by se to uskutečniti dalo. Když jsem v tom jaksi pohnutém

Coliseum v Chicagu, Ill.

nebylo. A to jest moment velké, co bych řekl, psychologické důležitosti. Děti spravují se příklady rodičů, větve národní vzory svého kmene. Pud napodobiti jiné má velkou moc a hraje důležitou roli v životě lidském. Národní Výbor vznikl beze vzoru v národě českém, na nějž by se byl mohl odvolávat, neb, teprve, po jeho zde pádu, založena byla v Čechách a později i na Moravě "Národní rada", pro fedrování společných zájmů národních. Být už tehdy těch národních ústředních těles v Čechách a na Moravě, byl by Národní Výbor snažší měl boj o svou existenci, třeba že i tam dost zdoluhavě se uplatňují. Je to osud všech nových veřejných neb společenských organizací.

Leč co je pryč, je pryč! Co nebylo, nebylo a dobře se říká, že darmo "bycha" honit. Poněvadž ale ani po zániku Národního Výboru nepřestal jsem potřebu ústředního tělesa,

a přece zase svátečním okamžiku, dokončuje dlouhou řadu svých vzpomínek, vyslovil naději, že by naše Sokolstvo převzítí mohlo ty povšechné národní úkoly na sebe, neměl jsem naprosto žádnou představu o tom, jak by se to dosíci neb uskutečniti dalo. Vyšlo to z duše mé, jen jako zbožné přání, o jehož uskutečnění vážně přemýšleti si ani nedovolujeme. Ale abych vyhověl přání našeho br. redaktora, jal jsem se o tom tak trochu přemýšleti a myšlenky své, nic než myšlenky, tuto předkládám. Ať nikdo nepovažuje to za osobní agitaci v tom směru, neb pozitivní návrhy za tím účelem, nic takového to není. Jen prostá odpověď na otázku redaktorovu.

Jenom slepý mohl by neviděti, že poslední dobou, nechei říci určitě kolika roků, snad tří neb čtyř, začal vanouti našimi řadami národními a svobodomyšlnými poněkud živější

duch, než jaký panoval před tím na hezkou dobu. Příčiny tohoto obrození neb probuzení ku vydatnější činnosti leží na snadě, leč mým úkolem není jimi se na tomto místě obírat, jen echi podotknout, že blahodárnými vlivy jeho zasázeny byly hlavně voje sokolské, v jichž řadách obzvlášť živý ruch se vyvinul. Myslílo se více, rokovalo se více, jednalo se více. A celkový pokrok je očividný. V Chicagu chystají se na den 30. dubna ku veliké okázalosti sokolské nejen Čechové, ale i sokolové jiných slovanských národností, Poláky pouze vyjímaje. A vedle toho tiché, však již mnohoslibné, kroky chystají se na přátelské sloučení všeho českého Sokolstva v Americe, za příčinou snažšího a vydatnějšího domáhání se společných účelů a potřeb. Otvírá se cesta sdružení u mocném Svazu Národní Jednoty Sokolské, Župy Fugnera-Tyrše a Jednoty Dělnických sokolů, s nimiž asi splynuly by i všechny sbory sokolské v žádném ze stávajících sdružení se nenalezajících. Docílí-li se tohoto Svazu všeho amerického Sokolstva, vzejde nám tu těleso nad míru úctyhodné, plné síly a života. Dosud panující roztřídnění, provázené dříve i trochu žárlivostí a nepřátelstvím, oslabovalo všechny, kdežto ve sblížení a dorozumění se zdatnost všech nesmírně by získala.

A tu jsem u cíle tohoto článku. Dejme tomu, že Svaz stane se skutkem, tož nic by vlastnímu úkolu jeho neškodilo, když by z moci své, jako reprezentativní těleso národní, ustanovil vedle svého vlastního výkonného výboru, ještě výbor jiný, pro sledování úkolů povšechně národních, nazveme ho třeba "Národní radou americkou", nebo jakkoli. Výbor byl by přímo Svazu sokolskému a skrze něj celé veřejnosti české zodpovědným. Ustanovení představují si takto: Svaz vyvolí ze svého středu v městě Chicagu, poněvač centrálně položeném, 11 členů, k nimž z venkova, s ohledem na zvláštní kvalifikaci osobností i zastoupení co možno nejvíce osad, ale bez ohledu na to jsou-li sokoly či nejsou, vybere jich deset, tak aby celý výbor skládal se z 21 členů. Že doporučuji, aby většina byla z jednoho místa, k vůli tomu se děje, by sezení jeho bylo zaručeno. Venkovní členové nemusí se schůzi osobně účastnit, ale jistě písemně: radou, návrhy atd. Tím zajistí se existence a duchovní spojení. Podrobnosti organisace netřeba uvádět, neb na to je dost vzorů už vyzkoušených. Výbor tento neb rada vyhlásí z moci Svazu sokolského, obracela by se přímo a nezávisle k lidu o podporu svých snah, mravních i peněžitých, jako činil Národní Výbor anebo Matice vyššího vzdělání činí nyní. A kdyby později snad jiná velká spolková tělesa chtěla v něm být zastoupena, tatáž příležitost mohla by se jim poskytnouti, jako v Národním Výboru, který též pouze v Jednotě Č. S. P. S. svůj vznik vzal a rozšířil se. Ovšem muselo by se k tomu hledět, aby do výboru zvoleni byli lidé pro to nadšení a osvědčení pracovníci. Tento pokus mnoho by nestál a ukázalo by se zdali co celek jsme teď schopni dokázat, co dokázalo několik jednotlivců. Výbor znovu by se volil ve sjezdech Svazu.

Dejme tomu však, že by na uskutečnění Svazu nedošlo, může podniknouti to zrovna tak dobře Národní Jednota Sokolská sama. Kdyby nechtělo se čekat až do příštího sjezdu, může se to stát odhlasováním a dotyčné těleso národní ustanoví Výkonný Výbor, až do doby sjezdu. Mohou-li těšiti se úředníci Matice vyššího vzdělání důvěře obecné i našich mocných organisací, kteří původně sami sebe zvolili, bez přičinění a souhlasu jediného cizího člověka, a jako samo zvaní v plném slova smyslu veřejnosti se ohlásili, nemohu nahlédnouti, proč by těleso ze řad veliké organisace národní vzešlé důvěře těšit se nemělo. K vůli uvarování nedorozumění hned tu podotýkám, že není úmyslem mým převzítí úkol Matice, dokud tato dobře ho plní, aniž jakýmkoli způsobem jí překážeti, neb koná dílo záslužné; třeba způsob jejího vzniku ve smyslu a duchu národním a lidovém, nebylo lze schvalovati.

Z hrubého tohoto plánu vysvítá, že by to byla věc ukrutně lehká těleso podobné do života vyvolati, při dobré

vůli; těžší ale byl by úkol jeho, získati prostředky a získané na nejlepší národní dobro obracet, proti všeliké opozici, která dlouho na sebe čekati by nedala. Leč konečné vítězství vyvážilo by všechny nesnáze.

"OSVĚTOU K SVOBODĚ".

Největší, neúčinnější vliv na výchovu člověka má v útlém, dětském mládí vštípená náboženská víra, zvyk a obřadnost a vše to pěstěné školou, v rodinném kruhu, ve společnosti a v kostele. Co však bylo jednou v dětskou mysl vštípeno a zakořeněno, nedá se tak lehkou vypudit, o tom se každý sám na sobě přesvědčiti může. Proto jest velice důležité a záleží na tom, jak naše děti a mládež naši vychováváme, čemu je učíme, co jim v mysle jich vštěpujeme a v čem je upevníme.

Býti "svobodomyšlným" není žádnou, jako je v církvi býti "věřícím" zvláštní zásluhou, nýbrž každého rozumného, o blaho lidstva dbalého člověka svatou povinností. Ale tu má nejen sám postarat se o sebe, nýbrž přičinit se ve svém domě, v rodině, v sousedství a všeobecně, aby lidstvu škodlivá a zhoubná pověra víra v zázraky, v kouzla, v moc plané modlitby, strach před smrtí, před duchy, očistcem a peklem byly překonány a z lidské společnosti vymýčeny. Působiti k tomu, aby vzdělanost, rozum, osvěta a dobré mravy s pokrokem vůbec mezi námi se pěstovaly, ujímaly, šířily a upevňovaly. Takovéto jednání zveme svobodomyšlností, a kdo tak jedná poctivě a s vůlí pevnou prospěti všem, může se zváti svobodomyšlným.

Křesťanství mělo osvobodit lidstvo od náboženských planých obřadností a předsudků, zavésti rovnost mezi lidem na zvykajících se bratry a sestrami, dítky jednoho otce nebeského, tudíž povolati lid bez rozdílu stavu k bratrské lásce, rovnosti a svobodě.

Nedůsledné, kusé učení křesťanské ve svých obojetných slovech přičiněním hlasatelů svých zvrhlo se vždy a všude v státní monopol, působilo svým třídním učením k tomu, aby vladař státu mohl snáze ovládati podřízené občany, podporovalo vladaře pána a krotilo a napomínalo poddané a podřízené lidstvo k trpělivosti, poddanosti a poslušnosti vladařů ať dobrých či zlých. Tak na místo křesťanského bratrství a rovnosti vznikla vrchnost a poddanství — byl tu pán a jeho otrok, ať již mimovolný či nie.

Proti takovému zařízení zvrhlého křesťanského státu po staletí vedl se tuhý boj; osvícení, zdravým rozumem vynikající lidumilové pro své svobodomyšlné zásady obětovali všechny své duševní schopnosti, svá postavení, pohodlí, krev i životy; potoky krve a miliony životů to stálo, než se národové dovedli poněkud osvobodit, a v těchto různých zápasech hrálo vždy křesťanství smutnou úlohu zpátečnictví.

Boj a zápas trvá posud, jak kde která církev moc a vliv má staví se proti pokroku vědy a svobodnému myšlení. Můžeme jasně toho viděti právě nyní na pravověrné křesťanské vládě na Rusi. Avšak také jinde církve, zejména ona katolická vždy stavěla se proti pokroku a snahám vzdělavatelům lidu, který jen v porobě udržeti se snažila a svou "neomylností" imponovati chtěla. Církev tato užívá zde i onde násilí vůči jiným a nepřipouštějí, aby lid bral účast na její správě, podporuje také všude konservatism a směřuje k absolutismu. Jiné církve postupují opět jináče i donucují lidi, aby plnili jejich příkazy cestami všelikými. Jestli užívají násilí poměrně méně, není ani jejich zásluhou, ani vinou. Nemohou ho užívati víc, než jim stát povoluje. A tak děje se i v zemi této volné, kde různé živly zpátečnické zde školu do moci své rádi by dostali, tam tisk a jinde správu veřejnou. O doklady nemuseli bychom jíti ani tak daleko, každý z nás najde jich v nejbližším svém okolí.

"Osvětou k svobodě!" Tak hlásal náš neohrožený, smělý a slavný Karel Havlíček Borovský už před 50ti roky ve svých kutnohorských Epištolách pověděl do pravdy, "že samolibá

neobmezená (absolutní) církevní vláda (v Rakousku rozumí se katolická) jest hlavním sloupem absolutní vlády — státní, politické, a chce-li kdo porazit absolutismus politický, musí nejprve začít a porazit absolutismus církevní.

Za svobody tisku, využitkování rychlého, hojného cestování parou a elektrinou, telegrafie a jiných pojitek mezinárodních, lidstvo a český národ náš s ním ve všem pokročilo znamenitě. — Věda a svobodná, volná myšlenka, razily si cestu všude v před. Církev také nelení, ale pracují všemožnými prostředky a cestami k utužení svého vlivu a moci naší rozumem a svobodným vývinem té prvé zásady křesťanství, pravé svobody, bratrství a rovnosti.

Pokrok, svoboda vývinem těla i mysle jest heslo Sokolstva. Nelze býti tomu sokolem pravým, kdo by sloužil bludu a zpátečnictví. Silíme-li k zápasům evičebním tělo, nezanedbávejme evičiti a siliti naši mysl, vůli a náš rozum k zápasům osvěty s tmářstvím všeho druhu, chytře a potměšile nastraženým.

Pilným čtením a šířením našeho výtečného společenského orgánu "Sokola Amerického" a jiných svobodomyšlných časopisů a knih, vymaníme se z duševní poroby, a staneme silnými zápasníky našich sokolských zásad.

Jan Borecký.

SOKOLSTVO A NÁŠ LID.

Často čteme aneb slyšíme rozličné řeči a úvahy o Sokolstvu a jeho práci, co by jako mělo činit a co nemělo a podobně. Proto nebude zajisté na škodu, když si trochu o tom promluvíme.

Jsem plně přesvědčen, že již mnoho našich sokolů pochopilo cíl náš za kterým kráčíme, a že nikdo jiný by si neřál tak jako tito, abychem se k němu co nejdříve dostali. Avšak čím větší cíl, tím méně těch, kteří jej chtějí dosáhnout. Že Sokolstvo dnes již ukazuje výsledek snah, neupřesňuje zajisté nikdo, ale co by Sokolstvo mohlo vykonati, kdyby mu byla podána jen pomocná ruka, o tom zajisté jen málo se přemýšlí. —

Častokrát se mně stalo, když jsem dobrému Čechu řekl, že by se měl dáti k Sokolu a pracovati s námi, že odpověděl: "Prosím tě, to pro mne není, to je pro ty mladé!"

Nuže hledíme, co jest vše vlastně pro ty mladé: zdraví, vzdělání, energie, láska k naší české vlasti a láska k bližnímu. Jak divné náhledy a jak bolestné někdy slyšeti od člověka jinak dobrého a vzdělaného. — Jiný zase často odpoví se v jiném směru: "Co z toho budu mít, jen platit a nic za to!"

Posud, laskavý čtenáři, slyše tato slova od syna české matky. — Co z toho měli naši otcové, kteří pozbyli svého jmění a byli jako psanci vyhnáni, ba i své životy složili na oltář vlasti, a přece tentýž třeba člověk ti chce zároveň namluvit, že má v lásce ony muže, kteří pro čest a snahu národa umírali. Ano, ano, co bejvávalo, to není! Nejsme již ti praví synové oněch velkých mužů, nám jest milejší chvílkový záblesk, nežli úplné světlo — chvílková radost, nežli poznání. Každý myslíme, že my pouze jsme na pravdě a přec pravdu nechceme znát a tuto bližnímu upíráme. Jak dlouho bude ještě trvat, nežli poznáme sami sebe. Jak dlouho nežli v našich řadách se najdou ti praví mužové k hájení práce naší pokrokové a našich zásad.

Však již světá a Sokolstvo má již dnes ve svém středu dosti mužů, kteří s pochopením našich snah kráčí bez ohledu v před. Ano, Sokolstvo pochopuje svůj cíl a zodpovědnost za práci již vzalo si na svá bedra, a že svoji povinnost vykoná, jest již jisté.

Ale tu se namítne, zdali také náš český lid pochopuje Sokolstvo a práci, kterou ono chce pro dobro lidu svého vykonati. Nemůžeme říci, že snad bychom nebyli podporováni, ano naše výlety, plesy, šibřinky, divadla a všelijaké jiné rámusy jsou hojně navštěvovány. Proč? Snad z nějakého pochopení snah sokolských? Nikoliv. Naše zábavy jsou navště-

vovány ze dvou příčin. Sokol hledí vždy, aby v jeho zábovách se střídala slušnost se srdečností a proto každý člověk rád podobné jaré a čilé kruhy vyhledává, a za druhé zdali chce Sokol vydržovati školy pro český lid, nikdy se nepouzdali dítka do jeho školy chodíci jsou synové a deery členů. Přijme však s radostí každé dítka do svého středu.

A vidíte pro tyto české dítka potřebuje Sokol místnosti, které staví, platí za světlo a teplo, úklid a učitele, jež vydržuje. Vše dělá nezištně, bez naděje na odměnu a podpory z lásky k naší věci.

Řekněte našim českým sborům, že jest to také jejich povinností sokolům na tyto školy přispěti, řekněte některému Čechu, aby přispěl ročně dollarem k našim účelům! Již vidím ony kyselé obličejce! — Sokolstvo pracuje pilně pro veškerenstvo, pro celek. Naši členové z toho nic jiného nemají, než své vlastní uzdravení a to přesvědčivě blaho, že vykonali svoji povinnost. Naši členové, kteří pracují pro vše naši tak úsilovně, také by si mohli sednouti doma v bačkách z teplá kamna, aneb v hostinci k šestašedesátce. Ten čas, který musíme obětovati, aby všeliké ty zábavy se uspořádaly a dollary, které potřebujeme mohli bychom použiti lépe ku vzdělání samých sebe a jiných.

Kdyby bylo tedy lidem našim případné a soustavné podpory, nemuseli bychom dělat rámusy, a v ruchu práci naši výchovné lépe by se dařilo. Dokud ale lid náš nepochopí, dotud mnohé budou ještě nedostatky, mnohé mezery.

Jos. Štíbr.

VZPOMÍNKA K NAŠEMU SDRUŽENÍ.

Píše Aug. Tesař.

Býval jsem také někdy před lety účetníkem Jednoty new-yorské. A tu nedivte se, že jako dnes, tak i tehdy měl jsem touhu tu, aby na členství přibývalo. I přál jsem si, aby jednota naše dostoupila výše 200 členů. Snažení však bylo marným. Až konečně nadešel čas. Pravím, hoši, dnes jak se mě zdá to osudné číslo dvou set snad přelezeme, neboť nás bylo 199 — a dva noví přijmuti. Byl jsem rád, myslel jsem, že to třetí sto nám půjde lehčeji. Však čekalo mne opět sklamaní, neboť v téže schůzi dva členové byli vyloučeni a tak zůstali jsme opět na stejném čísle. Ač činnost naše byla dobrá, snad lepší než nyní, přece zdálo se, že to Sokolství nijak netáhne, byloť těžko nového člena získat. A proto píšu tuto vzpomínku, jak se sokolská myšlenka povznesla. Jest tomu asi 16 neb 17 roků, kdy Sokol náš pořádal šibřinky, ovšem jak obyčejně s dobrým výsledkem, a že masek bylo velké množství a rozličných netřeba povídat, připojím-li že šibřinky naše vždy těšily se velké přízni lidu. Obyčejná návštěva bývala kol třech tisíc lidí, a tu nebylo divu, aby někdo nepřišel s nějakou novou maskou, jednalo se tu též o ceny. Náš jeden bratr, dobrák od kosti, vymyslel si, že pojedou do plesu na koni — představoval totiž Vysvoboditele otroků. To bylo tehdejší dobou v našem českém New Yorku pravou sensací. Denní listy přinesly o tom celé sloupce. Že vyslaný onen vysvoboditel musel konati dílo poslání, není třeba povídat, neb jak pravím bylo toho plné noviny. A tu nedivte se, že též bratr náš přišel též na ony šibřinky s náčím, co též později způsobilo sensaci, která snad až do dnes mnohým zůstala v paměti. Vím ale jistě, že ani sám nenadál se onoho rozruchu a převratu ve věci naší a mám za to též, že sotva měl nějakou ironii na mysli. Však stalo se, stalo. Po šibřinkách těch pak strhl se hrozný rámus. Že to byla urážka a co vše jiné a opět byly toho plné noviny, a že psalo se hodně výčitek, noviny plnily se samými zaslánými, a byl z toho zkrátka veliký malér. Příznivci H. L. vylévali si zlost na nás a my zase s našimi příznivci jim odpovídali v N. Y. L. Lid náš rozdělil se na dva tábory, totiž jednali stáli při nás, druhí zase proti nim, a tak to trvalo, skotem roku. Sešli-li jsme se někde protivné strany, to bylo výčitek, ba i nadávek a snad i někdy přišlo ještě k horšímu, a tyto nemilé a rozervané poměry byly nám všem přece jen k dobru,

a zajisté že i onen bratr Ž. má v ohledu tom i jisté zásluhy. Hned v prvopočátcích této aféry založen byl "Děl. Amer. Sokol" a nám odstoupili někteří členové od jednoty naší. A tak se stalo, že pak jsme měli v českém New Yorku sokolské sbory dva a nedivte se, že pochlubiti se mohly tyto dva sbory skorem 1400 (čtrnácti sty) členy. Děl. Am. Sokol měl téhož času přes 700 a T. J. Sokol přes 600 členů. Pravdou bylo to vše jen na truc zbudované, i tušilo, že počet ten nevydrží. Však zde je ta otázka, kde vzalo se těch 1500 lidí, jež tak okamžitě přisvojili si zásady sokolské, a jež možno říci, že postavili sbory tyto tam, kde dnes stojí. Byla to vášeň, nenávisť, žárlivost, a co vše jiné, jež nás rozvedly ve dva tábory proti sobě bojující. Děl. Am. Sokol měl kroj český, my pak náš, a přál bych vám všem vidět, jak žárlilo oko naše, vidouc je pochodovati po ulicích, mělit svých členů přes 300 v stejnokroji, a u nás bylo totéž tak; závodili jsme, když se šlo na výlet, nebo doprovázeli-li jsme některého bratra k poslednímu odpočinku. Oni nám přezdívali "kūny", my zase jim "sůvy", a že i ženské a děti, žactvo na tomto trucu braly nemalé účasti jest jisté, neb nesvár onen zanesen byl do všech rodin, ano i rodiny samé mezi sebou měly s věcí tou dosti potíže. A tak tito modří a červení drželi lid v stálém napjetí. Žactvo vedlo války spolu, ženské také zticha nebyly a my ovšem také jsme měli si co stále povídat. Nám se vyčítalo, že jsme "bramborová šléchta", oni zase stali se moc radikální, a tak, ač byli jsme skorem dělníci všichni, pracující pro blaho lidu našeho, přece nebyli jsme dost dělníci pro ně, jen proto, že jsme byli příznivci listu druhého. Však nieméně měla ta celá věc své dobré stránky, neboť nejen že tak povstal Děl. Am. Sokol a i jeho odbor sokolek, ale oni započali též evičit žactvo, jehož měly též slušný počet, a že i my získali na žactvu, jest jisté. Později též po spůsobu D. A. Sokola založeny jsou sbory jiné. A dnes, bratři, když přestaly všechny ty nesváry, poznali jsme, že vlastně pracujeme všichni pro dobro lidu svého, jemuž služby naše náleží. Tu objevuje se jiskra naděje k společnému se poznání a sdružení se. Ano i Župa Fuegner a Tyrš s celou řadou svých jednot chystá se k tomuto vážnému kroku, vejíti ku společné práci té velké rodiny naší.

Zdaliž nezaplesalo by každé srdce sokolské, kdyby dávná touha tato nás všech stala se skutkem. A zdaliž nepodali bychom lidu našemu ten nejkrásnější obraz rodinného sloučení, jímž dokázali bychom, že celistvostí pod jedním praporem plniti budeme úkoly nám svěřené. Krokem tím povznese se nadšení k netušeným rozměrům, které nám všem a lidu našemu přinese dobré ovoce. Jsa přítelem toho, co vede ku blahu společnému, v němž umožněno bude uplatnění působení a snahy naše na stupni dokonalejší, těším se. Spojením zajisté získali bychom si úctu a uznání širších kruhů lidu našeho.

Byl jsem jedním z oněch, který si přál, aby učiněn byl smír v dřívějších dobách v roztržce Nár. Jed. Sok. a v dobré vůli: docílili jsme to tak na sjezdu clevelandském, který k tomu účelu svolán byl, že podali jsme si pravice, a společnou snahou docílili jsme, kde dnes stojíme.

A byť bychom nebyli ještě dospěli tam, jakž mnohý byl očekával, přec vykonali jsme práce plodné a dalekosáhlejší, než bychom byli v třenicích oněch vykonati mohli. Od dob těch se vše sokolská značně pozměnila a tu a tam vypučelo nové símě myšlenky, jež neznala kroje rozdílu aniž smýšlení. Snad nyní poznáme se, že všem jest nám pracovati za stejným cílem, pracujem-li, jak se na nás patří, třeba cesty naše byly rozličné.

Domníval jsem se, že přijde jednou doba k společnému sdružení novému. Vždyť ani jináče býti nemůže, máme-li jak náleží věci naší prospěti. A proto snažil jsem se před minulým sjezdem N. J. S., zdali možno navázati styky s nesdruženými sbory. Namáhal jsem se ve sjezdu, aby bratrské ty sbory hleděli jsme získati, však marně. Nemohli jsme toho docílit, snad nebyla tu ještě pravá doba. Dnes ale je jináče, vidíme sdružení všichni větší potřebu. Tak cítil jsem a po-

hližel na Župu Fuegner a Tyrš, tak zalétala tužba má k Děl. Am. Sok. a ještě i k těm našim bývalým jednotám, které nás opustily, a i k těm, kteří nehledaly žádného dobra v přistoupení k té naší N. J. S. O, jak přál jsem si a snad mnohý z nás, aby všichni stali jsme se bratry a sestrami té velké rodiny sokolské, té naděje lidu našeho. Vždyť smýšlení, je-li pokrokové, na vadu Sokolstvu býti nemůže, a tím méně kroj měl by nás zdržovati od věci dalekosáhlejších a vážnějších. Proto nemohou a nesmí nás v krocích započatých zdržovati rozličné malichernosti, i doufám, že v zájmu věci dobré, učiní se i leccaký ústupek vzájemný, když dobro vyplynouti má celku. Ve spojení jest síla, a v dobré vůli jest zdar práce, již volám upřímně "na zdar"!

ZÁBAVY SOKOLSKÉ.

Kdo po léta stopuje život a činnost v našich jednotách sokolských, ten neupře, že mnohé se u nás změnilo ve prospěch náš a mnohé snahy směřující k pokroku přišly k plátnosti. A spozoroval-li též i naše chyby? Jest jich mnoho! Na jednu takovou dovolím si zde poukázat. Mnozí ji nevidí neb nechťejí viděti, zapomínají na ni a přece mnohý život sborů zardousila a jiné rdousí. Jsou to naše zábavy.

Přiznejme si konečně, že zdroj těchto zábav dovedeme ocenit ve prospěch umořování dluhů na našich tělocvičnách váznoucích; že ale nedovedeme ocenit hříšné páchaných skutků jednak na úkor mravnosti samé, pak po stránce zdravotné, v životospřávě nás samých i jiných: totiž že mrháme s majetkem — zdravím.

Čím lepší pokrok učinili jsme na prospěch lepšího přesvědčení sokolského u vlastní organizaci, tím větší neduhy a vředy vzpomenuť druhu připustili jsme na tělo své.

Jsmo přesvědčení o tom, že zábavy, plesy, pikniky a šindyky všelijakého druhu jsou nám nevyhnutelným zdrojem příjmů, proto však zapomenouti nesmíme, že jsme sokoly a že i při zábavách námi pořádaných dbáti jest též úkolů našich.

U mnohých sborů jeví se nezbytí pořádání zábav podobných a plynoucích z nich výdělek používá se na krytí celoročního vydání. Ale! — Naši povinností jest pořádati zábavy ušlechtilé, kde mravnost by nebyla dotčena a kde mládež tělesně i duševně posilněná prací našich tělocvičen, nebrala by úhony. Zlepšeme naše zábavy, opravme co třeba! Vraťme se k sobě, k našim budoucím! Nechme vyniknouti naše zábavy, aby zazářily jasným leskem spořádanosti rodiny sokolů. Necht' jsou nám oddechem po celodenní trampotě a jiným spolkům dobrým vzorem. Z příkladů se všichni učíme!

V jistém sboru sešel se výbor na pořádání šibřinek. Sbor potřeboval peníze, mnoho peněz — kde je vzíti? Pořádejme zábavu! Mluvílo se mnoho jak a co, peníze však musely být vydělané. Tedy usnesli se na pořádání velkolepých (!) šibřinek, kam každý měl přístup. Tu uprostřed porady nalito žluči do slavnostní nálady výboru, ozval se totiž hlas jednoho člena, aby aspoň děti do 12 let do šibřinek přístupu neměly. Následoval odpor!

Tak zabíjí se sbor novotami, zkracuje jeho příjem a dále vytýkáno navrhovateli, že pakli návrh projde, nedostanou do síně nikoho, jelikož dle dosavadního zvyku rodiče jen k vůli svým dětem šibřinky navštěvovali. Ale nic naplat! Onen člen přednesl záležitost celému sboru a ten po dlouhé debatě rozhodl, nepřipouštět děti k šibřinkám. —

Co bylo strachu, zmalátnělosti, beznaděje mezi členy dotčeného výboru, když za krátko zaleskl se na návštěvních listech šibřinek tučnými písmenami dodatek: "Děti do 12 roků nemají přístup."

V den šibřinek byla síň nabita a vydělalo se moc a moc peněz a všichni byli spokojeni výsledkem nejen hmotným, ale i mravním.

Co tomu říkáte vy bratři ze zábavních výborů sborů? Nebylo by vhodné pokusiti se tak i u našeho sboru? Ano, nutno, neboť tím jen zamezíte dalšímu hřešení proti svému svědomí, proti programu sokolstva, který nám jasně ukazuje

dráhu, kde tělesných sil nutno nám šetřiti a duševních nabývat. Vymíte zlovyk připouštěti dítky ku všem našim zábavám, šibřinkám a plesům, jež pro širší jsou kruhy, neboť není zla, aby jej útlá duše dětská mnohem snáze nevnímala, nežli dobro.

Do šibřinek na mnoze připuštěn je každý, kdo jen 50c zaplatí a můžete věřit, že v zakuklení skrývá se vždy řádný charakter? A těmto všelijakým individuím vystavujete své dítky na pospas, ba mnohé v jediném víru s ostatními i vlastními rodiči potácejí se s ní sokolskou až do rána — mnohé čekající na probuzení rodičů svých, kdežto tito zase na probuzení dne. Ba mnohé dítě leckde připuštěno, jen když zaplatí 15c vstupného!

Mnozí rodiče nemají rozumu, mějme jej tedy my a nepouštějme děti do zábav! My velmi dobře chápem, že výchovou jak tělesnou, tak mysle v tělocvičně naší i mimo zajišťujeme si příliv do sborů našich, ale zde přece nemůžeme pochopiti, že za 15c dětského vstupného dopouštíme se hanebného hříchu nejen na té naší drobotině, ale i na sobě samých a celé naší společnosti!

A ještě něco, co platí naší mládeži dospělejší, sokolům a sokolkám. — Milí sokolové! Neuznáváte i vy, že čeho je moc, to škodí, že častější navštěvování zábav trvajících dlouho přes půlnoce, nejen že ubíráte si potřebný spánek, sílu to životní, ale ztrácíte to málo, co jste ku prospěchu svého zdraví v naší tělocvičně nabyli. O sokolkách platí totéž ne-li více, neboť náhodou připadá mi jistý výrok br. Čermáka, jenž svého času napsal do sloupce t. l. proti závodění žen ve skoku a pod., a tu uvádí jako důvod, že dívka jest mnohem citlivější a vášnivější pokud tu jde o výevik k závodům, a pak mnohem etizádostivější mužů, pustí volný běh své živější, pohyblivější letory, jest vášnivější a marnivější muže, a třeba za cenu svého zdraví přijala by výsledek své námahy. —

Porovnejme, i shledáme, že platí totéž pokud tu jde o přílišné nadužívání tance a nočního bdění. Takovým dívkám tělocvik jest velmi málo platen ne-li na škodu, a u mnohých, co za léta v tělocvičně nabyly, ztrácí jedinou noc. Milé sestry! Nestálo by co řečeno tu a míněno upřímně, za uváženu? Přemýšlejte a pak sud'te! Vy snad se domníváte, že přinesete svému sboru užitek, navštívíte-li všechny plesy jím pořádané, chcete vyhovět co nejvíce třeba, ale zapomínáte na sebe, na své vlastní zdraví. A tak se stává namnoze, že jednoho dne postrádáme nejednu horlivou sokolku a evičence v našich tělocvičnách, kteří minulého dne ve škole statečnosti, vytrvalosti síly nohou a plíce, vdechováním výparů se unavili, že je jim na nic. Ale o tom jsem psátí nehodlal — vždyť přejí od srdce tance Evám a výdělek ševcům, ale vše s mírou!

Pokud tedy jde o pořádání zábav sborem sokolským, učiníme tak, aby netrpěla čest sboru. Poříd'me si pozvánky nikoliv humbukářskými ohláškami naplněná křiklavá návěští, ale zveme jen slušné lidi a opravdové přátele své. Neprodučujeme zábav našich přes půlnoce a o to dbejme, aby síň naše, (neb najmutá) byla vždy čista, podlaha čistě vymyta, stěny a nářadí prosté prachu a hadrů dekoračních, které druhého dne při odstraňování snášeji spousty prachu po celé síni. Dbejme, aby v zábavách námi pořádaných vymizel duch divočiny všelijakých opilých individuů. Dbejme i jinak o pořádek a zlovyk kouření v místnosti taneční, plvání na podlahu úplně zamezme.

Bude-li tohoto pořádku dbáno, tu naději máme, že plesy naše vyniknou nad jiné, stanou se známými záhy pro svou ušlechtilou tendenci a pak i tou nadějí se můžeme kojiti, že po čase více evičenců a evičenek i dítek objeví se v naší tělocvičně.

K. L. Jadrníček.

Někteří mají tu utkvělou myšlenku, že dopouštíme se na nich veliké křivdy, když nemilujeme je více nežli sami sebe.

VEŘEJNÉ OVIČENÍ

žactva tělocvičné školy T. J. Sokol v New Yorku
v neděli odpoledne. 26. března 1905.

“Nechte maličkých přijíti ke mně”, započal slovy náš br. starosta K. E. Hrbek, proslov svůj na zahájení cvičení, právě tak nám i té naší “drobotině”, již přeplněn byl sál naší tělocvičny. Jest arciť staré biblické pořekadlo, však naše nynější poměry zcela správné a příležitostné, neboť zjevuje jen pravý význam částí naší sokolské činnosti a našeho poslání. Vždyť již před 25 lety naši staří zákopníci si byli povšimli a hleděli soustřediti činnost “maličkých” považující tak za pokrok. Na udržení jednoty naší, postupnou generací mládeže, jež nahraditi má nás, chceme následovati v šlépějích našich začátečníků a činnost jimi naznačenou v budoucno přenést na ty, jež dnes nazýváme “maličkými”.

Ano, od těchto několika set dítek, jež naší tělocvičnou školu navštěvují dnes, hledíme získati si v jejich útlém mládí lásku k myšlence sokolské, obětujeme se pro ně, nehledíce na útrapy a svízele spojené s výchovou jejich, kojíce se naději, že v odplatu nám bude, že někdy budeme s to, popatřiti na ně jako náhradníky naše, zástupce a nové šířitele myšlenky sokolské.

Arciť naději máme skvělou do budoucna, však záleží také na rodičích dítek těchto, aby i oni sami doma vštěpovali jim v mysl jejich mladou, proč vlastně do tělocvičné školy jsou posílány, z jakého stanoviska a za jakým účelem. Víme ze zkušenosti, že až na několik jednotlivců, jsou dítky tyto rozeny zde v Americe, a že celá jejich výchova a smysl je rázu mnohých “yankee's”, avšak pospolitou výchovou rodičů a učitelů českého jazyka i tělocviků, nemusíme pak býti v obavě, že tato naše generace se nám odnárodní, či zapomene svého českého původu, vedle citů její občanských.

Přejdeme však ku svičení samotnému. Žactvo bylo rozděleno na oddělení troje, od 6 do 8, od 8 do 10 a od 10 do 14 let, jak žáčky* též i žáci. Program byl dobře vyvolen evičiteli, viděli jsme opět něco nového a pro oko dívků něco pestrého, ač zdá se mi že v mnohém opět byli jsme pozadu od cvičení roku minulého.

Prostorná tělocvična byla před započetím pořadu téměř přeplněna obecenstvem, po většině rodičích dítek, evičitelích. Na podobná evičení postrádáme toho hlavního, že není dosti místa pro evičence, aby měli volný rozstup při evičení, tak že mnohdy se stává, že proud obecenstva tlačí některé rozstupy a tím celek trpí na dojmu celkovém i vzhledu vůbec.

Po proslovu starosty následovala “evičení prostná” žáků od 6 do 8 let ve dvanácti šesti stupech velením br. Jana Pavlíka. Na to žáčky od 6 do 8 let, vedené našim náčelníkem V. Hamplem v počtu asi 70, měly evičení se šátky a hru se zpěvem.

Třetím na řadě byli žáci od 8 do 10 let, kteří v počtu 73 provedli evičení prostná s činkami, naevičení br. Hamplem. Toto bylo jediné číslo pořadu, jež každý věnoval z diváků pozornost úplnou, ježto provedeno tak vzorně, s přesností a rázem, jakž u nás větších je k pohledání. Po malé přestávce vystoupila čekanka Magd. Šteffková ku kroužení kůžely. Známe ji, že v kroužení kůžely dá nám všem, ať členům, neb sokolkám, abych tak řekl, “co proto”, avšak tentokrát viděli jsme opět, že k těm rozličným kruhům nacvičila opět nové a nesnadné a tak ladně v celek spojila, že bych skutečně se nedivil nikterak, kdyby pokusila jíti v závod na kterémkoliv závodistišti.

Dále následovaly žáčky od 8 do 10 let ve evičení kroků s věnci v počtu asi 64, vedené opět br. Hamplem, na to žáci od 10 do 14 let ve evičení kůžely a tyčemi (65), jež naevičil br. A. Jahoda. Ač se mně zdála sestava pro ony žáky dosti těžká, provedení bylo ucházející. Br. Fr. Bartuňka předvedl žáčky od 10 do 14 let ku evičení s oblouky v rozstupech a skupinách v počtu 48. Bylo znáti, že naevičení nebylo již tak důkladné, jakž jsme si byli zvykli na br. Bartuňku, víme však také, že nemohl dosti času věnovati při-

pravné práci a ještě smutnější je pro nás, že vzdal se veškeré činnosti nyní v zájmu vlastního povolání, a uprázdněné výbory po něm bude nyní nám obsaditi těžko.

V ukončení tohoto veřejného cvičení žáci provedli v řetách cvičení na koni na šif a skok vysoký z pružného můstku.

Celkem vypadlo vše dobře. Ti bratři členové, kteří přítomni byli, přesvědčili se, jaká činnost panuje v tělocvičné škole naší. Díky naší celé Jednotě, jež cvičitelům mládeže této upřímně vyslovil starosta, byly jen zasloužené. Můžeme býti hrdi na mládež svou i cvičitele její, a na celé toto vystoupení její, jako opravdový průkaz práce.

K zdárné a účinné další činnosti volám srdečně "na zdar!"
Jos. A. Knedlhans.

Zlí jazykové jsou jako trní u cesty. Zraní nic netušícího kolemjdoucího pouze proto, že jen k tomu byly stvořeny. Nic jiného na tom světě nedovedou.

NĚCO O ZUBECH.

Píše Dr. Karel Šťastný, zubní lékař, Wilber, Neb.

Odborník často, přechásto slyší otázku: "Proč kazí se každému teď tak zuby? Vždyť to jindy tak nebývalo?"

Badateli sice jest dokázáno, že lebky pocházející z osob žijících před sty a tisíci léty chovají zuby kazem zachvácené, a to nejen lebky lidí plemene bílého ale i plemen jiných, jak civilisovaných, tak jinak. K jednomu však výroku dospěti musíme, že zde v Americe, pro nějakou příčinu musí lidé lépe hleděti si zubů svých nežli v Evropě, tedy i v Čechách. Je-li příčina ta podmíněna rozdíly podnebí, aneb je-li přivoděna vydatnější potravou, zvláště masitou, neb má-li způsob života zdejšího s přirozeně silnějším napnutím nervovým vliv na tkaň zubovou neb porušení její, řekl bych jest záhadou. Tu a tam vyskytne se někdo s teorií, kterou by nám rád k přijetí vnutí, však obyčejně většina pojednání takových vždy postrádá důkazů. Přítomně kloní se důvěra odborníků k výzkumům prof. Millera z Berlína, a theorie jeho stran příčin a látek v ústech vytvářených, kterými tkaň zubová poruchu bere, přijata za pravdu.

Účelem článku toho není však pouštět se do podrobných vědeckých rozborů, které byly by jak tuze obsáhlé, tak většinou čtenářů nepochopené.

Zuby berou poruchu u lidí národností jiných právě tak jako u Čechů. Všimáme-li si důkladněji dutiny ústní, činíme to z většiny k vůli osobní čistotě a k udržení a zachování svých zubů. Jiné příčiny jsou jen řídké. Zdravé čisté zuby jsou okrasou každého člověka — tudíž se stanoviska esthetického mělo by zubů přísněji hleděno býti. Nejen to, zuby mají velikou důležitost pro správné výkony žaludku, a tak zároveň mají vliv na celou soustavu tělesnou. Správné živání velmi trpí buď nedostatkem zubů, aneb jich porušením. Zuby slouží k rozmělnění potravy. Máme-li jen sem tam nějaký zub, nebo zuby kazem žvýkání neschopné, do- dáváme žaludku potravu nevyhnutelně ve způsobě pro ně nepřírozené. Někdy čas to ještě jde, ale později následky se dostaví. Představme si však stav úst, kde jen snad několik zubů jest zdravých, ostatní pak buď do kořenů zničeny, aneb dutiny kazem způsobené. Po každém jídle nacpou se dutiny a kořeny zbytky potravy. Jelikož teplota dutiny ústní jest nanejvýše příznivá rozkladu a hnisání, hnije potravina tato v ústech úžasně rychle. A všechny ty výsledky kysání a hniloby s příštím soustem spočkneme aneb příštím douškem splákneme do žaludku. Že když den ode dne se tak děje, nemůže sloužiti člověku ku zdraví, jest na bíledni.

Jsou sice výmínečné případy, které vyžadují zvláštního ošetření, jsou však na štěstí velmi řídké.

Zuby veliké většiny lidí dají se udržeti a v dobrém pořádku zachováti věčným dohledem. Zuby mají se udržovati čisté. Veškerá usadlina slinová ve způsobě zubního kamene

má býti odborníkem seškrábána a zuby znovu ohlazeny. Veškeré dutiny kazem učiněné mají býti důkladně vyplněny a čas od času zuby prohlédnuty a co potřeba, opraveno. — Při tom nemá se přihlížeti k tomu jak to kdo lacině dělá, ale spíše jak důkladně, a má-li v oboru svém skutečně dostatečné vědomosti. Zubní lékařství tak jak se mu dnes učí a jak provozováno býti má není ničím jiným, nežli specialitou v lékařství, právě tak jako výhradní ranhojič, operatér, oku- lista neb aurista jest specialistou v lékařství, a vědomosti o anatomii, fyziologii a pathologii celého těla, tedy nejen zubů, tvoří základ, na kterém se dají jediné zkušenosti v léčení zubů a dutiny ústní vůbec, nabýti.

Někteří lidé jsou kazu zubů skoro úplně ušetřeni. Jiným jen málo a pomalu zuby se kazí. Za to jest hojnost těch, jichž tkaň zubová je k pokažení velice náchylná, a ti obyčejně počnou k zubům svým přísněji dohlížeti až teprve tenkrát, když jest již pozdě. Trvanlivost zubů, zdá se, že je do jisté míry dědičnou, proto pro užitek pokolení příštího mělo by se na zuby všeobecně dohlížeti.

Prvním, vyjma držení zubů v čistotě nestává jiného úkolu. Druzí, jimž zuby jen málo a pomalu se kazí, občasnou návštěvou zubního lékaře a důkladným vyplněním stávajících dutin, zuby udrží. Hůře jest však s těmi třetími. Ti obyčejně pomyslí na nápravu, když již některé ze zubů úplně do kořenů zničeny jsou, jiné pak veliké dutiny, třeba až do nervu zubového sáhající mají.

V případech takových, stojí-li vůbec zuby za to, aby nějaký náklad na ně uveden byl, mají všechny neupotřebitelné kořeny se vytrhati, zuby ostatní jak se patří ošetřiti a pak veškeré dutiny kazové vyplniti. Kde jsou kořeny pevné a zdravé, přirozené korunky zubů pak buď kazem oslabené neb udobené, tam mohou nahrazeny býti korunkami zlatými neb porcelánovými. Mezery pak v době nynější vyplní se prací můstkovou, která když je vykonána odborníkem zkušeným, věci znalým, svědomitým a pokročilým, jest úplně jistá, trvanlivá a úhledná.

Kde zuby pro předešlou proceduru jsou tuze špatné neb vyklavé následkem porušení blány zubní, nezbyvá než aby byly vytahány a nahrazeny umělými. Často se stává, že i zuby umělé velikou nesnáz působí, (zvláště spodní) však mají tu výhodu, že lehko se čistí a nekazí se.

Materiál, jakým zuby plněny býti mají, záleží hlavně na peněženice majitele jejich. Jest to smutná pravda. Proto však nezoufáme. V ideálním státě příštím doufejme, že ošetřování zubů bude tak hojným a bezplatným jako ten vzduch, který dýcháme. Stejně jsou k životu důležitý. — Nejvíce užívá se zlata, stříbrného amalgamu a cementu. Cement je levný, dlouho však nevydrží. Stříbro v menších zubech a průsvitnějších rádo černá. Zlato je nejvytrvalejší materiál, podrží svou barvu, nezbarvuje zub, manipulace jeho však jest velice obtížná, co se dobré práce týče, namáhavá, zdoluhavá a tím drahá.

Mělo by býti pravidlem žádného stříbra aspoň do předních šesti zubů nedávati — do těch se úplně nehodí. Také celé zlaté korunky na těchto šest zubů nemají býti dávány, vyhlížejí nepěkně. Pro takové případy nejlepší a nejuhlednější jsou korunky zlaté s porcelánovým předkem, tak zv. "Richmond Crowns." Tyto jsou zcela ručně dělané v laboratoři zubního lékaře a dají se připravit v soulad s celkem.

A nyní vedení snahou a poznání pravidel hygieny vůbec, také něco o čistění zubů: Věru jest málo lidí, kteří by prakticky zuby své čistiti dovedli. U většiny je dobrá vůle ale schází informace a rozum kusý. Proč nečistit zuby tak, jako ku př. čistíme talíř nebo koflík atd. — všude na všech stranách, mezi zuby atd. Jedno čistění denně, důkladně provedené jest lepší nežli několikrát jen tak ledabylo. — K čistění zubů užijeme kartáčku prostředně hrubého a prášku aneb pasty. U tekutých prostředků spoléháme na chemický účinek jejich, který zubům vždycky zdravým není. Zuby na levé straně čistíme pravou rukou, na pravé levou. Smýkání kartáčku vodorovně přes zuby je chybné, jelikož nečistí mezi

zuby. Kartáček má se pohybovat po délce zubů — tedy u horních zubů shora dolů a u dolních z dola nahoru uvnitř i zevnitř, pak se jak se patří vyčistí, kde toho je nejvíce potřebí a dásním se neuškodí. Veškerý sliz na zubech i mezi nimi se tak očistí, který je sídlem nesčetných mikroorganismů, které jednak škodí zubům, ale i zápach úst působí.

Se stanoviska sokolského — sokol má býti celým mužem, celým člověkem, jak postavou, vzezřením tak i duševními vlastnostmi. Čistý, zdravý chrup, v pečlivosti držený, jest okrasou každého člověka, sokola zvláště. Navštěvováním cvičení sílí tělo, tuží se — v ovzduší tělocvičny, sledováním ideálů mužů o tělocvik zasloužilých a napodobením jich, zajisté i mysl se utáčí ku všemu krásnému a dobrému. Je-li tedy tělocvik prospěšným tělu i duchu, musí nevyhnutelně býti prospěšný i našim zubům, neboť ony jsou nerozdílnou částkou člověka samého.

GRAFICKÉ ODDĚLENÍ

Náprstkova čes. průmyslového musea v Praze.

Není nikoho, kdož by neznal výrobků umění tiskařského a kdož by bez nich na dráze života obejít se mohl. Od kolébky ku hrobu tisíceři naskytují se člověku příležitosti, kdy tisk jest tlumočnickem, pomocníkem, rádcem a užitelem. Avšak velmi málo jest těch, kteří znají složitá zařízení knihtiskárny, aspoň jen povrchně, tím více však jich, kteří nemají ani tušení, jak četných a veškerého důmyslu lidského vyžadujících předběžných prací vykonati je třeba, než hotový tisk do rukou jich se dostane, zejména v době nynější, kdy jednoduchých 26 písmének, z nichž prvotisky skládány byly, zaměněny jsou nesčíslným množstvím různých písem, okras a jiných přívěšků, výtvorů to skutečné potřeby, někdy však plodů bujné fantasmie, ano i přesycenosti přepychu.

Abychom aspoň poněkud naznačili postup práce tisku nynějšího, sneseno zde, pokud prostředky a síly stačily, vše, co tomu na prospěch. Vedle starého, dřevěného lisu, zasloužilého již to vysloužilce a svědka znovuzrození národa českého, jehož poslední práce asi byla, že na něm tištěn byl slovník Jungmannův v tiskárně Jana Spurného v Praze, postaven tu lis novější, seřaděny tu stroje k lití písem používané, znázorněna zde dřevorytba, galvanoplastika, steroypy, zinkografie, tisk tříbarevný, vystaveny zde kasy s písmem, ukázky různých sazeb, znázorněna zde výroba papíru, uprostřed sálu pak ve zvláštních skříních uspořádaná výstavka litografická, v níž znázorněna práce litografická a podány ukázky různých způsobů provádění prací umění, jehož vynálezce byl Pražan Senefelder.

V dřívějších dobách byl knihtiskař zároveň svým vlastním písmolijcem a vyráběl písma, jichž ku tisku svých knih potřeboval. V době nynější jen větší tiskárny opatřeny jsou písmolijci; kupují se písma jako jiné zboží. Písmolijectví samo dělí se pak na výkony písmorytce a písmolijce. Rytí písma jest umění zvláště vzácné a vyžaduje kromě dovednosti notnou dávku trpělivosti. Na tyčinky z nejlepší anglické oceli vykreslí sobě rytec obraz litery, který pak pilováním, vypichováním, rytím a ražením prohlubenin na čisté upraví.

Takto ryté litery se pak kalí na tvrdo; čím tvrdší, tím lepší pro příští jich potřebu. Zvláštním strojem razíčem vtiskne se obraz litery do připilovaného kusu mědi a utvoří se takto matička, do které se pak lije až na miliony jednotlivých písmének. Ku každé literce třeba zvláštní matičky, a musí býti tolik matiček, z kolika liter velká a malá abeceda se skládá.

Pokud nebylo strojů k lití písma, které teprve Angličané asi před 80 lety vynalezli, vyrábělo se všechno písmo nástroji ručními. Práce ta byla namáhavou a zdolnou, a pracovník dosti pilný vylil za týden sotva tolik, co nyní strojem za jediný den se vyrobí.

Avšak i tento vynález jest již předstižen vynázelem francouzským, strojem, nazvaným „Kompletkou“, kterým se úplně hotového písma vyleje denně 30.000 liter, naproti 10.000 literám, které se dosavadními stroji vylily, a jež se teprve olamováním nálevků, broušením a hoblováním ku potřebě schopnými stanou.

Vyhotovené písmo nakládá se do zvláštních přihrádek (pro každou literu jedna), jež se v tiskárně kasami zovou.

Z těchto kas či přihrádek vybírá sazeč písmo, literu po literce, umístí je v sazítku vedle sebe do řádky, tyto řádky pak stavi do sloupece a ze sloupců tvoří stránky.

V novějším čase však i práce tato našla mocného konkurenta, a to v sázečím stroji, jichž jest nyní několik systémů, mezi nimiž Monoline, Typograf a Linotype jsou nejrozšířenější. I v Praze na strojích těch se již pracuje a to hlavně u novin. Práce na stroji se liší od ruční sazby tím, že sazeč pomocí klaviatury na přední straně stroje umístěné sází do řádky matričky písmen, z nichž stroj podřizuje odlitky celých řádek. Matričky podobné a sazba strojem provedená taktéž jsou vystaveny v našem oddělení.

Po opravě všech nahodilých i zaviněných chyb, jichž vyhledáváním se korektoři zaměstnávají, stane se sazba k tisku spůsobitou a počíná úkol tiskaře.

Starší tiskaři nevynaložili mnoho péče na přípravu k tisku, papír ve větším množství vložil se na rámec a veselé tisklo se dále. Obecenstvu stačilo, bylo-li vše čitelné, a kromě dobré barvy, která až na naše časy zvláštní lesk a čarů sobě zachovala, nevyznamenávaly se tisky ničím, než svým obsahem a dobrým papírem. Jinak je nyní. Přerazí-li tiskař věnovati nutno více času než mnohdykrát tisku samotnému. Papír také vyžaduje zvláštních ohledů, pokud se týká barvy, hladkosti, pevnosti atd. a pro každý druh jiné jest třeba přípravy. Mimo to jsou písma ozdobná, okrasy, obrázky zvláště v poslední době velmi oblíbeny a tiskové výrobky jimi takřka přeplněny, tak že to vše vyzývá tiskaře k pozornosti, pečlivé práci a k nejsvědomitější úpravě tisku.

Žel, že všechna ta práce je na polo ztracena, neboť látky, z nichž nynější papír se vyrábí, nejsou jakosti takové, aby se mohlo doufati, že výrobky tiskařské z doby nynější budou tak moci dlouho býti uchovány potomkům, jako práce předků našich.

Porovnáme-li výkony nynějších zdokonalených strojů co do množství vyhotovených výtisků s tím, čehož se dosíci mohlo na dřevěném lisu tiskařském prací ruční, bude to přímou úžas. Na ručním lisu, jehož soustava až na velmi nepatrné odchylky je skorem tatáž, jak ji byl vynálezce Gutenberg sestrojil, dodělali se dva dělníci denně 300 — 500 výtisků při pilné práci; nynějšími stroji možno tisknouti na tak zv. „amerikánce“ 10.000 výtisků denně, na strojích pak rotačních, na nichž ponejvíce noviny se tisknou, až 12.000 výtisků za hodinu, velikosti asi desetkrát takové jako plocha tisková lisu ručního.

Naši předchůdci v práci by ku vytisknutí takového množství výtisků, jaké tiskne stroj rotační za jediný den, potřebovali času nejméně jednoho roku.

Toť rozdíl povšechně naznačený mezi prací nynější a prací dřívější. Ty tam jsou časy, kdy dobré knihy pilnou práci, avšak s jistým klidem se vyráběly; nyní se však tiskne a jen tiskne; vše, jak to okamžik přinese. Práce knihtiskaře jest u porovnání s výrobky jiných odvětví veškerého průmyslu málo vděčná, jeť ona jen jaksi sprostředkovatelem lidského ducha myslícího s množstvím člověčenstva čtoucího. Je-li obsah knihy dobrý, náleží po právu sláva spisovateli nebo básníku, je-li papír hladký, krásný a pevný, chvála si to kapce knihy a chvála ta případně papírníku, skvostná-li vazba knihy, jest to zásluhou knihaře.

Kdo pomstu v srdci chová, drásá jen své vlastní rány, nedovoluje jim takto se zaceliti.

CVIČENÍ ŽACTVA.

(Pokračování.)

Obyčejně se udává, že největší důležitosti při cvičení žactva přikládá se cvičením prostným a následkem toho jsou i jaksi počátečním cvičením pro hochy i děvčata naše. Ve skutečnosti však, dříve než přikročíme ku cvičením jakýmkoliv, setkáváme se s potřebou sestavit žactvo v přehledný útvar nějaký a i dříve než ku cvičením prostným přejdeme, některé změny útvarů z cvičení pořadových vykonati musíme. Jelikož změny tyto bez předeházející přípravy neproveditelnými by byly, zvláště u žáků začátečnicků, jeví se nám potřeba seznámiti cvičence nejprve s nejjednoduššími způsoby k nastupování v řad a přechody k nastoupení ku cvičením prostným a tím oetneme se nejdříve v rámci cvičení pořadových.

Cvičení pořadová sloužití mají k osvojení si snadného ovládní těla v prostoru nějakém a co hlavního, k osvojení chůze ladné při chůzi jednotlivce nebo větších skupin celku. Zřejmo jest, že bez náležitého výcviku jednotlivce, ani celku, to jest větší počet cvičenců současně podílu beroucích, ovládati se nemůže.

Podrobný rozbor cvičení pořadových uveden byl již v mnohých našich spisech a není proto úkolem úvahy této opakovati to, co již v "Základech" neb "Hronové soustavě" uvedeno bylo a s čímž i většina našich cvičitelů s dostatek seznámena jest.

My poukázali však již dříve na to, že mnohý cvičitel poznává při cvičení žactva první nesnáze hned, když dítky v řad byl sestavil a třeba jen nejjednodušší změnu útvaru s nimi učiniti se pokusil. Příčina toho vězí v nedostatečné přípravě pro děti, kteráž značně liší se od přípravy k cvičením pořadovým u cvičenců dospělých.

Velkou výhodou při cvičeních pořadových jest, kde možno prováděti je ve volném prostranství, ať jest to pak v letních tělocvičnách, na hřištích neb i jiných podobných místech. Výhoda ta vyplývá z dostatku potřebného místa jakož i z užítku přivoděného spotřebou vzduchu dýchacími ústroji, jehož kvalita v místnostech uzavřených nerovná se vzduchu na prostranství volném. Ve sborech našich nedostává se nám výhod podobných, odkázání jsouce skoro vý-

hradně na místnosti uzavřené a dle toho nutno i okolnostem se přispůsobiti.

Při zahájení cvičení stavíme žactvo v řad na podélné straně tělocvičny z ohledu na přehlednost všech cvičenců,

Obraz 2.

jakož i z ohledu na snadnost záznamu cvičenců, kde podrobné záznamy o návštěvě cvičících se vedou. Zaváděti způsob nástupu v šik, nebo dokonce dle rozdělení družstev, stavíce jedno za druhé, neodporučuje se. I v případech, kde předléhá nám cvičení pochodu v řadu čelném, k jehož provedení prostor tělocvičny nestačí s ohledu na velký počet cvičenců, stavíme tyto nejdříve v řad, z kteréhož rozvedeme cvičence na oddíly takového počtu, jak místnost toho vyžaduje.

Povinností cvičitele jest, seznámiti žactvo nejprve s podmínkami řádného držení těla. Počínaje s postojem, jest to stoj spatný, kterýž není všem dětem vlastnictvím přírodou odkázaným. Přímé držení těla, s rameny mírně na zad staženými a hlavou volně vztýčenou, nutno nejen znázorniti, ale i u cvičenců dočiniti. Páže buďtež při těle volně svislé a ruce nikdy ne v pěst sevřené, jak mnohých dětí zvykem bývá.

Výřizem řadu u dítek bývá věcí již obtížnější. Čím cvičenci jsou mladší, tím více námahy stojí cvičitele zřízení řadu. Mnozí učitelé vypomáhají si při tom různými způsoby, z nichž nejobyčejnějším bývá návod k dotyku špiček nohou cvičence vedle sebe stojícího. To však zavinuje těsný sestup cvičenců a mimo toho nutí je ku postoji o chodidlech v tupém úhlu rozevřených, kterýžto postoj u některých žáků i nemilé pocity v nohou způsobuje.

Ku snadnému vyřizení řadu vydatnějším i osvědčenějším prostředkem jsou různé způsoby spojování rukou cvičenců. Z těch ovšem nejjednodušší jest spojení rukou v připázení (obraz 1.)

Způsob tento hodí se nejlépe pro cvičence již trochu pokročilejší, jimž samotné zřízení řadu nepůsobí tolik obtíží. Při spojování rukou záhodno však přihlížeti k tomu, by cvičenci, nedáváme-li k tomu návod určitého způsobu, spojovali ruce právě v poloze hřbetní a levé v poloze dlanní, to jest, by pravé ruce všech napřed a levé vzadu se nacházely neb opácný pořádek by se zachovával. I toto, snad zdánlivě jen maličkost, k lepšímu vzhledu celého řadu přispívá. Povelů

Obraz 1.

užijeme těch samých jako při evičení dospělých s přidáním nutných podrobností. Tam, kde evičitel dává přednost jistému ustálenému spojování rukou v tom ohledu, která ruka na vřeh se nachází má, velí se:

Obraz 3.

Nastoupit v řad! — Ruce spojit v připažení!

Nastupování v řad děje se dle velikosti evičence. Obvykle se staví se menší žáci po levé straně větších žáků. V některých tělocvičnách i opačného pořádku se užívá s menším ovšem že úspěchem. Když všichni evičenci místa svá zaujali, velí se dále:

Hledem v pravo zřídít řad!

Obraz 4.

Nedovolme však žádnému předklánění těl ani hlav. Kde zlozvyk ten se jednou zakoření, těžko se dá vymýtit. Pokud vzdálenosti jednoho evičence od druhého se týká, jest o něco těsnější než u evičenců dospělých a tu samou povelou: **na levo ústup!** nebo: **na pravo sestup!** vyřizujem. Když celý řad náležitě vyřizen byl, velíme pak:

Přímo hled'!

Jiný způsob spojení rukou jest při pažích skrčených a předloktí vztýčených, při kterémž ruce ve výši ramen se nalézají. (Obraz 2.)

Spůsobu toho užíváme opět při nastupování v řad a to po většině u děvčat, pro něž se nejlépe hodí. I tohoto způsobu spojení rukou přihlížejme opět k tomu, která ruka na vřeh a která vzepod nalézati se má. Povelu užíváme zde však skráceného a sice:

Nastoupit v řad! — Ruce skrčmo spojit!

Malého významu má pro malé děti velení složitě a není proto nutno udávati podrobně polohu celých paží. Čím kratších povelů užíváme aniž ujímali jsme tím srozumitelnosti jim, tím lepšího pochopení u evičenců dojdou.

Opět jiný způsob spojení rukou znázorněn jest v obr. 3.

Hodí se stejně dobře pro chlapce i děvčata. Výhoda v něm spočívající vězí hlavně v tom, že nejdříve vyřizení řadu jim docílíme. Nacvičení tohoto způsobu spojování rukou, jest sice o něco obtížnější jak spojování rukou v předcházejících příkladech uvedené, však i tyto obtíže po několikerém opakování snadno překonati se dají. Při nastupování v řad užívá se povelů:

Nastoupit v řad! — Ruce spojit v odpažení, v předu!

Při tomto spojení rukou odpadá nutnost sestupování neb ustupování evičenců v řadu, ježto spojení to samo sebou evičence do přiměřeného dotyku přivádí. Mimo polohy rukou při spojení přihlíženo budiž jmenovitě k tomu, by všichni evičenci stejnou paží měli nad aneb pod paží evičence vedlejšího. Při tomto spojování rukou stává se často, že žáci, hlavně ti nejmenší, místo y odpažení, spojují ruce skřížením jich dovnitř. Takové spojení rukou nemožno v tělocvičně trpěti nejen proto, že nepěkně se vyjímá, ale více ještě proto, že hrudní koš ním se stlačuje a tudíž z ohledů zdravotních zavrhnouti se musí. Aby dítky rychle v toto spojení rukou přicházeti si přivykly, radno po vyřizení řadu nechat evi-

Obraz 5.

čence připazít a opět znovu ku spojení rukou povel dát. — Opakujeme-li to samé několikrát po sobě, zvyknou si evičníci i na tento způsob spojení.

Stejným způsobem jako spojením rukou v odpažení v předu, můžeme spojit ruce i v zadu. (Obr. 4.)

Spojení toto líší se od předešlého pouze tím, že ruce za tělem spojíme a vše ostatní, co řečeno bylo o spojení předešlém, i tuto k platnosti se přivéstí musí. Ve skutečnosti výhodnější jest tím, že žáci nikdy páže v opácnou polohu nekladou. Dále má tu výhodu před spojením předešlým, že ramena evičníků mírně na zad se stahují a tím volnějšího vypnutí hrudníku připustí. Jelikož vždy o všem, co v tělo evičně konáme vědětí musíme, proč tak konáme, tak i znátí musíme, proč tomu neb onomu způsobu spojení rukou přednost dáváme. Při nastupování v řad používáme na rozdíl od povelů předešlých povelu:

Nastoupit v řad! — Ruce spojit v odpažení v zadu!

Tím vyčerpali jsme nejdůležitější způsoby spojování rukou v čelném řadu. Jiné způsoby dle těch uvedených snadno odvoditi se dají. Leč řad můžeme spojit i bez spojení rukou a sice tím způsobem, že ruce kladou se kol boků evičníků vedlejších, neb na ramena jejich. To opět provéstí můžeme rukou pouze jednou neb oběma, což v každém případě slouží k snadnějšímu vyřizování a udržení řadu ať na místě neb v pochodu.

Mimo spojení řadu čelného naskytuje se nám někdy i potřeba spojit řad bočný, to jest evičence v zástupu se nalézající (obr. 5.)

V zástupu spojování rukou odpadá, nevyjímá se dobře a pohybu překáží. Spojení zástupu provádíme kladením rukou na ramena žáků předních. To vykonati můžeme obouřuč neb jednoruč. Spůsob poslední připouští více volnosti a následkem toho jest více užíván. Spojení zástupu užívá se jak pro vyřizování jeho, tak i k docílení stejné vzdálenosti jednoho evičence od druhého. Nastupovati v zástup při svolání žactva jest sice také možno, však neužívá se, aniž doporučuje. Přecházíme proto do zástupu z útvarů čelných a k zachování vzdálenosti v pochodu, velí se pak pouze:

Pravou (l.) rukou přednímu na rameno!

Všechny uvedené způsoby spojování rukou v řadu čelném, neb i spojení zástupu posledně uvedeným způsobem provádětí můžeme tím způsobem, že spojí se celý řad čelný neb zástup v jeden celek, neb spojení to provedou jen v částech odpočítaných dle potřeby z ohledu na evičení následující, to jest odpočítati můžeme evičence po dvou, třech, čtyřech neb i větších částech, z nichž každá část spojí dle čelného povelu ruce, tvoříce samostatnou dvojici, trojici atd.

Spojování rukou při evičení v řadu na místě nemá ještě toho významu, jako při evičení z místa a více než k vyřizování řadu, přispívá k udržení řadu při pochodu neb evičení kroků z místa. (Pokračování.)

OPRAVA.

Ku evičení župy Západní v čísle min. vloudily se některé chyby, na kteréž upozorňujeme br. evičitele župy té.

Oddíl II. doba 2., má státi: předpažit, na místo připazít.

Oddíl IV. doba 3., má státi poloha hřbetní, na místo poloha palcová.

Oddíl V. doba 3., přidati sluší: předpažit.

Bratři evičitelé necht' si evičení ta dle toho opravit.

KU ZPRÁVĚ VRCHNÍHO NÁČELNÍKA.

Zpráva náčelníka, v tomto čísle uveřejněná, umožňuje nám nahlédnouti ve skutečný stav poměrů a činnosti naší. Zpráva sama o sobě není úplná a má mnohé mezery, způsobené liknavostí i nedbalostí některých bratrů náčelníků, jimž slovíčko "povinnost" ze slovníku se vytratilo. Možná též, že neuznávají některé činnosti naší potřebu toho, by poznali jsme do podrobnosti vzrůst neb úpadek náš. Či lekají

se někteří bratři těch číslie, s kterými při vypisování zpráv počítati mají?

Jest opravdu nepochopitelné, proč po celý čas trvání N. J. S. tak nepatrná pozornost statistice činnosti naší věnována byla. To, co nám z dřívějších let na památku zachováno bylo, rovná se takřka nule. Jediné zprávy jednatele poučiti nás mohou o celkovém počtu členstva a to proto, že dle počtu toho i příjmy N. J. S. se řídí. O stavu členstva evičnického, o počtu návštěv evičení, o počtu žactva a po dobného, jen málo najíti toho můžeme.

Pokud různé župy, to jest náčelníci žup, samostatně své zprávy uveřejňovali, tož nacházíme z některého roku správy porůznu roztroušené. Chybou při tom zase, že pouze z některých žup zprávy se nám zachovaly a to opět zase pouze z některých čtvrtletí, tak že celkové zprávy velmi těžko z nich sestaviti se dají.

První celkovou zprávu pokusil se sestaviti br. Štíbr, a v té samé první podává se nám celkový přehled o stavu členstva a žactva našeho. Pokud zpráva ta jest úplná, těžko souditi a rovněž i těžko odvoditi dá se mezi zprávou tou a zprávou nynější celkový pokrok N. J. S. Ku zprávě první sloužily za měřítko zprávy náčelníků ze čtvrtého čtvrtletí. —

Ku zprávě mé opět průměr z celého roku, sestavený dle zpráv čtvrtletních, což bez odporu jest průměr nejsprávnější.

Úplnost a spolehlivost těchto celkových zpráv, závislá jest od správnosti zpráv, podávaných náčelníky sborů našich. A právě tyto zprávy jsou tím choulostivým bodem, z nichž sestavovati zprávy celé N. J. S. není práci tak jednoduchou, jak snad na první pohled by se zdálo.

Největší nesnáze při pracování zprávy poslední způsobeny byly neúplností zpráv některých sborů. Většina sborů zaslala zprávy úplné, za to však některé sbory zaslaly zprávy pouze za dva, tři neb čtyři měsíce. Od těch sborů, které zaslaly zprávy za celý rok, vzat byl průměr evičenců a návštěv evičení z celého roku; od těch, které pouze za několik měsíců zprávy zaslaly, vzat byl průměr pouze z těch zpráv, které zaslány byly. U nás jest pak dobře známo, že v jistých čtvrtletích návštěva evičení klesá, v jiných opět stoupá a tu ani průměr vybraný pouze z některých měsíců ročních, nemůže se za správný průměr pro celý rok považovati. Sestavuje-li tudíž někdo zprávu o činnosti N. J. S., ať jest to již kdokoli, musí míti k účelu tomu po ruce řádné zprávy všech sborů našich, jinak práce jeho nemůže býti úplná.

Každý náčelník má podávati měsíční zprávy svému sboru o činnosti v tělocvičně. Zároveň tu samou zprávu vystaviti má dle činnosti za každý čtvrt roku pro náčelníka župního a témuž ji zaslati. Prozatím články stanov, určující tuto povinnost náčelníkům našim, platným jest jen pro bratry některé; mnozí se jej dosud nepovšimli aneb všimnouti nechtějí. Od některých náčelníků musí si náčelníci župní zprávy zrovna vyprošovati, a to často ještě bez výsledku.

Pokud náčelníci konají povinnosti své ku svým sborům, to ponecháme na starosti sborům samotným. Na povinnosti jejich k župě neb N. J. S. nutno je však upozorniti. Jelikož však často ani dopisováním župní náčelníci u některých "vzorných" náčelníků ničehož pořídití nemohou, odporňuje se, by župní náčelníci každého čtvrt roku uveřejňovali v listu našem zprávy o tom, který náčelník zprávu svoji zaslal a který ne. Spůsobem tímto donucovati činníky naše ku konání povinností jich, jest prostředek již poslední, ale snad přec jen lepší, než docela nic a věříme, že mnohý sbor sám nedbalu takového ku konání povinností jeho přinutí.

Nemohu opomenouti zároveň, bych neupozornil br. náčelníky na některé chyby, jichž při podávání zpráv svých se dopouští.

Na prvním místě jest to počet všeho členstva sborů, kterýž udáván bývá u mnohých sborů jen tak "od oka." Některé číslie ty nesnesou porovnání se zprávou jednatele V. V. Kdyby každý náčelník požádal tajemníka neb účet-

nika sboru o přesný počet členstva z jeho zprávy čtvrtletní, jistě nebylo by pak dvojího počtu členstva u některých sborů a sice jednoho, dle výkazu zprávy účetnické a jiné dle zprávy náčelnické u toho stejného sboru.

Mnozí bratři nevědí si rady při udání evičebních hodin. V jedné zprávě udává se nám, že evičeno bylo ve čtvrtletí v 72 hodinách. U nás po většině eviči se dvakrát v týdnu, nepočítaje v to nepravidelné evičení v neděli dopol., jehož se někteří evičenci dle příležitosti účastní. Při 72 hodin za čtvrt roku připadá 24 evičebních hodin na měsíc, což ještě nikde se neevičilo tolikrát. Bylo by snad správnější, kdyby otázka zněla: kolikrát evičili členové neb žáci a pod., však i při otázce: počet evičebních hodin 1, vyrozumívá se, kolik evičení se odbývalo, a nehledí k tomu, zda evičení hodinu a čtvrt, hodinu a půl nebo i dvě hodiny trvalo. Pro budoucí zprávy nechť zaznamenává se totiž počet evičení a ne čas, jak dlouho evičení trvalo.

Nejkrivlivější chyby dopouští se však dosud někteří bratři při udávání úhrnného a průměrného počtu evičenců. Ač celý ten počet tak jednoduchý, přece na některých zprávách nacházíme chyby krkolomné. Jeden br. oznamuje: všech žáků do 14 roků bylo 34 — a průměrně účastnilo se jich jednoho evičení 38. Že jest to něco nemožného, to jej ani nenapadne. Jiný má opět všech evičebních hodin za čtvrt roku 27, úhrnem jich evičilo 690, však průměrně postavilo se jich do evičební hodiny 38. — Při obyčejném násobení se můžeme přesvědčiti, že 27krát38 je 1026. Pro vrchního náčelníka, jenž pracuje ze zpráv těch celoroční zprávu, naskytuje se nyní otázka, která s těchto čísel jest správnou a která opravu potřebuje. Kdyby měl ve všech případech náčelníky o vysvětlení znovu žádati, tož musil by mít k účelu tomu zvláštního sekretáře a nebyl by se zprávou svoji hotov ani do konce roku. V jiném případě opět u sboru nebylo žádných evičenců sokolů, však několik jich po celý čas pravidelně evičilo. Podobných a jiných nesrovnalostí nachází se ve zprávách náčelníků ještě více. Nevěřím sám, že byl by to výsledek nevědomosti, spíše přičítám to nepozornosti a lhostejnosti, s kterouž někteří bratři zprávy své vyplňují. Může-li někdo podati podrobnou a správnou zprávu ve čtvrtletí jednom, proč nemohl by tak učiniti i ve zprávě následující? Není-li pak někdo jist, jak zprávy vyplňovati se mají, proč nedopíše si o vysvětlení na župního neb vrchního náčelníka?

Ten, kdo pracuje celou zprávu o činnosti N. J. S., má práci nanejvýš obtížnou. Chee-li, by zpráva jen poněkud pravdě odpovídala, nevyhází ze stálého porovnávání jedné zprávy s druhou, za tím účelem, by získal čísel pravděpodobných.

Ti náčelníci, kteří nezaslali nám zpráv žádných, nesou vinu toho, že zpráva N. J. S. není úplná. Leč i vzdor tomu podává nám postačitelý obraz o činnosti naší a jmenovitě vykazuje poměr našeho evičebního členstva proti počtu všech členů sborů uvedených. — A to jsou číselce dosti poučné, z nichž jedině pravý stav činnosti N. J. S. stanovit můžeme.

Stává se často, že některý sokol pustí se do posudků o práci naší. Jelikož u některých bratrů našich vešlo v modu "trhati" vše, co u nás, nebo mezi námi se vykoná, bývají posudky ty většinou samý pessimismus. Stačí též mnohým, by poměry sboru jednoho brali za měřítko pro celek což jest ovšem taktika pochybná. Chee-li někdo posuzovati celek, musí i s poměry každého článku celku toho se seznámiti, což opět jest práce, kterouž málo kdo se zabývá a ji obyčejnými frásami nahraňuje. Dá to práce méně a vyhovuje to spíše pomůckám osobním.

Přehlédneme-li pozorně zprávu poslední, poznáme, že není sice stavená příliš skvělá, ale také ne tak beznadějná, za jaký někteří sokolové jej považují. Celkový počet našeho evičebního členstva jest v číslicích nepatrný. Leč čeho můžeme očekávati při celkovém počtu všeho členstva, kterýž ani čtvrté tisícovky nedosáhl?

Vezmem-li zprávy z roku 1899 a roku 1903 a porovnáme je se zprávou z roku minulého, poznáme zcela zřejmě, že cel-

kově N. J. S. stále nabývá jak na počtu všeho členstva, tak i na počtu evičenců. Tak ku př. ze zpráv z r. 1903 vypočítá se dá, že s udaného počtu všech členů pouze 13.1 proc. bylo členů evičebních. Zpráva z r. 1904 vykazuje větší počet členstva a při stejném porovnání i větší procento členů evičebních a sice 16.3 proc., což jest vzrůst evičebního členstva o 3.2 proc. To přece neznamená tak špatně a spíše potěšiti musí to každého upřímného sokola, tak jako potěšila nás zpráva br. Štíbra, v níž rovněž rozhodný pokrok od stavu předcházejícího dokázán byl. Dokážeme-li toho, by stále v poměru takovém jsme pokračovali, nevezme to mnoho let a poměry naše budou úplně slušné a snesou porovnání se statistikou kteréhokoliv jiného združení, pokud těloeviční činnosti v procentech se týká.

Předem uvedené dokazuje snad zřejmě, jak důležitě pro nás, by náčelníci sborů zasílali na patriční místa zprávy co nejúplnější. Jest to jediný zdroj, z něhož čerpati můžeme pravdu o tom, jak vlastně naše celá práce pokračuje, a byl by již jednou čas, by vykazati jsme se mohli zprávou úplnou do nejmenších podrobností. Práce s tím spojená není pro žádného jednotlivce tak velká, a tolik času má snad každý náčelník, by jednou za tři měsíce, celkem tedy čtyřikrát za rok, dle listin jemu zaslanych, řádně zprávu vyhotovil.

Na zdar!

A. Haller.

ZE SJEZDU SOKOLSTVA SLOVENSKÉHO.

Litujeme, že ze středu našeho neměli jsme zástupce na sjezdu Sokolstva slovenského, jenž dne 28. března t. r. zahájen byl v Passaic, N. J., proto litujeme, že sjezd z mimořádného stal se sjezdem pravidelným i rokovalo se o věcech všech, nikoliv jen o sporu orgánovém. Ku sjezdu došla celá řada telegramů a blahopřání těch, kdož věci slovenské a sokolské přejí. Že ani tu nás nebylo jest tím smutnější proto, že byli to bratři naši slovenští, již jediní ze všech Slovanů s námi byli o "českém dnu" a závodech v St. Louis a opět byli první, již v Chicagu k součinnosti na Všeslovanském dnu se přihlásili. A co více padá na váhu, bratři naši slovenští i upřímně se Svazem to myslí. Jestli pak ve směru tom nestalo se něčeho na tomto sjezdu, tož vinou jest jen naší, neboť úředně ani bratři o zamyšlené práci společné nebyli v čas uvědoměni a snad ani nemohli být, neboť vše i mezi námi se vleče již dosti dlouho. . .

Vlastní sjezd zahájen byl průvodem městem, jehož se účastnil mimo zástupce i místní sbor sokolský a též tak sokolky, které nesouce hojnost kvítí, ozdobily napotom prapor veliké jednoty a zdárně vedoucí si organizace čistě občanského rázu slovenských sokolů amerických. Sjezd odbýval se ve škole řecko-katolické církve a tam také uspořádán na počest delegátů banket a koncert. Po celou dobu nadšení se stupňovalo a nikde ani potuchy o nějakém sporu a dle toho také dopadlo veškeré jednání sjezdové, jež neslo se pouze k prospěchu Sokolstva slovenského. Zprávy účetníka dokazují, že nejen přibýlo jednot na členech a sborech, ale i v těloeviku, že výsledky jsou slibné, zvláště tam, kde bratři s bratry českými se stýkají, aneb jejich mají evičitele, to též platí i o slovenských sokolkách.

Jednotlivé výbory pilně pracovaly, co zatím výbor orgánový plně ruce měl práce, aby totiž zjistil, kde vina byla sporu, pokud se týkalo vydávání orgánu sokolského, na nějž si vlastnili právo Gajdeš a dosavadní orgán "Slovák v Americe." Výbor dne 30. se shodl a Gajdeš na základě výroku jeho byl vyloučen z organizace vůbec. Jen k vůli tomu musel být svolán sjezd mimořádný, jak víme. Bratři Slováci mají tu i podporu úmrtní, jako my kdysi měli v počátcích a ta zvýšena byla na \$500, z toho na manželky připadá \$150.

Usneseno: Vydávati svůj vlastní orgán "Slov. Sokol". Časopis bude čistě slov. národní, beze všech náboženských otázek, měsíčník, velikosti 10x12 as o 20 stranách. Sjezd povolil se na každého člena na časopis měsíčně. Literární výbor má na starosti vypracovati a zadati tisk.

Na český všesokolský den v Chicagu vyslána bude deputace zástupců slovanských sokolů.

Celý výkonný výbor zůstal v starých rukou. Správcem znovuzvolen bratr Karel Reháček, za podsprávce br. Ungvárský, za tajemníka i účetníka starí opět činovníci a také velitel Smitka zůstal. Bylo usneseno, aby sbory nemající stejnokroje musily si je opatřit do jednoho roku. Jaký však zářný dali nám bratři Slované příklad usnesením svým ve prospěch podpory slovenského písemnictví ve vlasti staré a veškerých snah národních vůbec. Založili si totiž Národní fond, ku kterému bude muset přispívat každý člen po jednom centě měsíčně. Tímto činem Slované dokázali nejen, že jsou organizací uvědoměnou, ale i pokročilou, již na prospěchu jména slovenského záleží, opravdové a národní potřeby jim nade vše. Milan Hodža, redaktor Slovenského Týždenníka v Pešti a sněmovný poslanec byl zvolen čestným členem T. S. J. S.

Zastoupeno bylo 48 sborů se 60 zástupci na sjezdu. Na všeslovanský Sokolský Svaz Sok. amerického zapomenuto omylem, ač přes to usneseno jest, aby až naše české sbory vyřídí a založí Svaz o tom rokovalo se na sjezdu příštím, jenž se bude odbývat v Allegheny, Pa., za dva roky.

Jak podivuhodný vzrůst a pokrok to jednoty bratří našich, již ještě v době nedávné neměli organizací národních. nedovedli vzhledem na zvyklost stálého útisku a ostrakování pozvednouti přímo čela i uvědomiti si, že jen vývojem těla a mysle prospěti lze lidu veškerému a připravití jej k soutěži na poli práce v nové této vlasti, odkudž opět ujařmeným bratřím doma snáze pak pomoci lze. A proto ruch a čin bratří slovenští a zdar bude váš!

Z NAŠICH KRUHŮ.

Hlídky domácí.

— Hodno následování jest dojista počínání si sboru T. J. Tyrš Cedar Rapids Sokol, který minule poslal místní školní radě škol veřejných přípis následujícího obsahu:

„Ctihodným členům školní rady města Cedar Rapids, Ia. Pánové: Tvrdí se a podle svědectví, o němž víme, máme za to, žeť pravdou, že v jistých světnicích a třídách našich volných veřejných škol, jakož i v Auditoriu naší vyšší školy, každého jitra, aneb před vlastním zahájením vyučování, jistí učitelové odříkávají své modlitby a čtou bibli různým žákům svým různých vyznání a různých náhledů. Jak původní tak i podružná výchova z příčiny této trpí, povážímeli, že učení těch kterých rodičů dětí svých doma se navzájem liší a jest rozhodně v přímém odporu se soustavou národní výchovy ve volné zemi s volným lidem se všemi jeho rovnými právy zajištěnými ústavou a zákony tohoto státu, jež neposkytují a nemohou žádných předností nějaké církvi, aniž metodám, jichž používá se snad v některých školách sektářských. Učitelové ve školách našich mají touže měrou povinnosti nejvyšší a výchovné, jako učitelové v jiných městech pokročilých ve Spojených Státech a proto my upřímně se těšíme, že píle jejich a snahy Vaším laskavým vedením najdou cesty a spůsoby učiniti co nejvíce dobra, cesty, jež lišily by se v podstatě od oněch uvedených. S veškerou úctou oddaní
Jednota Tyrš C. R. Sokol.

— Orgán Bratrstva Č. S. P. S., redakce J. J. Krále připomíná vhodným způsobem navázané styky Bratrstva se Sokolstvem na sjezdu minulém, vyzývá čtenářstvo své a Čechy vůbec, aby Všeslovanského dne sokolského, dne 30. t. m. v Chicagu v Coliseum odbývaného se účastnili v počtu největším a dali tak na jevo své uznání kulturní činnosti Sokolstva. V článku poukazuje se na usnesení posledního sjezdu, dle kterého by bratři Č. S. P. S. ve všech osadách českých, kde sbory sokolské jsou, také jednati měli. Těší nás jen, že Orgán slovy nepokrytými povinnost tuto bratřím svým připoměl.

— T. J. S. Tábor v Kaledonii, Wis., odbývatí bude veřejné cvičení, dne 22. dubna a T. J. S. Schuyler, Neb., připravuje si vhodný pořad vedením br. Kostlána na 15. května.

— Ve dnech 16. až do 22. t. m. pořádá se veliký bazar ve prospěch zbudování Útulny a Sirotčince v Chicagu. Věc záslužná, které naši dojista přízně své věnují, již proto, že na takový veliký počet Čechův v Chicagu, podnik tak dobročinný vlastně již dávno uskutečněn býti měl.

— V tentýž den, kdy Sokolstvo chicagské bude ve velikém Coliseu při tuhé práci, bratři naši a delegáti Jednoty Dělnických Amerických Sokolů odbývatí budou sjezd v Elizabeth, N. J. Podle různých návrhů sjezdu vzdělavatelná činnost zaujímá místo prvé, ovšem vedle povznesení práce tělocvičné. Přejeme bratřím mnohý zdar, jako očekáváme s jistotou, že u věci Svazu půjdou s námi.

— T. J. S. v New Yorku uspořádala veřejné cvičení zátva, dne 26. března. Také v místním sboru našem konají se přípravy za týmž účelem. Možné, že i jinde se tak děje, ale bratři naši myslí si, že o něčem podobném netřeba nám psáti. A přece na kolik byli bychom radši, nežli, když nám pošlou vyličení té, či oné dekorace síně při plesu a pod.

— Stále dovoláváme se pomoci bratří a sester našich, aby všude kde jen poněkud lze starali se o rozšíření listu našeho, starali se o nějaké ty oznámky slušných a dobrých obchodů, závodů českých i jiných. Ale ten hlas náš znovu a znovu jakoby vyzněl v poušť.

— T. J. S. ve Wilber jistě jen získává přesídlením se br. R. Havelky, činovníka to zvláště pilného, který z Omahy tam zavítal a se usadil. Pokud nás se týče, přejeme bratru Havelkovi mnohý zdar i těšíme se již na výsledky práce jeho.

— Závodů „Young People's Association“ v New Yorku účastnili se i naši z T. J. S. vedením cvičitele svého br. Jahody. Výkony jejich na hrazdě a na bradlech zvláště se líbily.

— Závodů župní odbývatí se budou, jak známo v Župě Západní a sice ve dnech 16. až do 18. června t. r. v Bruno, Neb. Br. Blatný, jenž přímo hlavním jest pracovníkem v dotyčném výboru, vypracoval již dotyčnou část pořadu technickou i přičiňuje se, aby zdar závodů byl úplným. Toho ovšem i my si přejeme a těšíme se, že ve všech dotyčných sborech jde to již nyní do „tuhého.“ Doba závodů se blíží a práce i starostí přibývá každým dnem. A tu jest povinností všech bratří, aby věci naší prospěti se snažice, výcvikem těla i mysle dokázali lidu, seť jest Sokolstvo americké a Župa západní zvláště. Víme, že T. J. S. v Bruno, vzala na se úkol vážný, však již ta okolnost, že na příklad v Brainard, Neb., založila nový sbor T. J. S. Český Lev, který již nyní čítá as 30 členů, dokazuje, že naši hoši myslí to s prací sokolskou upřímně. Jen dále tak a na mnoha místech. Naprej!

— V květnu odbývatí bude veřejné T. J. S. Mladočech v Racine. Pořad vhodný jest již vypracován a v Sokolně panuje čilý ruch. Také bratři a sestry z Milwaukee budou k spoluúčastnění se pozváni.

— V řecko-římském zápasu zvítězil opět Růžička nad championem Iversonem v Chicagu. Nu tak vida, teď ještě zase Růt v pětní rvačce nějaké a budeme mít národ v celé slávě, povážímeli pak, že i v Clevelandu Macourek v závodě kůželkářů vynikl, co přejemi si ještě více?

— V Clevelandu vážně o to se pracuje, aby T. J. S. Čech sloučil se se správou síně Národní a v Chicagu naši „Plzeňáci“ dělají rovněž pravé divy spojovací. Tak získali Pěvecký sbor „Smetana“ a klub „Čechie“ a sbor má dnes 500 členů a 260 sokolek. Byli jsme minule v tom jejich útulném stánku a jsme jisti, že jestli to půjde takhle dále a jiné sokolské sbory v onom okolí si říci dají, že „Plzeňský Sokol“ záhy bude jedním nejen silným na počet, ale i silným činitelem na postavení velikého a pouze tělocvičného ústavu

českého v Chicagu, kde naši všichni by společně pracovali mohli.

— Těm škarohlídům a přítelům našim, již tělocviku nemohou přijít ani na jméno doporučujeme, aby přečetli si, že minule prezident Spojených Států na doporučení výboru důstojníků námořního i pozemního vojska schválil vyučování tělocviku ve všech čtyřech ročnících ve vojenské akademii ve West Point. Dříve vyučovalo se tělocviku pouze v prvním ročníku.

— Český typograf a člen Č. A. Sokola v Milwaukee, A. J. Richter zemřel. Znalí jsme jej jako dobrého druha. Pozůstalým platí naše soustrast. Richter byl teprve 30 let a pocházel z Jindřichova Hradce.

— Veřejné Sokola Chicago minule pořádané zdařilo se úplně, jak po stránce mravní, tak i hmotné. Na tři sta bratrů, sester a žactva eviřilo, překvapující hojně shromážděný lid výkony svými a pořadem opravdu pěkným. Některé listy anglické, jež o eviření psaly, chválily zvláště sokolky.

— Br. F. Jelen z Omahy, druhdy velice pilný činovník, graduoval na zvěrolékařské koleji v Kansas City. Blahopřejeme. Br. Jelen jest zaměstnán na jatkách v South Omaze jako zdravotní dozorce vládní.

— Kolik našich sborů povšimnulo si oslavy velikého učitel národů a učitele i tělocviku Jana Amose Komenského? Mnoho jich asi nebylo.

— „Denní Hlasatel“ píše: „Všesokolské slavnosti, která dne 30. dubna uspořádána bude v Coliseu, mělo by býti Čechy využito co nejvíce, aby se důstojně reprezentovali nejen před ostatními Slovany, ale také před americkou veřejností. Že naši sokolci budou nám na slavnosti ke etí a slávě, nepochybujeme ani v nejmenším; jen jest také třeba, aby v nejšířších vrstvách našeho obcenstva pro všeslovanský sokolský den vzrušen byl živý zájem a aby návštěva Čechů byla co největší. Za tím účelem agitovati musí nejen všichni členové sokolských sborů, které se slavnosti účastní, ale také všichni dobří Čechové a Češky. Coliseum musí býti zaplněno, a bylo by hanbou pro nás a pro ostatní Slovany chicagské, kdyby zaplněno nebylo. Největší hanbou by to bylo pro nás Čechy, kteří se tak rádi chlubíme svým uvědoměním. Kdybychom v tomto případě nevykonali svoji povinnost, ztratili bychom vážnost, jaké se doposud těšíme ve zdejší slovanské rodině, a přivodili bychom si posměšek a hanu od americké veřejnosti. My Slované máme zde hojnost nepřátel. Jedni jsou jimi rodem, druhí nevědomostí, ale všichni budou jásati, když by všeslovanský sokolský den v některém ohledu potkal se s fiaskem. Ale pevně doufáme, že po dni tom budeme míti my veškeré příčiny k jáso, nikoliv oni.“

— Na jiném místě uveřejňujeme svolání sboru T. J. S. v St. Louis, Mo., jenž na den 23. t. m. chystá veliké veřejné eviření spolu s oslavou založení prvního sboru sokolského v Americe. Tu vzpomenu býti má způsobem nanejvýš vhodným těch prvních lidí našich, již přiloživše ruku k dílu, dokázali, co vše při dobré vůli a pili získati se dá, na vzdor mnohých překážek v zájmu povznesení a uzdravení i vypěstění lidu našeho. Kdo ví a dovede oceniti 40 let nezištné a neunavné práce, ten doista v té chvíli vážně i památce vzpomene českého St. Louisu, kolébky velkých organizací českých s úctou nemalou i obdivem.

— „Chicago American“ přináší v nedělním čísle, ze dne 2. t. m. pěknou zmínku o činnosti a práci „Plzenského Sokola“ a škoje jeho tělocvičené, v které koná se jak praví: více dobra na prospěch dětí, zdraví jejich a utužení mravním, nežli v mnohých kostelích.

— T. J. S. Blesk v Baltimore pořádal minule první přednášku z celého cyklu. Starosta Fr. Elsnie promluvil: „Sokolstvo, jeho cíl a poměr k dělnictvu.“ Také druhá část pořadu byla vhodná a návštěva značná.

— Sokol Cleveland podal městské tamní radě žádost, aby vlastním nákladem pořídila na východní straně města veřejné eviřičště. Někteří i naši lidé věc prý neschvalují, ale bud'si. Dnes v každé pokročilé obci již soustavný tělocvik zařazen jest v předměty povinné a o důležitosti jeho u výchově mládeže netřeba již pochybovati, jakž dobře k tomu „Volnost“ podotýká.

Věci české a slovanské.

— Sokolstvo české již několikrát, avšak marně se pokusilo o to, aby mu byla ve velikých listech denních, pražských povolena zvláštní rubrika. Tisk tamní zdá se, že se více o sport zajímá, nežli o soustavnou práci tělocvičnou veliké organizace sokolské.

— Podle usnesení našeho V. V. „Sokol Pražský“ dostává z Ameriky pravidelné dopisy a zprávy o činnosti naší veškeré i uveřejňuje je rád v plném znění, tak že nyní o nás ve vlasti se ví.

— Český Kroužek v Moskvě má nyní již 87 členů. Z těch sice jich mnoho neeviří, ale ti co eviří činí se, ač na malou místnost si stěžují. K veřejnému tělocvičnému „Sever“ v Petrohradě vyslal deputaci.

— První koncert a ples tělocvičné jednoty „Žižka“ v Londýně, za protektorátu přítele věci naší Dr. Františka hraběte Luetzova, pořádaný, dne 24. února, zdařil se. Je viděti, že i v té chladné Anglii se naši tuží. Až budeme moci psát o prvním, velkém veřejném bratří našich, tím více se potěšíme.

— Naši v Čechách také nemají zrovna na různých ustláno. Kde jaký politický živel, již snaží se o získání Sokolstva a to to nechce-li jít s ním, ihned se hanobí. V poslední době byli to opět realisté, kteří posmívají se Sokolstvu, jako organizaci českých ztřeštěnců národních. Ostatně tělocvik, který v Sokolstvu se pěstuje, zvrhl prý se v krkolomné akrobatství. Kde se jen udá příležitost, hledí realisté snížit význam Sokolstva. Proti tomuto řádění vystoupil ostře „Prapor“, hlídka sokolská v Kolíně. Řekl bez obalu, že realisté jsou škůdci českého národa, že jsou nenávisť celí bez sebe, když vidí, že Sokol se snaží, by český národ byl zdravý, křepký, silný a udatný. Mnozí sokolové projevíli nesouhlas s tímto názorem, domnívajíce se, že se jím pěstuje nesnášenlivost. To mělo za následek, že se rozpředla veřejná debata, při níž podrželi vřeh odpůrci realistů.

— Bursovní list pro německý obchod knihkupecký přináší dne 27. ledna v úřední části drakonické rozsudky hrdelních trestních komor soudů v Krotošíně a Ostrově v Poznani nad poštovními pohlednicemi, blíže označenými pod a), b), c), d), e), jichž všechny exempláře, jakož i pestrý tisk jejich naprosto býti mají zničeny. A sice propadají takovému osudu: Pohlednice, zobrazující zástup polských sokolů, kopími ozbrojených, v jichž čele kráčí sokol, třímající červený prapor s bílým orlem. Nad sokolským praporem se vznášá bílý orel s vavřínovým věncem v zobanu. Dále pohlednice se sokolem, držícím červený prapor v pravici. Pohlednice s pěti pěšími sokoly, provádějícími eviření s kopími, jiná pohlednice s pěti sokoly, z nichž jeden má ruku v ob vazě napřed kráčí, jiný sokol nese červený prapor s polským orlem a konečně pohlednice s polským hulánem, sokolu kopí doručující. Lístky tyto nacházejí se obvykle po 5 anebo 6 výtiscích pod páskou s nápisem: „Sokoly 5:6 Ilustrovaných kart Poetzowych“ a první státní nákladní ostrovský nařizuje důtklivě, aby pohlednice tyto, kde a kdykoli budou dopadeny ať u původce, tiskaře, vydavatele, nakladatele neb knihkupece, byly okamžitě nepotřebnými učiněny.

Sokolky.

— Jsou i mezi námi sestry drahé některé, které ličením a napráškovaním docíliti chtějí toho, čeho příroda jim neposkytla — krásy, jiné opět myslí, že tím napráškovaním stá-

vají se zajímavějšími. Není tomu tak, a přímo směšné, vidíte-li na závodisti některou z našich, ona sahá si za kabátec pro napráškovanou kůžičku jelení. Jest to marnivost, která sokolce nesluší a pak té cvičici věru není třeba, ta leposti a krásy ve zdraví nabyde v tělocvičně.

— Jest ještě mnoho těch sester našich, jež se snaží losáhnouti úzkého pasu, chtějí být tam co možná nejtenší, jako by si vzaly za vzor a ideál tvaru tělesného — vosu. Jiné opět se snaží, aby nabyly tvarů jemných vůbec, snaží se tak cvičeními tělesnými, ale konati cvičení taková se šněrovačkou na těle, s těsnými podvazky na nohou a utaženým krkem bylo by nesmyslné, toť uznati musí každá z vás. Vše ostatné i jinde se uznává a dnes již proudy jeví se v kruzích žen samotných. Tak sděluje se, že pruskému ministru vyučování na příklad, předložil svaz ženských spolků pokrokových žádost, aby ve školách pruských zakázáno bylo nošení šněrovaček. Při tom ukázáno k velkým škodám, jež trpí zdraví nošením šněrovaček, zvláště na orgánech dýchacích, zažívacích a pohlavních. Též vystupuje se tam proti užívání šněrovačích živůtků při tělocviku. V Sasku jest nošení šněrovaček ve školách již ministerským nařízením zakázáno. — K této žádosti pruský ministr odpověděl, že již před podáním jejím školní úřady sobě podřízené upozornil na to, by toho dbaly, by dívky nenosily oděvu zdraví škodlivého. O dalších případných zařízeních v tom smyslu konají se v ministerstvu šetření a porady.

— Kdo zpívá české písničky, taneuje českou besedu a chodí také někdy za uherský měsíc do Sokolny, není ještě sokolem a sokolkou. Podle jména dovede tak mnohá být. Nahrad' me tyto prázdné formy a jiné nedostatky našeho společenského bytí opravdovými skutky a vážnou prací i shledáme záhy, že vlastním uzdravotněním prospěly jsme nejen sobě, ale v budoucnu i našemu budoucnu. Úkoly sokolek jsou vážnější tedy ještě, nežli ony bratří našich.

— Ve Schuyler, Neb., mluví se vážně o tom, aby založil se i tam konečně sbor sokolek. Některé dívky bojí prý se klepavých jazyčků, jiné prý mají málo času a ještě jiné mají prý jiných spolků dost a dost. Tohle jsou sice pěkné výmluvy, ale u nás neplatí. Jen trochu dobré vůle a za pomocí některých lepších bratří bude sbor záhy.

— Sbor Sokolek Chicago slavil devítileté trvání své, kdežto sestry naše veškerých sborů Župy Západní hotoví se k zápolu spolu s bratry svými a sice v Bruno, Neb., v červnu od 16. do 18. června t. r.

— V síni Liberty, na 30. ul. a Union ave., v Chicagu, odbývala se minule slavnost sboru Vlast. Bratři naši vítali totiž v kruh svůj nový odbor sokolek. Sokolky sborů Sokola Slávského, Klatovského a Plzeňského měly tu své deputace, ba co díme, dostavily se v počtu hojném. Starostky sestry Marie Prokšova od Klatovských a sestra Karla Fialová od Plzeňských promluvíly k přítomným. Starosta sboru Vlast, br. Václav Filip uvítal nový sbor a náčelník br. Fr. Sklenář pověděl přítomným o věci naší společné a snahám Sokolstva vůbec. Večer bylo cvičení sokolek nových i těch, kdož jako hosté se dostavily, totiž četa Plzeňáček a četa Sokola Chicago.

— Dnes sestry naše v New Yorku slaví připojení se k naší N. J. S., činí tak jako na důkaz co i jiných sborů sokolek jest povinností. Znajíce osobně ty pilné včelky new yorské, ty sestry naše upřímné, těšíme se dnes s nimi i přejeme jim ve všem konání mnoho zdaru, jako očekáváme, že i na dále zůstanou v řadách našich prvých.

Dorost.

— Cvičení tělesná zvláště ve volné přírodě, tedy na zdravém vzduchu jsou zvláště v době dospívání, tedy mezi 14. a 15. rokem nemalé důležitosti. V době této tělesné orgány, zvláště ale plíce a srdce dozrávají silného vzrůstu a to znamená pro příští život zdravý dojista mnoho. Pro dorost v továrnách a dílnách zaměstnaný můžeme tedy v cvičiřnách na-

ších mnoho vykonati. Kdo máte známé a přátele měli byste sami o to pečovat, aby se učinilo zvláště pro ně lecos i nabádejte jich k tělocviku, vysvětlujte jim prospěšnost cvičení, čtěte jim anebo dejte čist list náš a získáte je věci naší, která vám prospívá. A když vám, proč ne i jiným?

— Najdou se dost možné tu, aneb i onde všelici přítelíčkové Sokolstva, již vyprávěti vám budou o tom, jak bylo by pro vás dobré, kdyby jste v neděli podívali se do jejich "sunday-schools" a pod. Neposlouchejte takových lidí a reete jim otevřeně, že rodiče vaše jsou svobodomyšlní, že vy sami knihu tak nemravnou, jako jest bible, jež v nedělních školách se čte, čísti nechcete, že dosti jiných kněk a poučných, které se vám líbí. Jestli pak ve škole veřejné učitelka vaše čte vám bibli, aneb modlí se, reete, že vy modliti se nemůžete a nebudete, protože ve škole volné a veřejné sekta žádná rozhodovati nesmí, neboť tak psáno jest v ústavě naší Unie. Chovejte se slušně, i mějte jinak učitele své v úctě, však v tomto ohledu rovná práva svá hajte. Prospějete sobě, věci naší i jiným.

— Kdekoliv jsou knihovny české v našich Sokolnách, najdete tam práce našich velikých vůdců sokolských. Zeptejte se cvičitele a on vám již poradí, co by jste si mohli vypůjčiti, aby jste věděli něco o soustavě naší tělocvičné, aby jste se přesvědčili mohli sami, jak velkolep jest to dílo Sokolstva, jehož nadějí jste právě vy v našem budoucnu. Ten cvičitel rozumný se na vás hněvat nebude, pakli si to, či ono na vzájem anglicky vysvětlíte, jen když jinak dáte na jevo, že naši jste a zůstatí hodláte.

— "Dennice Novověku" píše: "Duch starého Kopeckého, který si v dobách úpadku národní vzdělanosti české takovou zásluhu o jazyk český a mládež českou dobyl pořádáním představení s loutkami, jako by se byl zjevil clevelandské mládeži v Besídkách shromážděné, aby ji potěšil oživením "tyátru s pimprlaty," které nám starým za dětských let takové spůsobovalo potěšení. Loutkové divadlo se naší drobotině a také maminkám tak líbilo, že ředitel besídek br. Št. Erst uspořádal představení druhé."

— Takového veřejného cvičení žáků a začek jakého uspořádala T. J. S. v New Yorku, dne 26. m. m. nelze ovšem vidět nikde jinde než právě v New Yorku. Celkem cvičilo 500 té drobotiny vedením br. Fr. Bartůňka a V. Hampla. Cvičení zahájil proslovem br. K. E. Hrbek, starosta. Návštěva byla obrovská, jako na důkaz, že ještě věc naše má mnoho příznivců, již dovedou oceniti snahy naše. Podle souhlasných zpráv listů pořad byl pečlivě sestaven a provedení důkladné. Cvičitelům patří i naše uznání. Jaká byla by radost, kdyby takovéto výsledky práce opravdové i odjinud se nám zvěstovaly. — Cvičení zahájili největší "velikáni" žáci od 6—8 roků, prostným cvičením. Byl roztomilý obrázek. I dovedeme oceniti slzy přítomných rodičů, jež draly se jim do očí, když vyhledali v té řadě svého miláčka a užřeli, jak tuží se, by se v něm neomeškal. Po žácích nastoupily začky od 6—8 roků, jež provedly cvičení se šátky. Tytéž scény se opakovaly. Nadšení počalo stoupati a stoupalo za každým jednotlivým číslem. Následovala cvičení prostná s tyčemi žáků od 8—10 roků. Kroužení kůžely, jež s neobyčejným zdarem provedla Magd. Štefkova; cvičení kroků s věnečím začek od 8—10 roků; cvičení s kůžely a tyčemi žáků od 10—14 roků; cvičení oblouky začek od 10—14 roků a na konec cvičení na koni na šif a skok vysoký. Jedno číslo bylo lepším druhého a obecenstvo nešetřilo pochvalou.

— T. J. S. ve Schuyler, Neb. a T. J. Tyrš Cedar Rapids Sokol zřídí pro dorost svůj "lawn tennis," vedle tělocvičen. Jak vidět, nejsou ta mnohá slova porady psaná někdy v listě našem zcela nadarmo.

Člověk skrývá žal svůj jenom proto, aby nepůsobil radost svému bližnímu.

VĚDA, UMĚNÍ A PRÁCE.

— Gilmore Ward Bryant, fidelel konservatoře a skladatel v Durham, N. C., vyslovil mladistvému umělci českému p. Bečvářovi v Clevelandě pro hru jeho na klavír své uznání, hlavně ale za skvostný přednes jeho "Romance" v posledním koncertě pořádaném na Euclid ave.

— Socha polského reka Koscieszka odhalena bude dne 7. května ve Wadeově parku v Clevelandě. Všechny sporné frakce lidu polského se konečně dohodly.

— Národní Slovenský Spolek ve Spojených Státech, jako jiná leta, tak i letos bude rozhodovati v dotyčném výboru o udělení podpory a stipendia chudým slovenským studentům, učitelům a spisovatelům. Na práci toho druhu, tichou, bez bombastu a reklamy my se ještě nezmohli.

— Malá Miladka Černých slavila v New Yorku pravé triumfy ve hře své na klavír a pí. Drakeová seznávši neobyčejný talent dítěte vyše ji na vlastní útraty na další vzdělání do Evropy.

— Kapelníkem veřejných cvičení a koncertů Filharmonické společnosti v Carnegie Hall v New Yorku jest K. Panzner, rozený v Teplicích a známý i v Praze.

— František Sušek v St. Louis dostal patent na otáčecí vějíř, který lze uvést v pohyb buď houpací židlí, aneb nohou. Vynález prý jest jednoduchý, ale důmyslný.

— V lékařských kruzích najdeme nyní již celou řadu odborníků českých, činných v dotyčných listech svých. Redaktorem "St. Louis Courier of Medicine" jest Jan Záhorský a Dr. Valenta, městský lékař v Iowa City jest redaktorem listu zdravotního a municipální Lígy. Předsedou Americké Lígy proti tuberkulose v odboru elektrologie jest naše maličkost a mnoho jiných čas od času pro různé listy píšou. Distriktní lékaři zdravotními jmenování byli v Clevelandě Dr. W. A. Mendlin a Dr. J. A. Hurt.

— B. Kryl slavil minule pravé triumfy v koncertě s Innesovu kapelou v Auditorium v Chicagu, na křídlovku, Jos. Francel pak na roh v New Yorku. Oba jsou naši upřímní a umělci prvního řádu.

— Tomáš Šindelář z Clevelandu jest kreslíčem jistého velkého závodu v New Yorku i koná práce opravdu pěkné, jakž dokázal lístkem kresleným na banket Fairbankse ve Waldorf-Astoria hotelu. Náš Jar. Košar předvádí se opět v listě našem dnes. Kdo zná Košara, jeho snahy upřímné po Svazu a práci společné zasvěcené, ten dojista uvidí, jak znamenitě vystihl bratr náš otázku u nás dnes nejdůležitější.

— Ve Springfieldu, Ill., mluvila minule pí. Šmídlová ve státním sněmu, dožadující se spolu s druhými delegátkami rozšíření hlasovacího práva žen. A u té příležitosti vhodným jen způsobem upozornila na národ náš a jeho práce i snahy.

— V zájmu české veřejné knihovny v New Yorku naši pilně pracují a podle výsledku schůze, jež v knihovně veřejné, v 67. ul. se, dne 30. m. m. odbyvala doufáme, že k zařízení dojde. Tak měli by se naši všude přičinit, zejména tam kde čeští zástupci jsou v knihovní radě. Jak směšné oproti tomu, jako u nás v Cedar Rapids, když český knihovní rada ve veřejné knihovně nezmohl se na více, nežli na starý český kalendář a jednu knihu jak léčiti chorý dobytek. A k tomu pán ještě tolik může oznamovat, že opatřil asi dva české listy, kdežto druhé bez jeho jakékoliv zásluhy do knihovny zdarma dochází, jako list náš. V některých osadách českých tolik dalo by se udělati jen kdyby bylo trochu dohody.

— V neděli, dne 26. března v Chicagu v Sokole Chicago slavila česká svobodomyšlná škola Vojta Náprstek památku Komenského, učitele národův. O významu a životě Komenského mluvila sl. Dr. A. G. Masarykova a B. Bittner, kdežto M. Raymond poukázal v čem Amerika vděčí Komenskému.

— Anglický časopis v Táboře, So. Dak., "Bon Home

County Independent", založený asi před půl rokem Glasnerem, vykoupil krajan J. A. Dvořák.

— Na počest Alfonse M. Muchy pořádalo Slovanské sdružení v New Yorku večírek, kde poukázalo se hlavně k tomu, jak Mucha umění české v cizině všude reprezentuje. Viděli jsme sami mnohé ty jeho práce opravdu rázu původního, ale byli bychom o mnoho radši, kdyby i sám předmět byl také jednou náš.

— Žáci prof. Josefa H. Čapka v Chicagu a sice Jos. Kovářik v New Yorku a Alois Trnka v Rochester, N. Y., dostávají zaslouženého jen uznání kritiky. Tak o prvním psal minule "The Musical Courier" velice pěkně za symfonii Berliozovu "Harold", kdežto o Trnkovi jde jeden hlas, že místem na nástroj svůj.

— V koncertu "Oratorio Society" v New Yorku v Carnegie Hallu, řízením Dr. Damrosche došlo opět jednou na Dvořákovu "Stabat Mater" a tu pro nás dojista jen důležitý jest posudek kritika "Tribuny", jenž praví mezi jiným: "... "Stabat Mater" osvědčila se býti opět novou obecenstvem. Mnoho let již uplynulo od doby, co slyšána byla v New Yorku jako mistrovské dílo muže, jehož velikosti teprve nedávno dostalo se plného uznání. Velice příjemnými byly vzpomínky těch, kteří ji slyšeli, když v dubnu a v listopadu 1884 Mr. Thomas a New York Chorus Society dvakráte ji dávali. Tehdy, právě jako nyní, zdálo se, jakoby geniální hudebník soustředil snahu svou více na vytvoření krásné hudby, než na vytvoření kolosální hudby s dramatickým výrazem. Neboť pro veliký počet těch, kteří zvykli pohlížeti na hudební skladbu jakéhokoliv textu jako na nepodmíněnou, dokonale hudbu — hudbu čistou a jednoduchou — spočívá mnoho příjemného a okouzlujícího ve skladbě českého komponisty. Pro jiné lidi, kteří vždy touží naléztí trest hudby v podložených slovech, potěšení z ní jest smíšené. K velké geniálnosti, jež zračí se v ovládnutí použitých sil, zvláště pak k vřelému, ba ohnivému barvení, rozvrženému v instrumentální část, nikdo nemůže zůstat bluhým. Kolaborace orchestru a hlasů jest mistrovská a "Stabat Mater" nemá mezi díly podobného druhu sobě rovné. Její melodie i harmonie jest rovněž bez odporu krásnou, avšak nelze nám říci, že by bylo dosti rozsáhlosti nebo novosti vynálezu v těchto živlech, aby odstraněna byla jimi jednotvárnost pocitu, který jest jimi proklamován, ačkoliv musí býti doznáno, že převládající zádušnost textu činí vyhnutí se jednotvárnosti velice obtížným předmětem."

— Koncert velkého českého pianisty Ottokara Málka v St. Louis zdařil se, pokud umělecké výše se týče skvěle, ale návštěva, zvláště krajanů byla malá.

— Machanovo trio, Leonek, Venouš a Tonička, v Clevelandě složilo minule zkoušku pravou před znalci odbornými a znovu vyniklo. Kritika souslasí, že dívky ty hrají na piano přímo obdivuhodně.

— Managerem orchestrální společnosti Schuman-Heinkové jest Rudolf Pulec z New Yorku. Pulec jest prvou silou orchestru, rodem Američan a přece náš zcela.

— Minule měl prof. B. Šimek v Iowa City přednášku, jejíž předmět byl "Kapradi na poušti".

— Sděluje se, že omažský pěvecký klub Lyra hodlá do cíli spojení s ostatními podobnými spolky v Nebrasce a po vzbuzování zakládání jejich v těch větších osadách českých, kde jich dosud nestává.

— P. A. Koráb, pokladník Iowa City State banky v Iowa City, byl minule v Des Moines, kde odbyla se schůze výkonného výboru iowského sdružení bankéřů. Koráb jest tajemníkem družiny 13. a zastupuje banky v okresech Johnson, Iowa, Benton, Linn, Tama a Poweshiek.

"Doved'me pravdu říci a přece neurážeti."

M. Tyrš.

DOPISY.

Baltimore, 23. března.

Před 5 roky, kdy S. J. Blesk pojala úmysl zbudovati vlastní svůj stánek, Sokolovnu, stali se někteří naši členové bud' z přátelství neb vlivem jednotlivce jednotě naší nevěrnými, a v době nejtěžší, kdy jednalo se o zničení S. J. Blesk, nás zrádně opustili, založivše "na truc" jinou Jed. Sok., kteráž as před 2 roky připojila se ku svazu Č. A. Děl. Sok. ve Spoj. Státech. Avšak během času, kdy veškeré tajné i zjevné úklady nepřátel našich ku zničení S. J. Blesk a překažení záměru jejího postavení vlastní budovy setkaly se s nezdarem, poznali i oni, že krok jejich byl chybný. A dnes? Již několikrát doslechl jsem, že ten neb onen bývalý sokol náš by opět rád do řad našich vstoupil, ale z obavy, že by snad odmrštěn byl, zůstává zpět. Posledně ale slyšel jsem z dobrého pramene, že by měl "snad" úmysl celý sbor Č. A. D. S., vládnoucí dnes dosti značným jménem, k nám se připojiti, kdyby z naší strany ku spojení tomu ochota projevena byla.

Sokolové! Právě nyní, kdy nadšení, přední pracovníci naší zasazují se o uskutečnění všesokolského Svazu ve Sp. St., apeluji i na Vás: Kdyby návrh na spojení od Č. A. D. S. do schůze jednoty naší zaslán a projednáván býti měl, bud' me velkodušnými, odpustíme viny vinníkům, a podejme jim přátelsky naši sokolskou pravici. Jednota naše má dnes existenci zajištěnou, avšak v zájmu sokolské a svobodomyšlné věci projevme, že jsme nakloněni ke smíru a přátelství, sesilme naše postavení a zdatnost v každém ohledu, utvořme jednu Sokolskou Obec, jeden svobodomyšlný tábor, a žádná sebe větší bouře nás nezdolá. Se stanoviska praktického získáme na členstvu, získáme síly cvičící a získáme mnohé dobré pracovníky v každém odboru našem. Namítne snad některý z členů našich, že jsou mezi nim také živly nežádoucí. Připouštím, neb podobné máme i v řadách našich, a v pádu uskutečnění se spojení musili by i ti nežádoucí přijati býti, avšak jsou tam i lidé inteligentní, veškeré úcty hodní, a právě ti by si spojení toho přáli. A konečně, jednota naše, co se spolkového života týče, nalezá se na nejlepšími stupni vývoje svého, řízena jsouc silami obezřelými, a velká většina členů našich, schůze navštěvujících, sama pečuje, aby v těchto vzorný pořádek udržován byl, a tudíž několik jednotlivců bouravých bychom dnes snadno umlčeli, když by se snad stanovám podrobit nechtěli.

Proroctví mnohých falešných proroků z doby, kdy Sokolovna účelí svému před 2½ rokem otevřena byla, že Sokol to nevydrží a musí udělat "bankrot" se nesplnilo, ač mnozí z nich, žel že i z vlastních řad našich, si toho toužebně přáli. Po nepříznivém roku lonském, kdy město naše hrozným požárem částečně zničeno bylo, a mnozí krajané naši o zaměstnání přišli, pohlíželi mnozí dobří členové naši do stavu věci zasvěcení s obavou budoucnosti vstříci, neboť letošním rokem nejen že 12. dubna předléhá splátka na hypotéku \$1000, ale jsou od února splatné i dluhopisy na větší neb menší částky vystavené. Avšak tu ukázalo se, jakému jménu těší se dnes S. J. Blesk, neb dílem ze zábav sborem pořádaných, čehož nejlepším dokladem jsou poslední "Šibřinky" 6. března, kdy prostorné místnosti Sokolovny byly takřka přeplněny, a dílem s důvěrou nabízející se nám pomoci od opravdových přátel našich, sešlo se tolik peněz, že v místním listě všichni držitelé dluhopisů, kteří by si přáli, by jim vyplacené byly, vyzváni jsou, aby je k výplatě předložili, a tak nejen že může správní výbor všem závazkům svým v čas dostáti, ale ještě slušná částka pro nepředvídané případy mu po ruce zbývá.

Budoucí vlastní stánek, měli tu myšlenku pracovníci naši, že tento bude společným domovem nás všech, kde nejen ve schůzích a ve cvičení, ale i ve chvílích volných po všedním zaměstnání ku svému obveselší scházeti se budeme. Leč očekávání částečně sklamalo, skorem polovina bratří sokolů společného domova našeho se straní, nenavštěvujíce ani schůze, ani cvičení. Jisto, že ignorujíce Sokolovnu, igno-

rujeme sami sebe, neb tato není majetkem jednotlivců, nýbrž společným majetkem nás všech, a každý z nás měl by hřívou svojí přispívati, aby v čase co nejkratším všech závazků prosta, cele sboru našemu náležela.

Jsou případy, že mnohý "také sokol" od jeho uvedení, kdy musí ve schůzi přítomen býti, více se v Sokolovně neobjevil, mysle, když zaplatí, co mu účetník před čtvrtroční schůzí napíše, že již všem povinnostem dostál, a že je "dobrým" sokolem. A dle toho pak také to veřejné "vyrukování", kteréhož z pravidla málokterý sokol účastniti se opomene, vypadá, neboť pak mnozí ani ten nejjednodušší obrat udělati neumí. A právě to jest temná stránka jednoty naší, až posud veškeré napominání a vybízení k navštěvování pořadového cvičení ukázalo se býti marným, ač každý sokol při uvedení svém slíbil jednati dle zásad sokolských a podpisem svým zavázal se plniti sborové stanovy. A proto velikou většinou ve čtvrtroční schůzi přítomných sokolů přijat byl návrh, aby každý sokol, který jednou za měsíc do řadového cvičení se nedostaví, pokutován byl. Jest to prostředek drastický, avšak musilo k němu býti sáhnuto, neměla-li naše jednota klesnouti na pouhý v nemoci a úmrtí podporující spolek. Budoucnost ukáže, bude-li opatření to k prospěchu.

Konečně upozorňuji Vás bratři na čl. 3. Hl. 5. stanov S. J. Blesk. Každý z Vás stanovy obdržel, a jest povinností každého, aby je také přečetl, neboť výmluva "já jsem to nevěděl", žádnému platit nebude.

Na zdar!

Frant. Čermák.

St. Louis, Mo., 27. března 1905.

Mezi tím co my v našich tělocvičnách jen tak žijeme, panuje kol kolem nás neustálý ruch, tak že nenajdeme nedělních novin, které by nepřinesly nejméně jednu stránku s cenými vyobrazeními, návody a popisy cviků tělocvičných, důkaz to, že i v kruzích amerických tělocvik čím dále tím více se rozmáhá, třeba i nebyl tak praktický jako jest náš. Činnost tato jeví se nejen v denních novinách a odborných spisech, magazínech, revu, nýbrž i v práci na vysokých školách. Tak na příklad poslední missourská legislatura povolila \$50.000 na postavení tělocvičny pro missourskou universitu ve Warrensburgu i myslím, že nebude z místa, když se krátce zmíním, jakým způsobem předloha tato prošla. "Nejsem proti vzdělání", pravil jeden ze zákonodárců, když přišlo k hlasování o předloze, ale jsem proti povolení 50 tisíc na budovu, kde se má stahovat kočka" (výmyk zadem). "Já zas", pravil druhý, "jsem pro předlohu v plném znění, neboť mohu určitě tvrdit, že Tomáš Jefferson, jako chlapec stahoval kočku doma na jabloni, poněvadž tenkrát ještě žádné tělocvičny nebyly." Není třeba podotýkati, že slova tato měla ten pravý účinek, neboť návrh nejenom že velkou většinou prošel, nýbrž jak jsem v pozdějších zprávách četl, pokračuje se již ve stavbě. Ústav tento jest jeden z těch, kde vyučuje se úplně zdarma. Také jest tu velký počet žáků, kteří rozličnou prací mimo školní hodiny vydělávají si na byt i stravu, tak že je vzdělání nestojí jediného centu. Jaká příležitost pro nadějně syny našich sokolů, a to bez protekce, bez jakékoliv reklamní podpory a p.

U nás však místo ku předu klesáme stále níž a níž, tak že si často myslíme, že by snad bylo lépe, kdybychom všeho nechali, anebo aspoň to libezné jméno a krásná hesla nějak změnili. Vždyť jest všude dosti jiných spolků, které mají tentýž účel jako my, až na malou výjimku, totiž že necvičí, proč tedy nemohli bychom my dělat také tak? Náš sbor čítá dnes asi 200 členů, z nichž průměrně 20 navštěvuje cvičení. Každý si dělá a přijde, kdy sám chce, (takže cvičení často nezačne až po deváté hodině); jedná-li se o nějaký těžší výkon, který se mu nezamlouvá, tak zůstane stát, a když i to ho omrzí, tak si k tomu pohodlně sedne. Výsledek jest, že cvičení pak trvá o to déle a členové, kteří jsou zvyklí na vzorný pořádek pomalu ztrácí chuť, až konečně úplně přestanou. To nejhorší však máme ještě v očekávání, neboť

náš cvičitel, August Tesař, nás snažně žádal, abychom hleděli na jeho místo získat někoho jiného, neboť po 18 letech jako cvičitel cítí se unaven a přemožen a potřebuje trochu toho zotavení i odpočinku. Rádi bychom přání jeho vyhověli, leč nemáme zde žádného, kým bychom místo obsaditi mohli, i nezbývá nám nic jiného, nežli se obrátit někam jinam, snad by se nám podařilo někoho získati a po případě i činnost trochu rozvinouti. Dosavad platíme \$40.00 měsíčně, avšak když bude nejhůře, budeme volni platiti více a jelikož Sokol Mount Pleasant také žádného cvičitele nemá, snad bychom mohli získat společného cvičitele pro oba sbory a pak bychom mohli platit dosti slušný obnos. Nám se ovšem nejedná o těch pár členů, nýbrž o dítky a sokolky, jichž jest přec slušný počet, zvláště posledně jmenovaných, jež nás úplně zahanbí. V posledním cvičení jsem jich napočítal 24, a tu když povážíme jejich počet členkyň, asi 65, z nichž většina jsou vdané, tak si musíme chtěj nechtěj přiznat, že skutečně si zaslouží pochvalu. A hle, ony nejsou jen tak spokojeny, ale jak se dozvídám, chystá se jich asi 6 do Chicaga, ne se tam jen ukázat, jako jest to zvykem u nás, nýbrž cvičit, k čemuž se již pilně připravují.

Jednu vadu však na nich přec nalezám, a ta jest, že si dosud neosvojily naše bratrské slovo "Ty", čímž by nejlépe dokázaly jejich sesterskou lásku k nám a naším zásadám. Též společenské poměry mezi námi potřebovaly by nápravy, neboť mimo zábav tanečních, máme skutečně málo příležitosti se lépe seznámit a pobavit a běda tomu, který tančit neumí, ten musí buď zůstat svobodným, aneb si hledat družku v kruzích cizích.

Náhled br. Čermáka o vycházkách do parků na lawn tennis je dobrý, mohli bychom připojit ještě ping pong a podobné hry, obzvláště u nás dalo by se to lehce uskutečnit, poněvač máme dosti pěknou zahradu, která potřebuje jen trochu upravit. Jsem si jist, že podobné hry by se osvědčily tak jako Indoor Base Ball se osvědčil v tělocvičně, i hrajeme skoro po každém cvičení.

U přítomnosti asi 50 našinců, pořádaly jsme společně cvičení se sborem Mount Pleasant v jejich tělocvičně jednu neděli odpoledne. Celkem nás cvičilo asi 20 napřed prostná a pak ve 2 družstvech na hrazdě a koni s jedním střídáním. Bratr Tesař chtěje nám ukázat bohatost eviků prostných zamíchal téměř veškeré prvky do jednotlivých oddílů takže jsme nebyli s to stačit s jeho povely, ačkoli jsme napínali veškeré síly své. Po cvičení připravili nám Mount Plesáci trochu toho občerstvení a všichni sedíce za jedním stolem jako jedna velká rodina, při přátelském rozhovoru ztrávili jsme asi dvě hodiny. Odcházel jsem všichni úplně spokojeni v té naději, že podobných večírků uspořádáme více.

19. března se hráli naši ochotníci divadlo "Chodové" při slušné návštěvě a jak jsem pozoroval, k uspokojení všech přítomných.

Více ze žertu, než jinak založilo pár našich členů asi před 2 roky šumářskou kapelu, která dnes se vyvinula v moderní hudební sbor v počtu 20 členů. Jsou zorganizováni pouze krátkou dobu, ale učinili veliký pokrok, vzdor tomu, že někteří na počátku ani noty neznali. Jelikož hodlají účinkovati při našich zábavách, máme naději na dobrou a lacinou hudbu, avšak panují obavy, že nadšení toto jest pouze časové, jako mnohé jiné dobré věci, které jsme u nás již měli. Doufejme, že naše obavy nebudou podstatné.

V poslední sborové schůzi jednáno o prodání naší tělocvičny a spojení se s Nár. síní Č. S. P. S. Jelikož nám bude třeba nutných oprav, které by vyžadovaly několik tisíc doll., jest většina členů toho náhledu, možno-li s ní prodat a postavit si budovu novou aneb vykoupit výše uvedenou. Máme dnes síně dvě, avšak ani jedna, ani druhá nevyhovuje našim potřebám, proto spojení se všech svobodomyšlných Čechů pod jedním krovem bylo by to nejmoudřejší. Též jsme si zvolili 5členný výbor na výpravu do Čech i žádáme veškeré výbory jinde o spolupůčinkování. Na zdar!

Fr. Vuch, 2411 S. 11. Str., taj. výb.

BRATRSKÝM SBORŮM CVIČITELSKÝM!

Hodlám vydávati měsíčník "Cvičitelské Listy." Již název prozrazuje, komu chce tímto listem posloužiti a jaký byl by hlavní jeho účel. Mimo úplné cvičební večery pro několik družstev na všem nářadí a příklady cvičení společných přinášel by list stručná pojednání odborná, pro cvičitelstvo důležitá, seznamoval by s méně známými a novými eviky ze všech oborů tělesných cvičení atd. Zkrátka chtěl bych, aby to byl list pro cvičitelstvo výchovný a tím významuplný, po kterém se stejným užtkem sáhl by cvičitel jednoty nejvyšší, jako cvičitel jednoty méně pokročilé. Rozměr listu stanovil bych z počátku na 8 stran formátu "Věstníku Sokolského," avšak papír dobrý, silnější. Celoroční předplatné obnášelo by K. 2.50. Při této ceně musil bych získati 500 zajištěných odběratelů. Žádám tudíž bratrské sbory cvičitelské, které by mne v podniku tomto chtěly podporovat, aby mi laskavě co nejdříve oznámily, kolik výtisků by odebíraly. Na zdar! — V Plzni, dne 15. března, 1905.

Frant. Erben. Tiskárna Stiller a Erben.

PÍSEMNICTVÍ.

"Pěstování zelenin" jest knížečka úhledné úpravy a obahu opravdu dobrého, vedle mnoha pěkných ilustrací. Jsme jisti, že každá hospodyňka pomůcku tuto, jak zařizovati domáci zahrádky, jak pěstovati veškeré druhy zeleniny, drobného ovoce, koření i žampionů uvítá s radostí. Jen škoda, že schází americký dodatek. — Cena jest mírná, pouze 60 centů. Dopíše si na knihkupectví Aug. Geringera, 150 W. 12th St., Chicago, Ill.

Neurologie jest věda poměrně nová. Psychiatrie již trochu starší. Obě ale náleží k nejsložitějším oborům vědy lékařské a přec dlouho trvalo, nežli naši v Čechách mohli se vykáhati i v oboru tom vlastním listem. Nyní jej však mají a to list řádu prvního, jest to "Revue v neurologii a psychiatrii", vydávané docentem neurologie na české universitě Dr. Lad. Haškovecem v Praze. Nejlépe se nám líbí, že prostupně tu i pro staršího praktika dosti poučení, vedle znameňování všech vymožeností v lékařství nových a přirozené prostředky léčby fyzikální a dietetické, čili individuální uspořádání správy životní.

Upozorňujeme rodiče, správy našich sborů a knihovníků zvláště na nové laciné vydání Palačského Dějin pro český lid. Jest to dílo mohutné, jež v žádné rodině, v žádné české škole a sboru scházeti by nemělo. Vychází nákladem Bursíka & Kohouta v Praze, jakž k tisku je upravil Dr. B. Rieger v sešitech každých 14 dnů. Sešit pouze 20 haléřů. Tisk jest pěkný a úprava slušná. Toto dílo vážné důležitosti můžete objednat i též u Alf. Velebila, 341 E. 75th St., New York City.

LISTÁRNA REDAKCE.

F. K.: Dopis jsme obdrželi i vrátíme se k obsahu téhož záhy.

St. L.: Příčiny, které přivolávají onemocnění zubů jsou mnohé. Jako těžko bylo by na vzdálenost rozpoznat jinou chorobu, tak těžko udati příčinu v případě Tvém. Porad' se se zubním lékařem a nevyhazuj peněz na takové nesmysly, které náhodou namíchal nějaký švec nyní z dopuštění starých a děravých zákonů — lékárník.

Pittsburg: Musí to s tím českým novinářstvím v Americe vypadat opravdu smutně a s tím Vaším také, jestli jediný člověk může za dollar oznámky se o Vás zcela nepokrytě a nestoudně vysloviti, že Vás má všechny v kapse, a že se Vás nebojí, kdyby Jste se opovážili kritizovat jeho "činnost" národní. Chcete-li podrobnosti pište a přiložte známku na odpověď tajemníku dotyčného podniku.

Červený: Tím věci naši sotva posloužíš. Tak se nepíše, aspoň do našeho listu ne. Rukopisy druhu toho nevracíme, škoda známky.

TICHÉ VODY.

Román od Bohumila Havlasy. (Pokračování.)

Setník se zarděl. „Jak to, paní baronko?“
 „Nelíbí se vám moje fráze? Viděl jste doktorovy lutyšky, můj to dar? Škoda, pan Vl. . . jest dnes někde u svých nemocných. Jste na rozpacích? De Binelli, poslouchejte rady lékaře a šetřte se.“

Binelli se uklonil. „Ano, šetřte se,“ doložil baron.

„Co obsahují její slova? vždyť nemožno —!“ myslil setník, s nímž od prvního vysvětlení nikdo o průběhu poranění nemluvil.

„Aspoň s části mé tušení jest oprávněno,“ pravila si v duchu baronka.

„Čaj!“ objevila se kučeravá hlava velebné sestry, teď spíše lesní panny Helfenburské.

„Mně nikoli,“ pravila baronka; „víš, že pívám jen mléko!“

Vedle černobrvé Amaty zjevila se rusovlasá baronova Fornarina. „Mléko! Mám nápad!“ zvolala. „Drahá slečno, raďte nalíti pánům i sobě čaje.“ Bohdana ubíhala se sklenicí k předhradí a za hlavní bránu.

Po chvíli lekaj baronův vzbouřil opočívající, nevyjímaje ani baronku, kteráž marně utajovala vždy nevšímavost, jakou splácela veselá a uctivé zdvořilosti milenky svého chotě. Příčina vzbouření byla nepatrná, ale pikantní. Zvláště ní to podívaní. Neť baronova tleskala radostí rukama jako malé děcko, baron se hlasitě smál, pan de Binelli volal: „Výborně!“ a baronka sama usmívala se pravě tiše: „Nedivno!“ Však toto slovo nenáleželo jen milence baronově, jež sedí pod stromem dojíla hezkou bílou kravku, kterou držel slečně malý hoch pasák. Slovo to náleželo i baronovi, značilo: „Nedivno, že miluje ji, tento vtělený rozmar.“

Bohdana nevšímajíc si tleskající společnosti dojíla klidně dále, zpívající piano selskou známou píseň:

Hou, hou, krávy jdou,
 nesou mléka do žejdlíka,
 sotva jdou. — Hou, hou!“

A přidávala komické: „doj! doj!“ prodlužující vážně „o.“

Konečně byla sklenice plná; Bohdana pohlédla kravku, jež zabučela a podávala sklenici skoro s prosícím okem baronce, jejíž chladnost a hrdość vždy přijímala co zaslouženou. „Milostivá paní,“ řekla, „prosila jsem pasákovu „bēlinu,“ aby mi dal sklenici mléka pro paní baronku. Obdržela jsem, odevzdávám ji.“

„Díky!“ odtušila baronka přijímajíc.

Bohdana políbila uctivé manželce svého milence ruku.

„Jak jste dobrotiva!“ zašeptala.

„Jak jste rozkošná!“ řekl k ní cestou baron.

„Jak poetická!“ pravil setník.

„Jak úchvatná, příjemná!“ šeptala jí Amata, stojíc s ní samotna.

„A jak divoka!“ zvolala ona sama. „A proto si teď vyprosím žádaný polibek.“ Objala bouřlivě, jakž byl její zvyk, Amatu a políbila ji. Pak pohlédla na ni přivřevisi kočetné oko, a dívka spozorovala pod rusou řasou lesknoucí se slzu.

„Jste velmi podivná někdy, milá Bohdano,“ řekla důvěrně mladá jeptiška maitresse; „ale jste dobrá, miluji vás, jako tetinku zbožňuji!“

„Anděli, vaše srdce jest vášnivé — zdá se mi — a to jest chyba,“ odvětila ku podivu vážně Bohdana. Amata-Valerie zarděla se pro tato slova.

Po zábavě na měkké trávě, když naplněna poslední sklenice bordeauxským vínem, vypravoval Amatě baron o ochotnickém představení, jež bylo na hradě před dvěma roky uspořádáno. „Hráli Šillerovy Loupežníky, a záhyb, v němž my se nalézáme, sloužil jim za dekoraci šumavských lesů.“

„Toť vkusné. A vyhlídka mimo hradní věž?“ tázala se Amata.

„Ukáži vám!“ odvětila Bohdana utíkajíc do zřícenin se zbytkem vína v láhvi, již právě držela v ruce.

„Již opět něco,“ pravil Binelli.

Za nedlouho vylítly z blízké bašty kavky a s křikem uletěly na druhou stranu. Baron vzal ručnici u zdi opřenou. Podával ji Amatě. „Střel!“ pravil, jsa dobře naladěm.

Dívka zbledla, pohlédla na Binelliho, jenž se skutečně chvěl, a před jejíma očima objevila se skutečně skvrna krvavá v kočáře, a v uchu jí zněla slova baronky: Osud jen nabíjí, člověk strhne spoušť, bambitka jest pánem pána svého. „Děsím se zbraně — krve!“ zašeptala.

„U mne již jinak,“ přidala baronka a vzavši z rukou chotě zbraň, vypálila. Vystřel se ozval desateronásobnou ozvěnou v pustém hradu. S křikem odlétaly kavky, zanechavše jednu mrtvou družku, jež spadla na náhradí.

„Nezabijte mne!“ ozval se teď shora hlas; „nejsem kavka!“

„Bohdana!“ —

Tato stála a bašty na ochoze hradebním. Před ní ulétly kavky.

„Kdyby spadla!“ zvolala baronka.

„Milosti, toť jistá procházka! O výletu bývá na této borovici zavěšen prapor vítězný.“ Dostihla této borovice. „Vidím je!“ zvolala.

„Koho?“

„Boubín!“ odtušila smějíc se.

„Nuže, pozdravte jej!“

„Ba ne,“ pohlédla se závrtné výše rozmarná žena dolů. „Připiju mu na zdraví. Zdar Boubínu! Zdar kráse Šumavy!“ Bohdana vyhlila zbytek vína po omšených zdech a vrhla sklenici do příkopu. „Sladká to hudba!“ smála se řinčení rozbitého skla. Usedla na hradbu. „Komu libo přijmouti ode mne rendez-vous na tomto místě?“ volala.

„Já půjdu!“ zvolala Amata. A vidouc odporující tvář tety ohražovala se: „Nebojím se lezení ani výše, jen střelby, a chci pohlédnouti z hradebního ochozu na kraj.“

Baron kynul svoliv; baronka bránila jí i Binellimu, jenž si vyžádal průvod. „Nebojím se o Bohdanu příliš, jako bych se nebála o vás i o sebe; ale tento muž jest churav, slabý a nemocný, a ta dívka nezvyklá takové nejisté chůzi.“

„Patří to k rozkošnému výletu,“ odvětil baron nevšimavě, což bylo zároveň svolením pro jeptišku i setníka.

Oba manželé zůstaveni sami sobě přešli na jiný předmět. „Nepojedete skutečně na cesty?“ ptala se baronka.

„Není peněz, a pak máme hosti; byl jsem přemluven.“

Binelli vystupoval za mladou jeptiškou po zřícených zdech, klenbách a schodech vzhůru ke střední bráně vedoucí na nádvoří, odkudž zatáčka okolo bašty přivádí chodce na úzký hradební ochoz, po kterém možno jíti až ke konci západní hradby. „Bavíte se na Helfenburku?“ tázal se mladé dívky, předcházející jej.

„Jsem skoro blažena tuto dobu. Bavila jsem se až příliš.“

„Zábava není na újmu zbožnosti.“

„Já doufám, ale —“

„Dejte pozor!“

„Opakuji výstrahu.“

„Krásný to den i pro mne, drahá sestřenko, ale shledávám, že tato procházka do závrtné výše jest nejvůdňější a nejsvůdňější částí celého výjezdu. Toneme jaksi ve vzduchu, a on omamuje. Vznášíme se nad dalekým okolím a zapomínáme, že jsme lidmi tam žijícími.“

„Vy blouzníte, pane de Binelli, ač vám to nezalívám. Nepopírám, i já jsem dojata; jistý pocit úzkosti mnou zachvívá, a přece bych za žádnou cenu se nevrátila. Odolávám bezbožné této úzkosti. O ano, pochopuji, jak lidé mohou se vrhat i s rozmyslem do propasti či do záhubného víru života. Zdá se mi, že cítím cosi podobného.“ Zadržela jej. „Hleďte dolů, pane setníku, strýce s tetou jsou zabráně ve vážnou rozmluvu. Jaký to přechod přes tyto zříceniny — a panoráma již vyvstává. Bůh jest veliký.“

„Zajisté,“ řekl mechanicky setník.

„Kofím se mu, bůh jest velik!“ pravila mladá jeptiška.

ška, a duši jí prochvělo eosi — zarazila se i v přemítání a opravila: „doktor by řekl božství. Jaká svěhlavost od něho.“

„Velik,“ opakoval setník.

Kus zdi s rachotem padající upozornil dívku, aby se ohlédla. „Co jest vám?“ zvolala zděšena. Zed' tu shodil setník rukou.

„Klesl jsem,“ odtušil utíraje si spoceně čelo. „Ach!“

„Vy trpíte!“ zvolala Amata-Valeria. „Tento den již podruhé.“

„Ne, ne! to prvé u studánky, ale teď mi pranie neschází, jen malá slabost se mne před okamžikem zmocnila; však pohled na vás mi dostačil, jsem silen. — Velebná sestřenko, jak kouzelně na mne účinkujete!“

„Vraťte se!“

„Bojíte se mne? Jděte, nevíte, jak jsem silen v tomto okamžení.“

Zastavila se. „Ano, bojím se o vás, a bázeň má stává se děsnou; propast stále se větší stává se mi teprve nyní hroznou, jímá mne závrať. Vráťím se k vůli vám. Pojd'te, probůh!“

Setník se nepohnul. „Jak jste nervosní!“ zvolal klidně. — „Nemluvila jste před chvílí o hrdém odolávání bázní? Jděme dále, drahá sestřenko, a prosím, nepohlížejte dolů. Hled'te, dostoupili jsme k baště, vizte celé Pošumaví. Jaký pohled!“

„Tedy rychle, slečna Bohdana čeká!“

Obešli baštu. Ochoz hradební vyžadoval všecku opatrnost. Ušli část.

„Nesmím na vás pohlížeti,“ smála se jim Bohdana vstříe; „bála bych se o vás a bála bych se i odtud.“

Amata-Valeria pozřela náhodou do náhradí, zeřejšího na ně co bezedná propast, a hlava se jí zatočila. „Zdaž by se zděsil ten klidný lékař vida mne — nás!“ opravovala se v duehu. Chtěla litovati svěhlavosti své. Však její hrdost zvítězila nad bázni. Vztýčila hlavu, ty zakalené vážné oči pohlédly směle v před. „Stůjte! posečkáme!“ zvolala. — Opřela se o zed' a pohlížela snivě v daleké údolí.

„Nač myslíte?“ tázal se setník.

„Slyšte, na koho asi myslívá člověk v době radosti i v době nejvyššího nebezpečí po bohu nejprve?“

„Vždy na osobu, jenž je srdci člověka nejdražší.“

„Lžete! lžete!“ téměř vykřikla mladá jeptiška, hrozie se těch slov. Myslílať v závratné výši před bohem na lékaře a v největší radosti zvolala dole k Bohdaně: „Dnes by měl zde býti doktor Vl . . . bavil by se!“

„Slečno Amato!“ pravil překvapen de Binelli.

„Odpusťte. O pane setníku, vidím před sebou krásné dílo božství, pane de Binelli, chvěji se. Máte pravdu, tento vzduch ve výši účinkuje omámivě na člověka.“

„Působí, pravda, neboť člověk tu zapomíná! Jeho duch zalétá ve vyšší sféry, drahá velebná sestro, život se mu jeví novým, jiným, čistším, svěžejším. Jest pozbaven toho blízkého okolí upomínající jej na jeho chabost. Ten život v této krajině! ten život vůbec! Co jest? Vizte, drahá sestřenko, tuto propast. Toť život též a na konci teprva na tvrdé půdě smrt.“ Setník, jehož rozčilení náhle stoupalo, uchopil dívku za ruku. „Jak se vám líbí tato povětrná cesta?“ tázal se. „Všimněte si toho kaménku na ochozu, velebná sestro, já stoupnu na něj, vizte, jak na spadnutí, stoupnu a — on klesá. Nemohl-liž jsem klesnouti zároveň?“

Bledá jeptiška se chvěla. „Nemluvte tak!“

„Neděste se. Hled'te, velebná sestřenko, kdybych vás strhl s sebou — přitiskl vás k nádrům svým —“ Jeho ruka dotkla se dívčina pasu. „Neznáte jistou českou novelu, kde v objetí vrhají se milence s milenkou do propasti? Divná to cesta — a žena jest spisovatelkou. Ctím ženu hrdinnou, nadšenou a silnou!“ Jeho ruka objala její pás.

„Binelli!“ vzkřikla jeptiška polo v bázni polo hrdě a pohlédla v setníkovu vášní planoucí oko, ve tvář horečně rozechvěnou. Cítila, jak ta ruka mužova vine se úzce kol její těla, jehož se ruka muže nikdy ještě nebyla dotkla; uta-

jila výkřik; cítila chvění této ruky, náhlé trhnutí — zadržela se zdi, zbledla na smrt. „Jste šílen!“ zvolala na něj pohlednuvši. Však opět minul její hněv. Setník ji poděsil.

„Což nevidíte, že hynu, že umírám? Svrhněte mne, sice klesnete se mnou!“ mluvil přervaně objímaje křečovitě dívčin pas. „Slábnu — mé poranění — svrhnete mne, ale pak nezapomeňte, že jsem vás miloval! Smrt, ne objetí lásky! Oh!“ Nohy jeho klesly. Výkřik se ozval ze rtů Bohdany na oba hledící. Pak nic jen ticho. Něma, bleďa, stála baronova milénka u borovice v povětrné výši. A v náhradí? —

(Pokračování.)

ZÁPIS O SCHŮZI VÝKONNÉHO VÝBORU N. J. S.

New York, dne 3. dubna 1905.

Starosta F. Martyny zahájil schůzi; ze členů scházeli V. Hampl a St. Kostka, kteří byli omluveni, dále scházeli br. Hrbek a Jahoda. T. J. S. New York zvolila na místo F. Bartuška br. J. Pavlíka jako člena Výk. Výboru. Br. Pavlík se schůze této účastnil.

Zápis o minulé schůzi přijat.

Národní Tiskárna zasílá účet za tisk a výpravu S. A. za měsíc březen \$202.24; účet přijat a k vyplacení odkázán.

Usneseno, aby byla povolena bezplatná ohláška v Sok. Am. obrázkovému časopisu Svobodná Škola, vycházejícímu v Chicagu.

Účet od br. Petřtyla za cut v obnosu \$1.80 přijat a k vyplacení odkázán.

Usneseno, aby žádosti br. Jičínského bylo vyhověno, a sice, aby mu byl V. V. předplacen svobodomyšlný časopis pod jménem „Truth Seeker“.

Usneseno, aby se nechalo tisknouti 2000 kusů stanov, jelikož nejsou žádné v zásobě.

Usneseno, aby se upotřebilo 6-point písmo na adresář v Sokole Americkém.

T. J. S. Jiří Poděbrad z Clarkson, Neb., se hlásí jako člen N. J. S. v počtu 20; žádost přijata a shora jmenovaný sbor byl dnešním dnem jako člen N. J. S. prohlášen.

Následující jednoty zaslaly poplatky a zprávy:

T. J. S. St. Louis, 2. splátka na Památníky \$18.75.

T. J. S. Westfield, splátka a poplatek \$6.20.

T. J. S. Crete, Neb., \$22.50.

Sbor Sokolek, Plattsmouth, \$1.60.

T. J. S. Blesk \$65.60, do fondu na sjezd \$20.20.

T. J. S. Black Wolf \$8.40, do fondu na sjezd \$2.30.

T. J. S. Omaha \$24.60, do fondu na sjezd \$6.90.

Sbor Sokolek, Baltimore, \$3.60; na Sok. Am. předpl. 75c.

T. J. S. Abie za 2 Památníky \$2.50.

T. J. S. Fuegner \$21.50.

T. J. S. Svornost \$18.60; táž podporu do Nové Kdyně pro rodinu Šafránkovu \$2.00.

T. J. S. New York pro rodinu Šafránkovu do Nové Kdyně \$5.00.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, dop.

LISTÁRNA VÝPRAVČÍHO.

Plattsmouth: Není naší vinou, když člen nedostává S. A. V případě Vojt. Škrdla oznámila nám pošta 28. července: „unclaimed“; bezpochyby se dlouho na poště o list nehlásil, a proto nám tato oznámila, bychom posílání zastavili.

New York: W. Fišer, 985 Lexington ave., přestěhoval se bez udání nové adresy.

Chicago: Přestěhovali se bez udání nové adresy: Jan a Václav Ethenický od Sok. Praha.

Omaha: Jakou adresu má L. Moravec? Pošta zastavuje.

Wilber, Neb.: J. K. Bartoš, pošta oznamuje „unclaimed“.

Cedar Rapids: Fr. Jedlička, 1320 3rd St., J. A. Vondráček, 727 3rd St., pošta oznamuje „unclaimed“.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ
za měsíc březen 1905.

Březen.	Příjem:	\$ c
8. Za 12 párů činek T. J. S. Wilson, Kan.		1.76
8. Za předpl. na Sok. Am.		2.75
8. Druhá splátka na Památník od T. J. S. St. Louis		18.75
8. Předpl. na Sok. Am. od různých		6.25
8. Za Památníky		2.25
8. Ta těl. knihy		68
18. Předpl. na Sok. Am. T. Vávra, Prairie		75
18. Za těl. knihy		20
18. Za 31 plateb. knížek pro Č. S. Sok. Bayonne ...		31
22. T. J. S. Westfield, Mass. za I. 1905		6.20
22. Za dva Památníky a doplatek		2.75
22. Předpl. na Sok. Am., K. Řehák		75
22. Za těl. knihy, V. Fryzek		48
31. T. J. S. Crete, Neb., za I. 1905		22.50
31. Sbor sokolek Plattsmouth, Neb., za I. 1905		1.60
31. T. J. Sok. Hvězda Záp. Black Wolf, Kansas za I. 1905		8.40
31. T. J. S. Hvězda Záp. do fondu pro sjezd za rok 1904		2.30
31. S. J. Blesk, Baltimore, Md. za I. 1905		65.60
31. S. J. Blesk do fondu pro sjezd za r. 1905		20.20
31. T. J. S. So. Omaha, Neb., za I. 1905		24.60
31. T. J. S. So. Omaha do fondu pro sjezd za r. 1905		6.90

\$ 195.98

Hotovost z min. měsíce 1886.63

Úhrnem \$2082.61

Březen.	Vydání.	\$ c
9. Za 4160 výt. Sok. A. a pošt. pro únor t. r.		180.70
23. Vrch. poř. S. A. za březen, Dr. J. Rudiš-Jičínský		30.00
23. Výp. poř. S. A. za březen, Ant. Haller		10.00
23. Výp. poř. S. A. za březen, Jos. Čermák		10.00

Úhrnem \$230.70

Příjem \$2,082.61

Vydání 230.70

Hotovost \$1,851.91

Na bankách uložené jsou fondy, a sice:

Fond pro příští sjezd v Detroit, Mich.	\$485.22
Fond pro příští běh evičitelský	42.85
Fond základní Nár. Jed. Sok.	300.00

Na Germania Savings Banku	300.00
Na Dry Dock Savings Banku	300.00
Hotovost u pokladníka V. V. N. J. S.	1,251.91

\$1,851.91

Jak vidět ze zprávy za měsíc březen tajemníci jednoty nepovšimli si vůbec zprávy jednatele za r. 1904 v posledním čísle Sokola Amerického (v březnu), neboť jen jediná jednota zaslala dluhující poplatek do fondu pro sjezd za rok 1904 a následující jednoty dluhují do fondu pro sjezd za rok 1904: Bayonne, N. J., Brooklyn, N. Y., Fügner, L. I., Newark, N. J., Philadelphia, Pa., Horymír, Curtis Bay, Md., Česko-Zábavní Sokol, Cleveland, Podlipný, Detroit, Lorain, O., Sok. Chicago, Sokol Tábor, Sokol Praha a Sok. Slovanská Lípa z Chicaga, T. J. S. St. Louis, Mo., Abie, Neb., Milligan, Neb., Schuyler, Neb., Wilber, Neb.

Zároveň jsou jednoty, které obdržely Památníky a ani jediného centu ještě nesplatily, doufám, že snad nyní si toho jednoty povšimnou a vše v pořádek uvedou.

Na zdar!

Jos. Černý, jednatel.

FINANČNÍ ZPRÁVA JEDNATELE STŘEDNÍ ŽUPY
za I. čtvrtletí 1905.

Příjem.	
V pokladně z roku 1904	\$ 84.93
16. února poplatky od jednot:	
Za II. půlletí 1904 Plzenský Sokol	14.85
Za II. půlletí 1904 Sokol St. Louis	9.90
Týž doplatek z I. půlletí 1904	0.05
Sokol Slovanská Lípa	9.60
Tyrš Cedar Rapids Sokol	7.90
Sokol Praha	5.35
Česko-Americký Sokol	1.80
20. března: Sokol Chicago	9.85
Sokol Tábor	4.90

Celkem \$149.13

Vydání.

19. ledna: Zpěvníky sokolské	\$ 1.00
Předplatné na "Besídku Sok." roč. VII.	0.60
Poštovné jednatele za r. 1904	2.90
Náhrada za jízdné do schůzí jedn.	1.70
Služné jednatele za r. 1904	6.00
Poštovné náčelníka za rok 1904	0.60
Služné náčelníka za rok 1904	5.00
Cvičitel sboru Mt. Pl., J. Janda, za pros. 1904 ..	5.00
16. února: Cvič. sb. Mt. Pl., J. Janda, za leden 1905 ..	5.00
Organizátoru hrazeno část. vydání	10.00
20. března: 2000 stanov "St. L. Listům"	7.00
Cvičitel sb. Mt. Pl., J. Janda, za únor 1905 ...	5.00

Celkem \$49.80

Úhrnný příjem \$149.13

Úhrnné vydání 49.80

Jest v pokladně ku konci I. čtvrtletí 1905. \$99.33

Ve zprávě této chybí T. J. Sokol Čechie za celý rok 1904. Na zdar! Frant. Široký, jednatel.

HLEDÁ SE všestranně vzdělaný evičitel, jenž by převzal řízení dvou sborů totiž T. J. S. Budivoj a T. J. S. Podlipný v Detroit, Mich., s ročním platem čtyři sta doll. \$400. Práce v jakémkoliv odboru se zaručuje. Odporučení jest žádoucí. — Přihlášky zaslány buďtež na adresu: Jan Fryš, 104 Tillman ave., Detroit, Mich.

DRAŽÍ KRAJANÉ AMERIČTÍ.

Z ohroženého kraje českého ovládaného pověstným germanisátem Brassem, dovoláváme se též podpory české veřejnosti americké.

Sokolská jednota Tyrš v Zábřeze na severní Moravě, nemajíc dosud svého spolkového domu s tělocvičnou zakoupila vhodný pozemek a chystá se vystavěti Sokolovnu v pevné důvěře, že česká veřejnost americká uzná národní důležitost našeho podniku a neodpře nám potřebné podpory.

Vystavění Sokolovny v Zábřeze má veliký význam nejen pro soustavnější činnost Sokola samého, nýbrž i pro společenský, kulturní a politický život českého lidu v městě i v okolí vůbec, pro který chybí dosud podmínka nezbytná — vhodný sál. Tak stane se Sokolovna v pravdě národním domem a pevnou tvrzí pro celé Zábřežsko.

Proto se svolením České Obce Sokolské a vyžádavše si souhlasu i od Národní rady, jenž jistě nebude nám odepřen, zahajujeme sbírku ve prospěch Sokolovny zábřežské. Obracíme se na zámožné jednotlivce, zvláště však na ústavy peněžní a podniky průmyslové se snažnou prosbou o nějaký příspěvek na stavbu naší Sokolovny. I sebe menší dar je vítán. — V Zábřeze, 16. února 1905.

Stavební odbor těl. jednoty Tyrš v Zábřeze, Morava.

SOKOL AMERICKÝ.

NOVÍ A VYLOUČENÍ ČLENOVÉ.

— Do T. J. Sokol New Bedford, Mass., přijat byl Josef Blecha; odpadl Emanuel Mencl.

— Ku T. J. Sokol v Manitowoc, Wis., navržen Jan Pulach; Ant. Špiel vyloučen pro neplacení příspěvků.

— Do Sok. Jed. Blesk v Baltimore přijati byli 10. března: Anton Vávra, Frank J. Říha, Jos. Kořán, Čeněk Ševčík, Frank Senger. (Přišlo pozdě do min. čísla, list však zaslán.)

— Do T. J. S. Česko-Zábavní v Clevelandu přijati byli: Gust. Kašpar, Kar. Lískovec, Stan. Havelec, Jan Soldát; odstoupili: Frank Linek, Ad. Kozelka, Josef Našinec, Frant. Krejčí; vyloučen pro neplacení Václav Rozhoň. (Přišlo pozdě do minulého čísla, list byl zaslán.)

— Do T. J. S. Omaha přijat Fr. Bouše.

— Do T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., přijati byli: Alois Pokorný, Jaroslav Konvalinka, Boh. Konvalinka.

— Do T. J. S. Fugner v Long Island City, N. Y., přijat byl Frant. Mašín; odstoupil Ant. Kaša.

— Do Sokola Čech v Clevelandu přijati byli: Matěj Šanda, Edie Linhart.

— Do T. J. Sokol So. Omaha přijati byli: Šimon Ouřada, Jan Štěrba, Jos. Špinar.

— Do T. J. Sokol v St. Louis přijati byli: Jos. Benda a Alois Šedivec. (V minulém čísle omylem ohlášen Václav Zavadil; má státi František). Odstoupil Jos. Duehek. Pro neplacení vyškrtnuti: Jan Čížek, Jan Peroutka, Kar. Garland, E. F. Shober, Jos. Polák, Karel Boubek, Jos. Čížek, Fr. Krejčík, Jos. Jeníček, Vinc. Volf, Ant. Prehal, Fr. Rachota, Jos. Švarovský, Rud. Čubr, V. Špírk, Vác. Študler.

— Do T. J. S. Tábor v Chicagu přijati byli: F. J. Suchý, Jan Veber, r. Dvořák, Aug. Dvořák, Pavel Vrána, Jos. K. Havlíček. Vyloučení pro neplacení: Jan Pícha, F. Šlauf, Voj. Švolba.

— Do Plzenského Sokola v Chicagu přijati byli: Malý Jos., Babka Fr., Paul Frant., Brabenec Thos. E., Egermayer Josef, Kostlivý Jan, Kolena Paul, Brabec J. A., Kandlík F., Charvát Ant., Vlačíha Ed., Stuk Louis, Markvart Jos., Kmen Jos., Malý Fr. J., Stejskal Frant.

— Ku T. J. S. Praha v Chicagu uvedeni byli: Fr. Louženský, Alois Kroupa, Karel Studnička, Fr. Kletečka, Otto Miedl, Karel Koss, Fr. Pešek, Alois Loula, Tomeš Berný, Fr. Sikyta, Vojt. Váně, Fr. Král, Fr. Jokl, Josef Fajtl, Lad. Kroupa, Fr. Peleman, Jan Fikejs, Jan Bečvář, Vác. Šebek, Josef Studnička, Fr. Vobrouček, Vác. Bláhník.

— K Plzenskému Sokolu v Chicagu přijati byli: Jos. Kmen, Fr. J. Malý, F. J. Stejskal; zemřeli: A. J. Těšínský, Karel Hlinka.

— Čtvrtletní zpráva tajemníka Sokola Slovanské Lípy v Chicagu: Koncem roku 1904 čítal sbor všech členů 190. Pro neplacení byli vyloučeni Václav Šístek, Frant. Kosman a Emanuel Uhlíř. Zemřel záslužný člen Jan Bílek, zbylo 186 členů. — Přijati noví členové: Jan Franc, Tomáš Seidl, Wil. J. Mikuška, Dr. Karel J. Ocásek, rant. Příbyl, L. Bílek, Karel Fiala, Josef Hall. Všechn členů 194. J. Hájek, taj.

PROVOLÁNÍ.

Všem sokolským jednotám ve Spoj. Státech!

Bratři! Letošního roku bylo tomu právě 40 roků, kdy založena byla první tělocvičná Jednota Sokol, v této naší druhé vlasti.

Bylo to dne 14. února, 1865, kdy se sešlo několik uvědomělých krajanů v české místnosti, v St. Louis, Mo., by se poradili, jakým způsobem by se mohla udržeti česká naše mluva. Myšlenka na založení české školy nebyla tehdy ještě možnou, za to ale odvážili se naši čeští-zákopníci k jinému postrádající společenskému životu i zasadili větvičku do země úrodné, již nazvali "Tělocvičná Jednota Sokol."

Že podobné navržení našlo všestranného ohlasu a uznání,

dokazuje, že v první řádné schůzi se přihlásilo za členy 40 krajanů, kteří měli na paměti udržení a zachování českého jazyka, a protože jim též záleželo, aby zachovali a udrželi si pevné zdraví, usneseno co nejdříve s tělocvikem začít. A hle, jak pilně pracovali, nezištně sami si zhotovili potřebné tělocvičné nářadí, tak že dne 9. května r. 1865 bylo již první evičení sokolů, a krátce na to i škola tělocvičná pro dorost zřízena.

Ti, kteří přinesli myšlenku založiti Sokol v této zemi, (dva roky po založení Sok. pražského) zajisté nepomysleli si, že někdy po letech vyroste mohutný strom jako je dnes naše Nár. Jed. Sokolská a spojí tak veškeré junáky v jeden střed pod mohutná křídla sokolská.

Právě tomu 40 let! Podobnou vzpomínkou může se honositi jedině jedno sdružení v této zemi a proto by měly veškeré Sokolské sbory vzpomenouti těch prvních zákopníků, kteří dali základ a původ Sokolstvu v Americe vůbec.

Naše Těl. Jed. Sokol v St. Louis, Mo., oslaví toto 40ti leté založení velkým veřejným evičením odpoledne i večer, dne 23. dubna, 1905. K slavnosti té pozváni jsou veškeré české místní spolky, jakož i němečtí turneři, kteří se též účastní v pořadu tělocvičném.

Proto bratři sokolové bud' me pamětlivi naší sokolské věci, našich zásad, již nám zanechali naši hrdinové Fugner a Tyrš, jakož i práce těch, kdož před 40ti lety založili Sokol v této naší druhé vlasti, v dálné Americe, stavše se tak zákopníky všeho, co drahé nám. Na zdar!

Za Těl. Jed. Sokol v St. Louis, Mo.

F. J. Burian, starosta, V. K. Trška, taj.

ZASLÁNO.

Ct. časopisy česko-americké jsou žádány za lask. otisknutí
New York, 22. února, 1905.

Příbyv nedávno do Spojených Států na návštěvu, obdržel jsem z Prahy od profesora dra. Vít. Nejdla přepis, ve kterémž vyslovuje žádost, zda možno by mně bylo zaopatřiti jemu prostřednictvím česko-amer. veřejnosti pro vyšší a reálné gymnasium spolku "Minerva" v Praze, některé americké přírodniny (objekty) z botaniky, mineralogie, ze zvířeny, ukázky dřev, různé plody, mořské lastury, atd. (Pro vypání žádoucí prý by byly kůže některých ssaveců, jako vřetana rezavého, upíra, vačice potkanové, chřestýše, bobra, dále kůže kolibříků atd.) V dopise svém píše pan prof. dr. Nejd: "Snad by se dal některý z amerických Čechů, uvědomělých a zámožných, neb kruh vlasteneckých dam, získati, aby některé z uvedených objektů zaopatřil a daroval dívčímu gymnasiu spolku "Minerva" v Praze. — Zajisté, že jsou takoví Čechové v Americe, kteří podobný vlastenecký čin by provedli, jen kdyby je někdo upozornil a pověděl jim, jak důležité kulturní poslání koná toto dívčí gymnasium . . . atd." —

Prof. Nejd, jehož adresu doleji udávám, byl by ochoten takovému uvědomělému vlastenci Čechovi, vypracovati seznam amerických přírodnin, které "Minervě" scházejí a kterých si zaopatřiti vůbec nemůže, nemajíc prostředků.

Račte dopis tento ve ctěném listě Vašem laskavě uveřejniti, aby obecnost o žádosti dra. prof. Nejdla bylo uvědomněno a podotkněte k tomu, že všechny druhé česko-americké noviny žádají o laskavé uveřejnění. Ten, kdo by některou věc pro "Minervu" neb pro reálné gymnasium v Praze darovati chtěl, necht' to oznámí red. t. l. K vůli ušetření na dovozu by se později poslaly všechny předměty najednou.

Kdo by sám chtěl dopsati p. prof. dr. Nejdlovi, necht' tak učiní na adresu:

Reálné a vyšší gymnasium v Praze, Křemencová ul.

Děkuji Vám předem za laskavé uveřejnění tohoto dopisu a trvám v oddané účti

Jos. Krčil, 150 E. 21th str., New York, N. Y.

Adresář Národ. Jed. Sokolské ve Sp. Státech

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku: Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420 24 E. 71. St. F. Martyny, starosta, 1329 First Ave.; F. Bartuněk, náměstek, 318 E. 71st St.; Jan Černý, jednatel, 437 E. 71st St., Max Grabenstein, tajemník, 1 Teasdale Pl.; F. Lier, pokl., 410 E. 71st St.; výbor tělocvičný: V. Hampl, A. Jahoda a K. Hrbek; výbor účetní: Fr. Hroch, Štěpán Kostka a V. Zvonik. Náčelník A. Haller, 818 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.; podnáčelníci Aug. Tesař, St. Louis, Mo. a Fr. Filip, Cedar Rapids, Ia.

ŽUPA VÝCHODNÍ, SÍDLO V NEW YORKU.

Ústřední Výbor: Starosta Vincenc Křenek, náměstek F. Jícha, poklad. Jos. Laně, jednatel Vine. Vaněk, 420-424 E. 71 St., N. Y. C., náčel. Fr. Jícha, 420-424 E. 71 St., N. Y. C., I. podnáčel. Hugo Sekyra, II. podn. Vojt. Filip. Finanční výbor: Jos. Gregor, Ant. Mysliveček. Schůze odbývá se každé 3. pondělí v měsíci v 8 hod. večer v Sokolovně, 420-424 vých. 71. ulice, N. Y.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston Sts.; Frank Čermák, 1027 N. Castle St.

T. J. Česko-Slovanský Sokol v Bayonne, N. J.; tajemník Jos. Stránský 187 E. 22. St.

T. J. Sokol Brooklyn, N. Y., 2. pondělí, tajemník Frant. Hroch, 457 Rodney St.

T. J. S. Fugner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu ve Volkerts Hall, 270-272 Prospect St.; taj. Fil. Vojtěch, 166 Skillman ave., Long Island City, N. Y.

T. J. Sokol, Newark, N. J.; 2. pondělí v místnosti H. Pfeifera, roh 15. Ave. a 9. ul., taj. Al. Rovenský, 93 Varverly Ave.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y.; 1. sobotu v místnosti Ed. Freye, 700 E. 166th St.; taj. J. Šrámek, 907 E. 167th St.

T. J. Sokol, New York; 2. a poslední pondělí, 420-22-24 E. 71st St.; taj. Jos. A. Knedlhans, 420-22-24 E. 71st St.

Sok. Jed Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod odpo.; taj. Leo. J. Pavlík, 866 N. Orkney St.

T. J. Sokol, Westfield, Mass.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 118-120 Meadow St.; taj. Václ. Kyliš, 6 Sycamore St.

T. J. S. New Bedford, Mass., taj. F. Halma, 36 Dean St.

T. J. S. Horymír v Curtis Bay, Md.; schůze 3. neděli v Národní síni Č. S. P. S., taj. Matěj Kubík, 17 Cereal St.

T. J. S. Patterson, N. Y.; c. of Fr. Uher.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston St.; taj. Antonie Tavík, 2028 Ashland Ave.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku. Schůze poslední čtvrtek v měsíci v Sokolovně, 420-424 E. 71st St.; taj. J. Voříšková, 414 E. 71st Str.

ŽUPA SEV.-VÝCHODNÍ, SÍDLO V CLEVELANDU, O.

Ústřední Výbor: Starosta Jos. Štíbr; tajemník F. Cais, 14 Grand Army Ct., Cleveland, O.; pokladník A. Pánka; náčelník Jan Fryš, roh Tillman Ave. a Ash. St., Detroit, Mich.; I. podnáčelník Jos. Štíbr, II. podnáčelník A. Pánka. Další členové výboru: Jan Chábek, Jos. Rozhoň, Mat. Krejzl, V. Bernajter, Jos. Ouřada, V. Štíbr. — Schůze 4. neděli odpo. ve 2 hod. u "Sokola Čech."

Sokol Cleveland, 3 neděli v Sokolovně, roh Central Ave. a Plymouth St.; jedn. Emil Šlapák, 15 Capitol Street.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. čtvrtek v Sokolovně, č. 6 Wendal ave.; taj. V. J. Štíbr, 2177 Wilson Ave.

Sok. Česko-Zábavní, Cleveland, O.; 1. čtvrtek v Sokolské síni; taj. Fr. Cais, 14 Grand Army Ct.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; taj. Jos. Janeček, 698 Antoine St.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.; taj. Fr. Masák, 483 La Salle Ave.; účetník Fr. Dražan.

Sokol Lorain, Lorain, O.; 4. neděli ve 2 hod. odpo., v síni Aloise Štolby, 422 Charles St.; taj. O. Tomášek, S. Broadway.

ŽUPA STŘEDNÍ, SÍDLO V ST. LOUIS, MO.

Ústřední Výbor: Starosta Václ. Šedivec, jednatel Fr. Široký, 3450 Itaska St.; pokladník Cyril Sádlo; náčelník V. K. Tříška, 1911 Geyer ave.; podnáčelníci: J. Jiroušek, Chicago, Ill.; Ferd. Engelthaler, Cedar Rapids, Ia.; ustavovatel Aug. Tesař, 2334 So. 13. St.; J. Janda, B. Redl, L. Loeffelman, Fr. Kalista, Ant. Stárek. Schůze 3. pondělí v měsíci.

Plzenský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtek; taj. V. Růžička, 524 W. 18th Place; účet. Fr. Mayer.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 1118 Kedzie Ave.; taj. Jos. Zeman, 1049 Troy Str.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 1. a 3. pondělí v síni Čechie, 32-34 Emma St.; taj. V. Dvořák, 667 Milwaukee Ave.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v nové sborové místnosti 1300-1302 41st Ave.; taj. Fr. Kyzivát, 1355 So. 42nd Ave.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill., (Town of Lake); schůze 1. a 3. středu v síni Patronátu Č. S. P. S.; taj. Vojta Vorel, 1939 W. 47th Str.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každý čtvrtek v Sokolovně, 106-108 De Koven St.; taj. Jindř. J. Hájek, 133 W. Taylor Str.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; Jos. A. Heyduk, taj., 1612 Wolmer St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.; taj. V. K. Tříška, 1911 Geyer Ave.

T. J. S. Mount Pleasant, St. Louis, Mo.; 1. a 3. středu; taj. Frant. Široký, 3450 Itaska St.

Tyrš C. R. Sokol, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolovně, roh 3. ul. a 7. Ave.; taj. B. O. Jandera, 201-14th Ave.

Sbor Sokolek Vlasta, St. Louis, Mo.; 3. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.; tajem. Amalie Janisch, 1719 Dollman St.

ŽUPA ZÁPADNÍ, SÍDLO V OMAZE, NEB.

Ústřední výbor: Starosta Jos. Mík, tajemník Oldřich Jelen, 1231 So. 14th St., pokladník Jan Mathauser, náčelník Rud. Havelka, 1446 So. 16th St.; podnáčelníci: Frant. Pavlík, Prague, Neb.; Bed. Vašák, Wilber, Neb. Další členové výboru Alois Jiran, Václav Blatný z Bruno, Marie Patáček a Růžena Sedláček. Schůze 3. neděli v Sokolovně v Omaze, Neb.

T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.; 1. neděli; taj. Josef Donát.

T. J. S. Hvězda Západu, Black Wolf, Kansas; 1. neděli; taj. Jos. Doleček, Ellsworth, Kansas.

T. J. Sokol Žižka, Bruno, Neb.; 1. neděli; taj. Václav Blatný.

T. J. Sokol, Crete, Neb.; 2. neděli ve své síni; taj. Mat. Kuncel.

T. J. Sokol, Milligan, Neb.; 2. neděli v Central Hall bratří Jíchů; taj. V. F. Bouša.

T. J. Sokol, Omaha; 2. středu; taj. Rud. Fibinger, 1213 Williams St.

T. J. Sokol Plattsmouth, Neb.; 2. pondělí; taj. L. Jiran.

T. J. Sokol Prague, Neb.; 2. pondělí; taj. A. L. Vlasák.

T. J. Sokol, Schuyler, Neb.; 2. středu v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. F. H. Svoboda.

T. J. S. Sokol, So. Omaha, Neb.; 1. pondělí; taj. Jan Ohnesorg, 191 So. 24th St.

T. J. S. Karel Jonáš, Wilson, Kansas; 2. a 4. neděli; taj. V. Hubálek.

T. J. Sokol, Wilber, Neb.; 1. pátek v Sokolovně; taj. V. J. Kačer.

T. J. S. Jiří z Poděbrad, Clarkson, Neb. Taj. A. Odvárka. Sbor Sokolek, Plattsmouth, Neb. Schůze 2. neděli v měsíci. Taj. Jiřina Matouš.

Sbor Sokolek Libuše, So. Omaha, Neb.; 2. neděli v místnosti F. Franka, 20th and S. Sts.; tajemnice Barbora Kubín, 480 S. 19th St.

Sbor Sokolek, Omaha, Neb.; taj. Františka Semerád, 1256 So. 16th St.

T. J. S. Dodge, Neb.; schůze 2. čtvrtek v síni Div. Družstva, taj. Jindř. Studnička.

T. J. S. San Francisco, Cal.; tajemník Boh. Kantner, 4206 — 24. St.

ALBUM 50 ČESKO-NÁRODNÍCH PÍSNÍ PRO PIANO

Uspořádal **ANTHONY L. MAREŠ.**

Skladba těchto písní jest lehká však populárně sestavená, rázem sluchu lahodící, tak že tvoří jednu krásnou směs českých písní. — Nic takového dosud vydáno nebylo — mezi těmito 50 písněmi jsou též následující:

Nad Berounkou pod Tetínem, Kdybych já věděl, Že žulíčka kuká, Sedm let jsem u Vás, Já ty volky nepoženu, Za vodou, Když jsem k Vám chořoval, O Velvary, Na tom pražském mostě, Pod dubem, Na Bílé Hoře, Horo, horo, Bětulinko, Kde je sládek, Nestůjte mladenci, Jsi-li ty sedláčka pán, Hrály dudy, Včera neděle byla, Bol-slav to krásné město, Když jsem já ty koně pásal, Když tě vidím, Tázete se, proč jsem Slovák, Kde máj je kraj, Loučení, loučení, a 26 jiných známých starodávných písní. Celé Album 50c. poštou 55c.

ADRESUJTE:

L. MAREŠ, 86 Magnet St., Cleveland, Ohio.

Pište České Nakladatelské a Importní Spol.

1441 I. Ave., New York City, N. Y.

o zaslání na ukázkou týdenního ilustrovaného časopisu

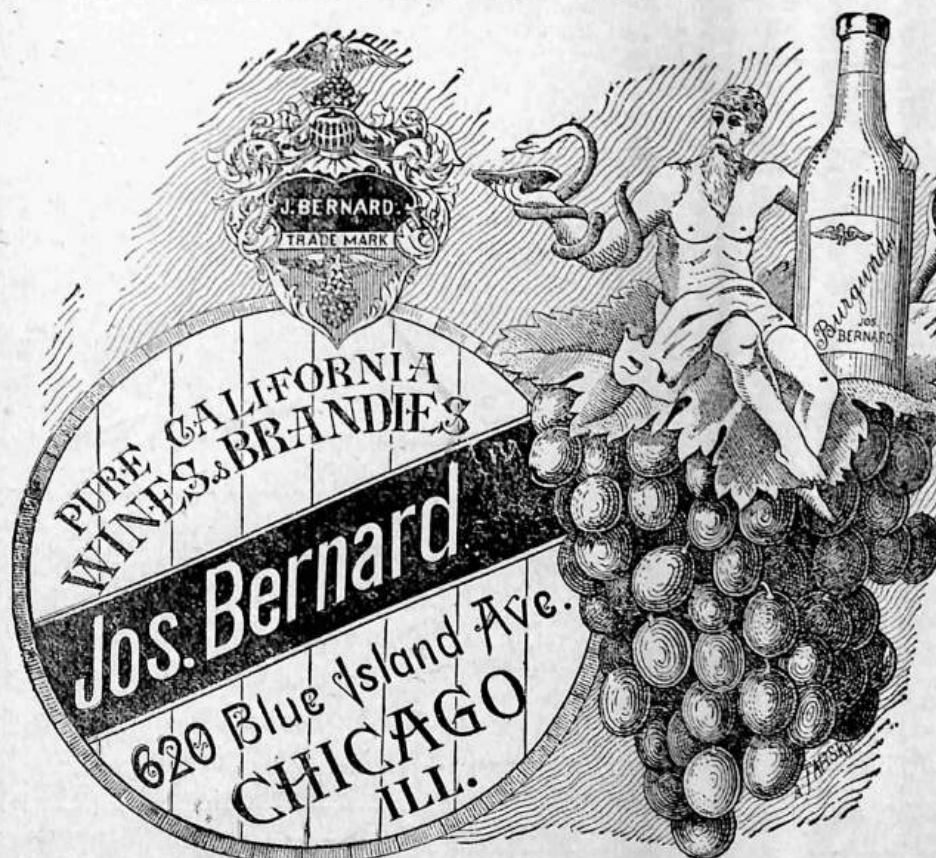
“ROZHLED”

Ct. Těl. Jed. Sokol a Dramatické Sbory upozorňujeme na náš sklad divadelních her a knih ku zařízení a doplnění knihoven.

Tiskové práce.

“SVOBODNÁ ŠKOLA,”

měsíčník obrázkový, vydává se sborem pro dobro svobodomyšlných škol v Americe pro výchovu mládeže české v duchu svobodomyšlném vychází 15. každého měsíce a předplácí se 50c ročně. Adresa: 566 W. 18th St., Chicago, Ill.

Největší sklad a velkocobchod pravých kalifornských a importovaných přírodních vín.

Zásilky v místě i na venek vyřizují se bezodkladně.

.....Pište si o velký ilustrovaný ceník, kterýž zasiláme zdarma.....

NOVÉ KNIHY.

Na skladě u výkonného výboru
Nár. Jed. Sokolské:

1. Tyrš Mir., Dr.: Základové tělocviku \$1.00
2. Kožíšek Fr.: Cvičební večery na koni na šíř 10
3. Jindř. Fügner: Životopis 10
4. Vaníček Karel: Sokolstvo, jeho směr a cíl.—Komenský Jan Amos a jeho snahy tělocvičné. Obě za 03
5. Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná cvičení ve starém věku 65
6. Hanušová Kl. Duchácká: Hry mládeže 45
7. Pexa Václav: Cvičební večery na hrázde 20
8. Kožíšek Fr.: 100 příkladů cvičení prostných 18
9. Hron K.: O cvičební soustavě 20
11. Scheiner, Jos. E. Dr.: Úvahy a řeči Dra. Mir. Tyrše.
—Povšechné úvahy o věci Sokolské, I. 1 25
12. Povšechné úvahy o věci Sok., I. 2 25
13. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy; I. Bez náradí 15
14. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy; II. S náradím 25
15. Hanušová K.: Dětský tělocvik 20
16. “ ” Hry míčem 15
17. Pexa Václ.: Cvičební večery na bradlech 18
18. Tyr. Mir. Dr.: Životopis 10
20. Klenka Jos.: Cvičební večery na kruzích 10
22. Vaníček Kar.: Sokolské epistoly od 1. do 4. seš., 1 výtisk 02
23. Ploc K.: Návod o prvé pomoci při úrazech a nehodách 25
24. Dlouhý Fr.: Tělověda a zdravotověda 50
25. Klenka Jos., skoky prosté, útokem o tyči 10
26. Klenka Jos.: Skoky smíšené na koze a na stole 10
27. Vaníček J. Dr.: O rohování (box) a šermu holi dlouhou (baton) 10
28. Očenášek August: Zápas 20
29. Sládek Jos. V.: České písně 05
30. Klenka Jos.: Cvičení s kužely 15
31. III. slet všesokolský v Praze 30
32. IV. slet všesokol. v Praze, cena 10 sešitů s poštovní zásilkou 1.50
10 sešitů bez poštovní zásilky 1.50

Knihy tyto, pokud zásoba stačí, zasílá vyplacené jednatel výkonného výboru tomu, kdo při objednávce pošle výše udanou částku buď ve známkách, nebo poukázkou poštovní.

JAN ČERNÝ,

437 E. 71st St., New York City.

Naším cvičitelům!

Cvičební večery na koni na šíř. — Sestavil František Kožíšek. Cena 10c.

Objednávejte buď u svých sborů neb u jednatele výkonného výboru N. J. S.

Král slávitelů, je nejlepší prostředek ku posílení těla. Nejzdravějším nápojem po tělocviku, neboť neunaví žaludek a přece jej přivede do pravidelné činnosti. — Odporučen lékaři. — Zaslán do všech částí Spojených Států.

ATLAS BREWING CO.,
CHICAGO.

Ukažte že jste Sokolové

Čís. 1.
Zlatý knoflík (na kabát) \$1.00; po zlatený 50c.

A kupte si jeden z našich zlatých odznaků v barvách českých, bílé a červené

Odznaky zvláštní ku presentaci atd. zhotoví vám co nejvкусněji Sokol J. W. Wiša, člen Plzenského Sokola v Chicagu.

Čís. 2.
Celý zlatý odznak \$1.50; pozlacený 75 c. Jméno na zlatý odznak dáme zdarma.

Potřebujete-li pěkné hodinky, prsten neb cokoli z oboru zlatnického, pište si o náš 40 str. český ceník. Naše zásoba jest největší a ceny nejnížší.

W. J. WIŠA A SYN

381 West 18th St., Chicago, Ill.

Solidní obsluha.

Beneš a Chalupa, jeden z největších ČESKÝCH MODNÍCH OBCHODŮ

1442 První Ave., roh 75. ul.,
NEW YORK.

Velký výběr oděvů nejnovějších střihů a vzorků. Velký výběr uniových klobouků. Vrchní košile, nákrčníky, spodní prádlo, ponožky a rukavice. Obstaráváme veškeré potřeby pro sokolské jednoty.

Mírné ceny.

Právní záležitosti v Čechách.

Vymáháme dědičné podíly a vyhotovujeme právoplatné plné moci, kvitance, výmazy atd. Jsme ve spojení se všemi advokáty a notáři v Rakousko-Uhersku. Sta záležitostí lacino a rychle vyřízeno a statisíce korun pohledávek vymozeno. Výplaty se dějí prostřednictvím Živnostenské banky v Praze. Dotazy se zodpovídají zdarma.

TOMÁŠ ČAPEK & CO., advokátní a notářská kancelář,
300 E. 72nd St., New York City.

Atlas Brewing Co.,

(dříve Česká Pivovarnická Společnost)

684-706 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILLINOIS.

LÉKEM

pro chorobné a slabé a blahodárným nápojem pro zdravé jsou

PRAVÁ

PŘÍRODNÍ VÍNA

z našich
vlastních
vinic

Naše vinné BRANDY

jsou výborným domácím lékem.
Žadejte naše zboží od Vašich obchodníků a nemají-li je na skladě, pište nám o ceník a další podrobnosti.

v Sonoma
County,
California

F. KORBEL & BROS.,
684-6 W. 12th St. Chicago, Ill.

Jos. A. Matoušek

364 East 72nd St.,
NEW YORK

ZAKÁZKOVÝ KREJČÍ

Sokolské stejnokroje a cvičební kalhoty pro sokoly a žactvo.

FRANK ŠIŠKA.

1357 První Avenue,
mezi 72. a 73. ul., New York.

má na skladě velký výběr klobouků, čepic a deštníků.

Sokolské klobouky obstarávám pro všechny jednoty. Vesměs uniové zboží.

EMIL ČÁSTKA.

vlastní

nejstarší českou lékárnu,
roh I. Ave. a 73. ul., New York.

Léky se připravují co nejpečlivěji dle lékařských předpisů ve dne i v noci. Patentní léky všeho druhu na skladě.

Základník, fotograf.

402 vých. 71. ul., New York.